శ్రీలలిత

చతుర్థ భాగము

(301 నుండి 400 వరకు నామములకు వివరణము)

4

మాస్టర్ పార్వతీకుమార్

ధనిష్ఠ

ప్రథమ ముద్రణ : 2009 దుర్గాష్టమి

ప్రతులు : 1,000

వెల : రూ॥ **40-00**

ప్రాప్తిస్థానము :

జగద్గురు మందిరము

(ది వరల్డ్ టీచర్ టెంపుల్)

'రాధామాధవమ్'

14-38-2, ముప్పిడి కోలనీ,

విశాఖపట్నం - 530 002.

e-mail : dhanishta@rediffmail.com

ముద్రణ :

ఎక్వేరియన్ ప్రింటింగ్ స్కూల్

విశాఖపట్నం – 530 016.

☏ 0891-2747320.

ధనిష్ఠ

స్వచ్ఛంద సేవా సంస్థ

"ధనిష్ఠ" అనగా ధనపూరిత దివ్యవాయువు. ధనమనగ దివ్య సంపద. అది కేవలము డబ్బుకాదు. డబ్బుతో సంపదను కొలువలేము, కొనలేము. సంపద జీవన వైభవమునకు సంబంధించినది. మన శ్రుతులలో అగ్ని, వాయువు, ఇంద్రుడు, బృహస్పతి యిత్యాది దివ్య ప్రజ్ఞలను ధనమనిరి. ఆర్ష విజ్ఞానమే నిజమైన ధనము. అట్టి ధనమును కూర్చుచేసి వ్యాప్తి చేయుటకు "ధనిష్ఠ" 1992లో జన్మించినది.

"ధనిష్ఠ", డా॥ కంభంపాటి పార్వతీకుమార్ గారి వాక్కును సి.డి., ఆడియో, వీడియో క్యాసెట్ల రూపము లోను, పుస్తకముల రూపములోను భద్రపరచి సత్సాధకుల కందించునట్టి యజ్ఞార్థకర్మను చేపట్టినది.

"ధనిష్ఠ" ఒక చక్కని గ్రంథాలయమును, ధ్యాన మందిరమును, సద్గోష్ఠికై వలసిన వాతావరణమును - "జగద్గురు మందిరము" గ ఏర్పరచి, ఆసక్తి కలవారికి ధ్యానము, స్వాధ్యాయము నేర్పుచున్నది.

సంకలనకర్త : మాస్టర్ కంభంపాటి పార్వతీకుమార్

మాతృదేశము మొదలుగా ఉత్తర అమెరికా, లాటిన్ అమెరికా మరియు ఐరోపా ఖండములలోగల ఆధ్యాత్మిక జిజ్ఞాసువులకు ప్రచోదనము కలిగించుచూ, భక్తి, జ్ఞానము, వైరాగ్యము, యోగా భ్యాసము యిత్యాది విషయములలో బోధనలు గావించుచూ, పరమగురువుల మార్గానుయాయులకు వెలుగుదారి చూపించు చున్న సత్సాధనా సంపత్తిగల నవయుగ యోగ మార్గదర్శి **మాస్టర్ కంభంపాటి పార్వతీకుమార్** గారు. వారి బోధనలు లెక్కకు మించి యున్ననూ, పలురకములైన విషయ, విజ్ఞాన బోధనలుగా తెలియ వచ్చును. అవి బోధనలుగానే కాకుండా నిత్యజీవితమున అనుసర ణీయమై, ఆచరణయోగ్యమై, ఆచరించువారికి సత్యదర్శనమున సత్వర ఫలితముల నందించుచున్నవని తెలుపుట అతిశయోక్తి కానేరదు.

సాంఘిక, ఆర్థిక, ఆధ్యాత్మిక, సాంస్కృతిక, కళా రంగములలో వారి నిరంతర సేవలను గుర్తించి, గౌరవించి, ఆంధ్ర విశ్వకళా పరిషత్ **"డాక్టర్ ఆఫ్ లెటర్స్"** పట్టానందించి, ఆదర్శవంతమైన వారి సేవలను కొనియాడినది.

ఆర్థిక, సాంఘిక, సేవారంగములలో - మానవాళి మనుగడలో సుఖము, శాంతి పరిమళింపజేయు సూత్రముగా ఆధ్యాత్మికత అలరారినప్పుడే, దానికి సాఫల్యత, సార్థకత ఉండునని, "మానవ సేవయే మాధవసేవ" అను మాటకు సరియైన అర్థము యిదేనని శ్రీ కుమార్‌గారు తమ ప్రవర్తన ద్వారా తెలియపరచుచున్నారు.

శ్రీ పార్వతీకుమార్ బాధ్యతగల గృహస్థులు, పేరున్న ఆర్థిక సలహాదారు, విజ్ఞానమును వికసింపజేయు గురువు, శారీరక - మానసిక రుగ్మతలను తొలగింపజేయు వైద్యులు, అనేక గ్రంథముల సంకలన కర్త, నిగర్వి, నిర్మల హృదయులు.

జ్ఞానము ఏ ఒక్కరికి చెందినది కాదనియు, జ్ఞానులు సైతము అందరునూ జ్ఞానమునకే చెందిన వారనియూ, జ్ఞానమే సరియగు వాహికల నెన్నుకొని తనను తాను ప్రకటించుకొను చుండుననియూ, అందుచే నిజముగా ఎవ్వరూ గ్రంథకర్తలు కాజాల రనియూ, సంకలన కర్తలే ననియు శ్రీ కుమార్‌గారి దృఢవిశ్వాసము. విశేష పరిజ్ఞానముగల ప్రతిభావంతు లైనప్పటికి సౌశీల్యముతో సామాన్యుల మిత్రత్వము నభిలషించు సమవర్తి.

శ్రీ పార్వతీకుమార్‌గారి ఆధ్వర్యమున ఎన్నియో ధార్మిక సంస్థలు దేశవిదేశములలో పరహితసేవ గావించుచున్నవి. *"పరహితము పరమధర్మ"* మను ఆర్యోక్తి వారి జీవితమును నడిపించుచున్నది. భగవద్ధ్యానము, స్వాధ్యాయము, పరహితములకు త్రిధాబద్ధులుగా ఎందరో ఆస్తికులకు వారు ప్రపంచమున ప్రచోదనము గావించుచున్నారు. పరమగురు పరంపర వారి కాదర్శము.

- ధనిష్ఠా ఫౌండేషన్

తొలిపలుకు

"శ్రీలలిత" అను శీర్షికగా మాస్టర్ పార్వతీకుమార్‌గారు లలితా సహస్రనామములకు వ్యాఖ్యానము వ్రాయుచున్నారు. అవి ప్రతి మాసము 'నావాణి' దర్శన మాస పత్రికయందు ప్రచురింపబడు చున్నవి. పాఠకుల కోరికపై మొదటి 108 నామములను 'ప్రథమ భాగము'గ, 109వ నామము నుండి 200వ నామము వరకు 'ద్వితీయ భాగము'గ, 201వ నామము నుండి 300వ నామము వరకు 'తృతీయ భాగము'గ **"ధనిష్ఠ"** ప్రచురించినది. తదాపి 301వ నామము నుండి 400వ నామము వరకు 'చతుర్థ భాగము'గ ప్రస్తుతము అందించుచున్నాము.

మాస్టర్ పార్వతీకుమార్‌గారి వివరణము ఎల్లవేళల సత్సాధకుల నుద్దేశించియే యుండును. వారి భాష కూడ చాల సరళము. గంభీరమగు విషయములను పామరులకు సహితము అందించగల స్పష్టత ఆయన భాషణమందు, రచనలయందు గోచరించును. వారినుండి వెలువడిన విజ్ఞానాంశ మేదైననూ ఆచరణకు స్ఫూర్తి కలిగించునట్లుగ నుండును.

ఆవేశములేని ఆచరణ వారి యందు, వారి భాషణయందు నిత్యము గోచరించు చుండును. ఆచరణయే ఇహపరములకు పరిష్కారమని వారి బోధనలు ప్రస్ఫుటము చేయుచుండును.

అందులకే ఈ ముద్రణము.

- ధనిష్ఠ

పరిచయము

లలితాదేవి, శ్రీదేవి, దుర్గ, మహాలక్ష్మి, మహాసరస్వతి, మహాకాళి, రాజరాజేశ్వరి, త్రిపురసుందరి, ఇవియన్నియు జగదంబ నామములే. విశ్వ చైతన్యమే జగదంబ. ఆమె నుండియే త్రిగుణములు, పంచభూతముల సృష్టి ఏర్పడుచున్నది. ఇవియే ఆమె అష్ట ప్రకృతులు. అందలి చైతన్యమామెయే. అష్ట ప్రకృతులకు మూలము కనుక ఆమెయే మూల ప్రకృతి. సృష్టికి మూలాధారము ఆమెయే. అవ్యక్త స్థితియందు సత్యముగను, వ్యక్త స్థితియందు మహాచైతన్యముగను విరాజిల్లునదియే శ్రీమాత.

సమస్త దేవతామూర్తులు, గ్రహగోళములు, సర్వజీవకోటి శ్రీలలిత నుండి ఏర్పడినవే. ఆమె లీలావిలాసము, సృష్టివైభవము సహస్ర నామములతో కొనియాడబడినది. వర్ణన కతీతమైనను ఆమెను వర్ణించు ప్రయత్నము, ఆ మహా చైతన్యమున స్థితి గొనుటకు వినియోగ పడును. అందులకే పారాయణము.

అవగాహనతో కూడిన పారాయణము చేయుట వలన రుచి తెలియును. రుచియనగ వెలుగు. రుచియనగ అనుభూతి కూడ. అట్టి దర్శనము అందరికి దక్కవలెనని, అనుభూతి అందరికిని కలుగవలెనని ఋషుల ఆకాంక్ష. అవగాహన అనుభూతికి మార్గము చూపును గనుక వ్యాఖ్యానములు సరళముగనున్నచో అవగాహన సులభము. అందులకే ఈ వ్యాఖ్యానము. సామాన్యులకు వినియోగపడినచో ఈ ప్రయత్నము సఫలము.

- పార్వతీకుమార్

విషయసూచిక

301.	హ్రీంకారీ	....	15
302.	హ్రీమతీ	....	17
303.	హృద్యా	....	19
304.	హేయోపాదేయవర్జితా	....	21
305.	రాజరాజార్చితా	....	23
306.	రాజ్ఞీ	....	25
307.	రమ్యా	....	27
308.	రాజీవలోచనా	....	29
309.	రంజనీ	....	32
310.	రమణీ	....	34
311.	రస్యా	....	36
312.	రణత్కింకిణిమేఖలా	....	38
313.	రమా	....	41
314.	రాకేందువదనా	....	43
315. 316.	రతిరూపా రతిప్రియా	....	45
317.	రక్షాకరీ	....	47
318.	రాక్షసఘ్నీ	....	49
319.	రామా	....	51
320.	రమణలంపటా	....	53
321.	కామ్యా	....	55
322.	కామ కలారూపా	....	57
323.	కదంబ కుసుమప్రియా	....	59

324.	కల్యాణీ	....	61
325.	జగతీకందా	....	63
326.	కరుణారససాగరా	....	65
327.	కళావతీ	....	67
328.	కళారూపా	....	68
329.	కాంతా	....	70
330.	కాదంబరీప్రియా	....	72
331.	వరదా	....	73
332.	వామనయనా	....	74
333.	వారుణీ మదవిహ్వలా	....	76
334.	విశ్వాధికా	....	78
335.	వేదవేద్యా	....	79
336.	వింధ్యాచల నివాసినీ	....	81
337.	విధాత్రీ	....	84
338.	వేదజననీ	....	86
339.	విష్ణుమాయా	....	87
340.	విలాసినీ	....	89
341.	క్షేత్రస్వరూప	....	90
342.	క్షేత్రేశీ	....	92
343.	క్షేత్రక్షేత్రజ్ఞ పాలినీ	....	94
344.	క్షయవృద్ధి వినిర్ముక్తా	....	97
345.	క్షేత్రపాల సమర్చితా	....	99
346.	విజయా	....	101
347.	విమలా	....	103
348.	వంద్యా	....	104
349.	వందారు జనవత్సలా	....	105

350.	వాగ్వాదిని	....	107
351.	వామకేశీ	....	108
352.	వహ్నిమండలవాసినీ	....	110
353.	భక్తిమత్కల్పలతికా	....	112
354.	పశుపాశ విమోచనీ	....	114
355.	సంహృతాశేషపాషండా	....	116
356.	సదాచార ప్రవర్తికా	....	118
357.	తాపత్రయాగ్ని సంతప్త సమాహ్లాదన చంద్రికా	....	120
358.	తరుణీ	....	122
359.	తాపసారాధ్యా	....	123
360.	తనుమధ్యా	....	124
361.	తమోపహా	....	126
362.	చితిః	....	128
363.	స్తత్పదలక్ష్యార్థా	....	130
364.	చిదేక రసరూపిణీ	....	132
365.	స్వాత్మానందలవీభూత బ్రహ్మాద్యానంద సంతతిః	.....	135
366.	పరా	....	137
367.	ప్రత్యక్చితీ	....	139
368.	పశ్యంతీ	....	141
369.	పరదేవతా	....	142
370.	మధ్యమా	....	143
371.	వైఖరీ	....	145
372.	భక్తమానస హంసికా	....	147
373.	కామేశ్వరప్రాణనాడీ	....	149
374.	కృతజ్ఞా	....	151
375.	కామపూజితా	....	154

376.	శృంగారరస సంపూర్ణా	....	155
377.	జయా	....	157
378.	జాలంధరస్థితా	....	158
379.	ఓడ్యాణపీఠనిలయా	....	160
380.	బిందుమండలవాసినీ	....	162
381.	రహోయాగ క్రమారాధ్యా	....	165
381.	రహస్తర్పణ తర్పితా	....	167
383.	సద్యః ప్రసాదినీ	....	170
384.	విశ్వసాక్షిణీ	....	171
385.	సాక్షివర్జితా	....	173
386.	షడంగ దేవతాయుక్తా	....	175
387.	షాడ్గుణ్య పరిపూరిత	....	177
388.	నిత్యక్లిన్నా	....	178
389.	నిరుపమ	....	179
390.	నిర్వాణ సుఖదాయిని	....	180
391.	నిత్యా షోడశికారూపా	....	182
392.	శ్రీకంఠార్థశరీరిణీ	....	184
393.	ప్రభావతీ	....	185
394.	ప్రభారూపా	....	186
395.	ప్రసిద్ధా	....	187
396.	పరమేశ్వరి	....	188
397.	మూలప్రకృతి	....	189
398.	అవ్యక్తా	....	190
399.	వ్యక్తావ్యక్త స్వరూపిణి	....	191
400.	వ్యాపినీ	....	193

శ్రీ లలిత - 4

చతుర్థ భాగము

శ్రీ లలిత

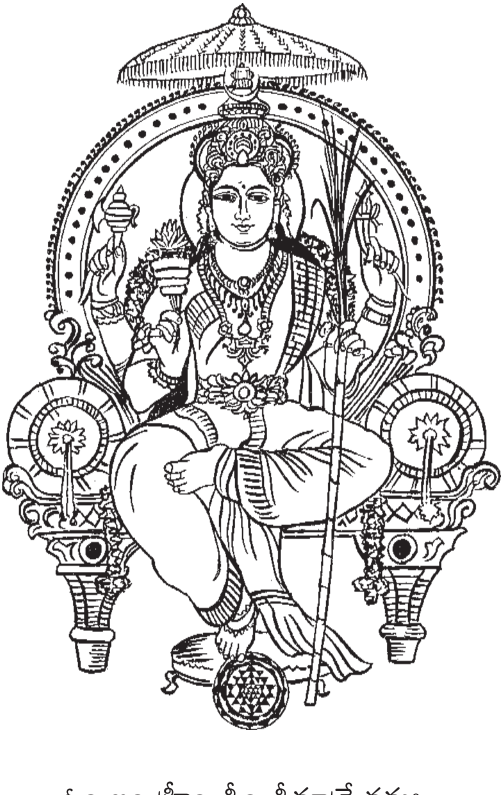

ఓం ఐం హ్రీం శ్రీం శ్రీమాత్రే నమః ।

301. 'హ్రీంకారీ'

సృష్టి స్థితి లయములు తన అధికారములో వుంచునది శ్రీమాత అని అర్థము.

'అ'కారము సృష్టికిని, 'ర'కారము లయమునకును, 'ఈ'కారము సృష్టి వ్యాపనమునకును, బిందువు మూడింటిని తన అధీనము నందుంచుకొను స్థితికి నిశబ్ద సంకేతములు. 'హ్రీం' అన్ననూ 'హరి' అన్ననూ శబ్ద తరంగములు ఒకే రకముగ గోచరించును. అవ్యక్తము నుండి వ్యక్తములోనికి సమస్తమునూ గొనివచ్చుట, వ్యక్తమైన దానిని స్థితి యందుంచుట అను కార్యమును నిర్వర్తింపజేయు అతీతమగు శక్తి హ్రీంకారము.

హ్రీంకారము ఆకృతులను కలిగించును. వాటిని వృద్ధి చేయును. కాలానుసారము ఆకృతులకు తిరోధానము కలిగించును. ఆకృతులను వృద్ధి చేయునపుడు వాటికి తుష్టిని, పుష్టిని కూడా అమర్చును. అందమును చేకూర్చును. సువర్ణకాంతిని ఏర్పరచి అత్యంత రమ్యముగ గోచరింప జేయును. హిరణ్యమను వర్ణముకూడ ఈ శబ్దము నుండియే పుట్టినది. స్థూల సృష్టికి తెర వెనుకగ హిరణ్య సృష్టి సూక్ష్మముగ నున్నది. అది

దిగివచ్చిన దివ్యతత్త్వము. హిరణ్య ప్రాకారము వరకు ఈ స్పర్శ స్పష్టముగా నుండును. నిర్మలమైన మనస్సు, పరిశుద్ధ జీవనము గలవారికి గోచరించునని శాస్త్రములు తెలుపుచున్నవి.

పరిశుద్ధ జీవనము, నిర్మలమైన మనస్సు, దివ్యలోక ప్రవేశము వాంఛించువారు ఈ నామమును స్మరణ చేయుట ఉచితము. ఈ నామము ఒక మంత్రము. దీనిని నిత్యము నిర్దిష్ట సమయములలో నిష్ఠగ హృదయమున స్మరియించుచు, బంగారు కాంతిని దర్శించుచు అనుష్ఠానము చేయువారు వృద్ధి చెందుచు నుందురు. హిరణ్య లోకమగు బుద్ధిలోక ప్రవేశము కూడ జరుగును. స్మరణ యందలి భక్తిని బట్టి, శ్రద్ధను బట్టి బంగారు కాంతి శరీరమున ఆవరించి శరీరమును కూడ కాంతివంతము చేయును. ఈ నామ ప్రయోజనమును ఇంత అని కొనియాడ వీలు పడదు. సూక్తరాజమగు శ్రీ సూక్తము 'హ్రీం' శబ్దము తోనే ప్రారంభమగును.

"హిరణ్యవర్ణాం హరిణీం....."

302. 'హ్రీమతీ'

లజ్జ గలది శ్రీదేవి అని అర్థము. లజ్జ కలుగజేయునది అని కూడ అర్థము.

'హ్రీమతీ' అనగా బుద్ధిమతి. బుద్ధిమతి విచక్షణ కలుగ జేయును. ద్వంద్వపూరితమైన సృష్టియందు చేయతగినవి, చేయతగనివి యుండును. చేయతగని విషయముల యందు నిరాదరణ, నిరాసక్తి హ్రీమతుల కుండును. అనగా బుద్ధిమంతులు నీతినియమములు లేని కార్యములు చేయరు. తత్సంబంధమైన భావములు కాలమును దేశమును బట్టి కలుగుచున్నను వాటిని నిరాకరింతురు.

శ్రీమాత అనుగ్రహము వలననే జీవులకు బుద్ధి ప్రచోదనము కాగలదు. ఆమె అనుగ్రహపాత్రులు కానివారు ఆమె మాయ యందు చిక్కుకొని నీచకార్యములు కూడ చేయుదురు. అనుగ్రహమునకు భక్తి ఆరాధనము ప్రధానము. అట్టి ఆరాధనము లేనిచోట అహంకార ముద్భవించును. అహంకారము అజ్ఞాన కారణమై సిగ్గులేని కార్యములు చేయుట జరుగును. అమ్మ హ్రీమతి యగుటచే ఆమె సాన్నిధ్యము జీవితమున నిత్యావసరమైన విషయము. కానిచో బుద్ధిమంతుడు సహితము అహంకరించుట జరుగును. జ్ఞానులు కూడ అహంకారపడి దెబ్బతిన్న సందర్భము లెన్నియో కలవు. హ్రీమతియై అమ్మ సాన్నిధ్య మిచ్చిననే జీవనము వైభవముగ సాగును. లేనిచో అహంకారము, చిత్త ప్రవృత్తులు విజృంభించి జీవుని కష్ట నష్టములకు లోనుచేయును.

శ్రీనాథ మహాకవి మహా బుద్ధిశాలి, అయిననూ అప్పుడప్పుడు అహంకారము సోకి భంగపడెను. అపుడు శ్రీనాథుడు అమ్మ నుద్దేశించి యిట్లు పలికెను : "తల్లీ నీవు కలవాడు, కలవాడు! నీవు లేనివాడు, లేనివాడే!"

మనయందు నిక్షిప్తమైన బుద్ధి మనది కాదని తెలియవలెను. అది దైవ సంబంధితము. దైవమే బుద్ధి రూపమున మిత్రుడై జీవున కందుబాటులో నుండును. బుద్ధి ననుసరించినచో జీవనము సుగమ మగును. అతిక్రమించినచో దుర్గమ మగును. బుద్ధి ననుసరించి స్వభావ ముండుట శ్రేయస్కరము. అది భక్తి వలన మాత్రమే కలుగును. తన రథమును పగ్గములు పట్టి తన జీవితమునకు సారథ్యము వహించుమని అర్జునుడు శ్రీకృష్ణుని ప్రార్థించుట వలన అర్జునుడు విజయుడై నిలచినాడు.

మనయందు బుద్ధిగ అవతరించి మనలను నడిపించుమని కోరుటకే ఋషులు గాయత్రీ మహామంత్రము నిచ్చిరి. అహంకార పురుషుడగు జీవుడు బుద్ధికి లోబడి యుండవలెనన్నచో దైవారాధనమే శరణ్యము. తనకు తానుగ మంచిచెడ్డలు నిర్ణయించుచూ జీవించుట కన్న తనయందు బుద్ధిగ అవతరించి నడిపింపుమని దైవమును ప్రార్థించుట శ్రేయస్కరము. ఎట్టి పరిస్థితి యందు "తన బుద్ధి" అన్న భావము కలుగరాదు. అమ్మ వెలుగు తనయందు బుద్ధిగ యున్నదని, అది తన వశమున నుండక అమ్మవశమున నుండునని, తన వశమున నున్నట్లు భ్రమ గొలుపునని కూడ తెలియవలెను.

303. 'హృద్యా'

హృదయములందు నివసించునది శ్రీలలిత అని అర్థము.

శ్రీమాత హ్రీంకారిగ, హ్రీమతిగ హృదయమున నివసించును. అనగ బంగారు కాంతిగ గోచరించును. హృదయము బుద్ధిలోకమునకు కేంద్రము. మనో లోకమున జీవించు మానవులు బుద్ధిలోకము నందు ప్రవేశించుటకు, బుద్ధిలోకము నందు ప్రవేశించిన వారికి ప్రేమానందము కలిగించుటకు హిరణ్యవర్ణములో అచ్చట నివసించు చుండును. రమణీయమగు దృశ్యములు చూచినప్పుడు, ఆనందము కలుగు సన్నివేశము లేర్పడినపుడు మానవుడు పొందు స్ఫూర్తి హృదయమునందే పొందును. హృదయము చేరినవారికి ఆనంద మనగ నేమో తెలియును. అచ్చట స్థిరబడినవారు ఎప్పుడునూ ఆనందముగనే వుందురు. వారు మనస్సు, ఇంద్రియములు, భాషణము ఆధారముగ బాహ్యములోనికి చనుట కిచ్చగింపరు. కేవలము కర్తవ్యకర్మలు మాత్రమే నిర్వర్తించుచు హృదయమున చేరి హిరణ్యవర్ణమున సుఖింతురు. ముని లనగ యిట్టివారే. వారు సహజముగ హిరణ్య ప్రాకారములో నుందురు. కర్తవ్యము మేరకు బాహ్యములోనికి వ్యక్తమగు చుందురు. వీరి హృదయ మందు సతతముండునది శ్రీదేవి.

హృదయము హృద్యమమైన విషయము. అనగా నిశ్చలమగు ప్రీతి నందించు స్థానము. సంపదలకు సుఖములకు అధికారిణిగ హ్రీమతి

రూపమున అమ్మ హృదయమున గోచరించును. ఈమెనే రాబోవు నామములలో 'హాకిని'గ దర్శింగలము.

హృదయము చేరిన మనస్సు మనోజ్ఞమై యుండును. బుద్ధిలోక విశేషములను నిరంతరము గ్రహించుచు, ఆహ్వానించుచు అంత రాంతరముల లోనికి ప్రవేశించుటకు ప్రయత్నించును. హృదయము చేరిన జీవుడు బాహ్యమున తన జీవితమంతయు క్షరమని క్రమముగ తెలియగలడు. క్షరమగు విషయములకన్న అక్షరమగు జ్ఞానమున ఆసక్తి పెరుగుచుండును. జ్ఞానము పొందుచు క్రమముగ తా నక్షరుడని తన మనో యింద్రియములతో బాహ్యమున జరుగు వ్యాపారమంతయు క్షరమని తెలియును. అక్షరుడైన తనకు అక్షరమగు విషయమునం దాసక్తి పెరిగి అనంతమగు జ్ఞానమున కున్ముఖుడగును. అపరిమితము అనంతము అగు జ్ఞానము నుపాసించుచు పరిమితత్త్వము నుండి అపరిమితత్త్వము లోనికి చేరును. ఒక్కమాటలో చెప్పవలెనన్నచో జీవునికి సమస్త శుభ పరంపరలు హృదయమును చేరినప్పుడే ప్రారంభ మగును. అందు ప్రధానముగ హృద్యాదేవి అనుగ్రహము బడయ వలెను. బాహ్యము నుండి అంతరమును చేరు గడప వద్ద ప్రథమముగ ఆసీనమై యుండునది హ్రీంకారి, హ్రీమతి యగు 'హృద్య'.

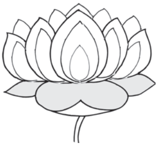

304. 'హేయోపాదేయవర్జితా'

ఇష్టా యిష్టములకు అతీతమైనది శ్రీమాత అని అర్థము.

శ్రీమాత మహా చైతన్యము. ఆ చైతన్య మాధారముగనే సమస్త జీవకోటి యేర్పడి యున్నది. అందరి యందు ఆమె లక్షణములే యుండును. మూడు గుణములు ఐదు భూతములుగ, అష్ట ప్రకృతులుగ ఆమె అవతరించు చుండును. రూపముల కామె ఆధారము. ఆమె అష్ట ప్రకృతుల నుండియే రూపము లేర్పడుచున్నవి. వాటి స్వభావము లేర్పడుచున్నవి. అష్ట ప్రకృతుల రసాయనమును బట్టి రూపములు వాటి స్వభావములు వుండును. ఆమె మూల ప్రకృతి. తొమ్మిదవది. ఆమె యందు శివతత్త్వము వసించి యుండును.

హీనమగు రూపములు, ఉత్తమములగు రూపములుగ కూడ తానే యున్నది. కుక్క, పిల్లి, పంది వంటి రూపములుగను; ఋషులు, మునులు, దేవతల రూపములుగను ఆమెయే యున్నది. ఇట్లు హేయము, ఉపాదేయము అని భావింపక అన్నిటి యందు నిండి యున్నది. ఇట్లుండుట జీవులకు సాధ్యపడు విషయము కాదు. ఉత్తమ మగు సంస్కారము గలవారు హీనమగు రూపముల యందు, ప్రదేశముల యందు వుండుట కిచ్చగింపరు, శుచి శుభ్రతలను కోరు చుందురు. శుచి, అశుచి భేదము లేక యుండుట ఊహింప నలవి కాని విషయము. ద్వంద్వములు దాటుట సృష్టి కతీతముగ నుండువారికే

వీలుపడును. సృష్టికతీతముగ తానుండి సృష్టిలోనికి వ్యాప్తి చెందుచు, తిరోధానము చెందుచు యిష్టా యిష్టములతో సంబంధము లేక యుండుట శ్రీమాతకే తగును. అంతటా నిండి యున్ననూ అవి అన్నియూ తన యందే యిమిడి యుండుట వలన సాధ్యపడుచున్నది. తానే అంతయుగ నున్నది గనుక తన కా రూపములు వేరుగ లేవు. వానికి మాత్రము తా నున్నది. మట్టి కుండగ యున్ననూ కుండ భావములు పొందదు. కుండ యందు మట్టిగనే యుండును. కుండయైనను, బొచ్చె అయినను, ముంత అయినను, ప్రమిదయైననూ మట్టి మట్టిగనే యుండును. చేతి గాజుయైనను, గొలుసుయైనను, కంఠాభరణమైనను, ఉంగరమైనను బంగారము, బంగారముగనే యుండును. అంతయూ తానై యుండుటచేత, మరొకటి లేని స్థితి యుండుటచేత యిష్టాయిష్టము లుండవు. ఉండుట కవకాశము కూడ లేదు. శ్రీకృష్ణుడీ రహస్యమునే అర్జునునికి ఉపదేశించెను. అది రాజ రజస్యమని కూడ తెలిపెను.

305. 'రాజరాజార్చితా'

రాజాధిరాజులచే నర్చింపబడునది శ్రీదేవి అని అర్థము.

రాజులకు రాజు రాజరాజు. చక్రవర్తి. భూమియందు మానవుల నందరిని పరిపాలించువాడు మనువు. వైవస్వత మనువే నిజమైన రాజాధి రాజు. మానవులందరికి మూలమతడే. అట్లే దిక్కులన్నిటికి ఉత్తమ మైనటువంటిది ఉత్తర దిక్కు. అట్టి ఉత్తర దిక్కును పరిపాలించు వాడు కుబేరుడు. అతడు దిక్కులకు రాజరాజు. దేవతల నందరిని పరిపాలించువాడు ఇంద్రుడు. సమస్త దేవతా లోకములకును అతను రాజరాజు. భువనములనే శాసించి పరిపాలించువాడు విష్ణుమూర్తి. అతడు భువనములకు రాజరాజు. ఇట్లు లోకములందలి పాలకుల నందరిని, పాలించువారిచే అర్చింపబడునది శ్రీమాత. ఆవిడ 'రాజరాజార్చిత.'

అందరి యందును తానే చేతన. చేతన తిరోధానము చెంది నపుడు ఎవ్వరైనను చేయగలిగినది ఏమియునూ లేదు. పాలక శక్తి శ్రీమాతయే యగుటచేత, ఆ శక్తి, తమయందు యుక్తియుక్తముగ నిర్వర్తింపబడుటకు పాలకు లందరూ శ్రీమాతను పూజింపవలసినదే. అర్చించి అనుగ్రహము పొందవలసినదే. మరియొక మార్గము లేదు. పాలకులు పాలక యంత్రాంగమున నిమగ్నులై యుండగ వారు అప్రమత్తులగుటకు శ్రీమాతను అర్చించుటకు సలహా సంపత్తిని

అందించవలసిన బాధ్యత రాజపురోహితుల కున్నది. పాలకులకు అహంకారము సోకుటకు అవకాశ మెక్కువ. అహంకారపడి తామే ప్రభువులు అనుకొనువారు పతనము చెందుదురు. తమ యందలి పాలక శక్తి శ్రీమాత శక్తియే. అది ఆమె వైష్ణవీ శక్తి. ఎంత చిన్న పాలకుడైననూ విష్ణ్వాంశ లేనిదే పాలించలేడు. *"నా విష్ణుః పృథివీ పతిః"* అని నానుడి. అనగా విష్ణ్వాంశ లేనివాడు పతిగాని, దళపతిగాని, అధిపతిగాని కాలేడు. వివాహ సమయమున పెండ్లికుమారుని కూడ విష్ణు స్వరూపము గానే ఆవాహన చేయుట ఇందులకే. భార్యను పిల్లలను బంధుమిత్రులను పోషించుట, పరిపాలించుట అను ధర్మమును నిర్వర్తించుటకు విష్ణ్వాంశ యుండవలెను. ధన కనక వస్తు వాహనాది సౌకర్యములు ఏర్పడుటకు కూడ విష్ణ్వాంశ ప్రధానము. అట్టి విష్ణువును కూడ పరిపాలించు శ్రీమాత నర్చించుట సర్వశ్రేయస్కరము.

306. 'రాజ్ఞీ'

రాజ రాజేశ్వరుని పట్టపురాణి శ్రీమాత అని అర్థము.

శివుడు రాజ రాజేశ్వరుడు. శ్రీమాత రాజ రాజేశ్వరి. అతడు సత్యము. ఆమె చైతన్యము. సృష్టి కావల గాని సృష్టియందుగాని వారిరువురును అవినాభావ స్థితి యందుందురు. సమాధి స్థితియందు ఒకరికొకరు రున్ముఖులై యుందురు. సృష్టి సంకల్పమున సత్య మాధార ముగ చైతన్యము స్థితి భేదములను కల్పించి సత్యలోకము నుండి భూలోకము వరకు అటుపైన పాతాళ లోకముల వరకు సృష్టి నిర్మాణము చేయును. అవరోహణ క్రమమున చైతన్యము మహా చైతన్యమై సమస్త కార్యములను నిర్వర్తించును. సత్యము సహకరించును. సమస్త లోకములయందు తాను వశించగ, చైతన్యము సృష్టి అల్లిక చేయును. సత్యము అన్నిటియందు వశించి యుండుట చేతనే వస్తువు లేర్పడు చున్నవి. వస్తువనగా సత్యమాధారముగ యేర్పడినదని అర్థము. సత్య మాధారముగ చైతన్యము చేయు అల్లికయే వస్తువు.

అల్లిక లేని సృష్టి లేదు. సత్యము లేని అల్లిక లేదు. కావున సృష్టియందు సత్యము, చైతన్యము రెండునూ సరిసమానమైన బాధ్యత వహించి యున్నవి. సత్యమునకు స్థితిభేదము లేదు. చైతన్యము స్థితి భేదము చెందును. సూక్ష్మ, స్థూల లోకముల నేర్పరచును. ఇరువురిలో ఒకరు లేని స్థితి లేదు. సత్యము, చైతన్యము రెంటినీ కలిపి 'తత్'

అనిరి. దీని అవగాహననే తత్త్వమనిరి. అన్నియూ తత్త్వ రూపములే. "తత్-త్వం" అది నీవే అని కూడ అర్థము. ప్రతి వస్తువు, ప్రతి ఒక్కరూ సత్, చిత్ రూపములే. కావున సత్యము గొప్పదా? చైతన్యము గొప్పదా? శివము గొప్పదా? శక్తి గొప్పదా? అను విషయమును పరిశోధించిన ఋషులు రెండునూ సరిసమానమగు గొప్పదనము గలవని తేల్చిరి. రెండునూ శాశ్వతమై యున్నవని, ఒకటిని వీడి రెండవది లేదని తేల్చిరి. కనుకనే అతడు రాజ రాజు. ఆమె రాజ్ఞి.

బుద్ధిమంతులు చైతన్యమును, సత్యమును సరిసమానముగ ఆరాధింతురు. అప్పుడే ఆనందము లభించగలదు. వేదమున గల వేలాది సూక్తములలో రెండు సూక్త రాజము లున్నవి. అవి శ్రీ సూక్తము, పురుష సూక్తము. రెంటినీ ప్రతిదినము పఠించు వారికి సత్ చిత్ ఆనందము కలుగును.

307. 'రమ్యా'

రమ్యముగ నుండునది శ్రీమాత అని అర్థము.

రమ్యమే తన తత్త్వముగ నున్నది. రమింప చేయునది శ్రీమాత. తానెప్పుడునూ అమితమగు ఆనంద స్థితియందే యుండును. అట్టి స్థితి జీవులకు కూడ కల్పించు చుండును. రమణీయమగు వస్తువును గాని, దృశ్యమునుగాని చూచునపుడు జీవులు రమ్యత నొందుదురు. రమ్యత కలిగిన స్థితిలో తాముండక ఆనందమే యుండును. రమ్యమగు దృశ్యము గోచరించినపుడు హృదయము పొంగి తమను తాము మరచుట జరుగుచుండును కదా! దీనికి కారణము శ్రీమాతయే.

తాను ఎల్లప్పుడునూ శివమగు సత్యమునందే రమించుచుండుట వలన రమ్యమైనది. అట్టి రమ్యత్వమును సృష్టియం దేర్పరచినది. జీవులు కూడా సృష్టియందనేక విషయములను రమించుచున్నారు. ధనము, వస్తువులు, వాహనములు, ఆస్తులు, సంపదలు, అధికారము- ఇట్టి వానితో రమించుచూ జీవులు తీరుబడిలేక జీవించు చుండుటకు శ్రీమాత రమ్యత్వమే కారణము. తాను సత్యమునందు రమించుచూ జీవులకు సృష్టి రమ్యత ఏర్పరచి సుఖపెట్టు చుండును. ఇతర విషయములం దాసక్తి కలిగిన జీవులు క్రమముగ శాశ్వతానందము కొరకై అఱ్ఱులు చాచగ, శివమగు సత్యము వైపునకు కూడ శ్రీమాత దారి చూపును. పురో గమనము, తిరోధానము రెండునూ గూడ అమ్మ ఆరాధకులకు సుఖ వంతమే. అమ్మ నారాధించు వారికి మార్గము రమ్యమై యుండును.

రమ్యగుణ మాధారముగ ఈశ్వరుని నుండి జీవులను విముఖులను చేయుట, మరల ఈశ్వరునికి సుముఖులను చేయునది కూడ శ్రీమాతయే. ఇరువురికిని మధ్యస్థముగ నిలచి సృష్టి పురోగమనమునకు, తిరోధానమునకు కారణమై నిలచును. కనుకనే ఆమెను 'మహామాయ' అని కూడ సంబోధింతురు. సృష్టియం దాకర్షణ లేర్పరచి జీవులను ఈశ్వరునకు దూరము చేయును. త్రిమూర్తులు సహితము ఆమె యేర్పరచు రమ్యమగు సన్నివేశములలో మునిగి మాయ యందు పడిన సందర్భము లెన్నియో గలవు.

జీవుడు ఏ కాలము నందైననూ, ఏ దేశము నందైననూ, ఏ రూపము నందైననూ, ఏ నామము నందైననూ తగులుకొని యుండుటకు రమ్యతే కారణము. తాను అమితాసక్తిని, ఆనందమును పొందుచున్న విషయమును శ్రీమాత అని భావించినచో ఆనందానుభూతియే యుండును గాని దుష్ఫలితము లుండవు.

ఏ యిష్టము లేక జీవుడుండడు. తన యిష్టానుపూర్తి కొరకే జీవించుచు నుండును. ఇష్టము వస్తువుపై నుండవచ్చును, రూపముపై నుండవచ్చును, దృశ్యముపై నుండవచ్చును, భావముపై నుండవచ్చును, సిద్ధాంతముపై నుండవచ్చును. దేనిపైననూ జీవునికి గల యిష్టము అతనియందు గల రమ్య ప్రజ్ఞయే. ఇష్ట మున్నచోట కష్ట మనిపించదు కదా! ఇట్టి ఆసక్తి అనేకానేక విషయములయందు కలుగుట తత్కారణముగ వారు జన్మ పరంపరలను పొందుట, జీవించుట జరుగుచున్నది. 'రమ్య' అను పదము శ్రీమాత తత్త్వములలో ఒక అద్భుతమగు తత్త్వము.

308. 'రాజీవలోచనా'

పద్మముల వంటి విచ్చుకున్న నేత్రములు కలది శ్రీమాత అని అర్థము.

రాజీవ మనగ పద్మము. పద్మము వంటి కన్నులు కలిగి యుండుట అనగా విచ్చుకొన్న పెద్ద కన్నులు అని అర్థము. కన్ను దేహమున అత్యంత ప్రధానమగు ఇంద్రియము. కన్నుల కాంతి కున్న సౌందర్యము దేహధారి యొక్క చైతన్య స్థితిని సూచించును. వికసించిన చైతన్యము కలవారికి కన్నులు కాంతివంతముగను, అత్యంత ఆకర్షణీయ ముగను, రమణీయముగను వుండును. దివ్య పురుషులు కన్నుల నుండియే ప్రపంచములోనికి చైతన్య కాంతులను ప్రసరింప చేయుదురు. చూపులతోనే జీవులకు స్ఫూర్తి నిత్తురు. వారి కన్నులు వాత్సల్యపూరిత ములై జీవుల నలరించును. కన్నుల కాంతితో సమస్తమును నిర్వహించ గల శక్తి దివ్యపురుష లందరికిని యుండును.

శ్రీరాముని కన్నులు చూచిన ఋషీంద్రులు అతని యందలి దివ్య చైతన్యమున కాకర్షితులై మోహము చెందిరి. మహా తపస్సంపన్ను లైనను రాముని చూపులతో చూపులు కలిపినపుడు ప్రియురాంద్రవలె తన్మయము చెందుదురు. శ్రీకృష్ణుని కన్నుల విషయము చెప్పనక్కరలేదు. అతడు శత్రువులను సహితము తన కన్నులతో ఆకర్షించి వివశులను గావించెను. కేవలము మానవులేకాక జంతువులు, పశుపక్ష్యాదులు

కూడ అతని కన్నులలోనికి చూచి తన్మయత్వము చెందుచూ చేష్టలుడిగిన వారైరి.

అమ్మ కన్నులు సర్వశక్తి సంపన్నము. కన్నులతోనే ఆమె సమస్త సృష్టిని గావించి పోషించుచున్నది. ఇచ్ఛా జ్ఞాన క్రియా శక్తులు ఆమె కనుసన్నలలో మెలగు భృత్యులు. ఆమె కన్నుల నుండి ప్రేమ, వాత్సల్యము, జ్ఞానము ప్రసరించు చుండును. అట్లే దుష్టుల నరికట్టుటకు రౌద్రము, అంత్య కాలమున కాలాగ్ని కూడ ప్రసరించును.

కన్నులు జీవ చైతన్యమునకు ముఖద్వారములు. జీవులు ఒకరి నొకరు కన్నులలోనికి చూచియే పలుకరించుకొను చుందురు. ఇరువురి జీవుల మధ్య ప్రధానముగ కన్నుల ద్వారముననే చైతన్యము పరస్పరము వ్యవహరించుట జరుగును. కన్నులే జీవ చైతన్యమునకు ముఖ ద్వారములు. సర్వప్రపంచమును కన్నులతోనే దర్శింతుము. దివ్య లోకముల దర్శనము కూడా దివ్యమగు కన్నుల ద్వారముననే కలుగును. విచ్చుకున్న కన్నులు సమస్తమును దర్శించగలవు. ఆ దర్శనమున పారదర్శకత్వ ముండును. అమ్మ కన్నులు పారదర్శకములు. పారమును చూడగలవు. పరమును చూచు కన్నులు గనుక పరతత్త్వమును ప్రసరింప జేయుచుండును. పరతత్త్వమును కోరిన జీవులకు ప్రసాదించుచుండును. అమ్మ కన్నులను వర్ణించుట కాళిదాసాది మహాకవులకు కూడ అసాధ్యమైనది.

రాజీవ మనగా చేప అని కూడ అర్థమున్నది. రాజీవలోచనములు

అనగా చేప ఆకారమున నుండు కన్నులు. అమ్మకు 'మీనాక్షి' అని మరియొక నామ మున్నది. అది తరువాతి నామములలో వివరింప బడును.

రాజీవ మనగా జింక అని అర్థ మున్నది. కావున జింక కన్నుల వంటి కన్నులు కలది అని కూడ అర్థము. జింక కన్నులలో చంచలత్వము, బెదరు కనిపించును. బెదరుచూపులు సౌమ్యతను, స్త్రీత్వమును ప్రకటించును. సౌమ్యత్వము సత్వగుణమును ప్రకటించును.

309. 'రంజనీ'

భక్తులను రంజింపజేయునది శ్రీమాత అని అర్థము. శివుని రంజింపజేయునని కూడ అర్థము.

పరమశివునే రంజింపజేసిన శ్రీమాత సృష్టి జీవులను రంజింప జేయుటలో ఆశ్చర్యమేమున్నది? శివుని తన తపస్సుచే రంజింపజేసినది. శివుడు ఉగ్రుడై దక్షయజ్ఞమును పరిసమాప్తి గావించి దేవతల యందు, సృష్టియందు విరక్తి కలిగి, ఏకోన్ముఖుడై తపస్సు జేసి సత్యమై నిలచెను. మరల తిరిగి సృష్టిలోనికి రాని విధముగ సత్యమందు స్థిరపడెను. అట్టి శివుని మెప్పించుట, అతని మనస్సును రంజింపజేయుట ఎవ్వరి తరము కాలేదు. అతనిని సమీపించుటకే భయపడిరి. అతడు తపస్సు చేయు చుండగ అతని చుట్టునూ కాలాగ్ని ఆవరణ మేర్పడినది. సమీపించుటకు కూడ అవకాశములేని రుద్రుని సంతసింపచేయుట ఎట్లు? ఎవ్వరునూ సాహసింపనైరి. హిమవత్ పర్వతరాజ పుత్రికగ మరల జనించిన సతీదేవి శ్రీమాతయే. ఆమె కౌమారముననే సహజముగ శివుని వరించినది. శివుడు తప్ప ఇతరము కోరనిది. శివుని మెప్పించి అతనికి అర్ధాంగి కావలెనని సంకల్పించినది. వలదన్ననూ వినలేదు. వేల సంవత్సరములు దృఢ సంకల్పముతో తపస్సు గావించి శివుని మెప్పించి రంజింప జేసి వివాహమాడెను. అందువలన శ్రీమాత రంజని అయినది.

రంజనీ ప్రజ్ఞ హృదయమున నుండును. హృదయమే రంజన స్థానము కూడ. జీవుల హృదయమందు కూడ శ్రీమాత ఉపస్థితయై

యున్నది. తోటిజీవులను సుఖపెట్టుట, ఆనందింపజేయుట, ఉల్లాసముగ నుంచుట– స్వభావముగ గలవారి యందు శ్రీమాత రంజని లక్షణము మేల్కొనును. అట్టి సత్పురుషుల దర్శనము, స్పర్శనము, సంభాషణము, ఇతర జీవులు కోరుచు నుందురు. కారణము వారి హృదయములు అతడు కారణముగ రంజించుట. ఇతరులను రంజింపజేయు లక్షణముగ శ్రీమాతయే సత్పురుషుల హృదయమున నున్నది. అట్లే జీవుల యందలి రంజన లక్షణము దేవతలను, దైవమును కూడ మెప్పించుటకు ప్రాతి పదికయై యున్నది.

అటు దైవమును, ఇటు జీవులను రంజింపజేయు శక్తి శ్రీమాతయే. జీవులు దైవమును చేరుటకు చేయు ఆరాధనము లిందు తోడ్పాటు కూడ గావించును. ఆమెను రంజింపజేసిన భక్తులు, ఆమె సహాయ సహకారములతో శివుని ఉన్ముఖత్వము కూడ పొందగలరు. శివునిపై ఆమెకు అట్టి అధికారము ప్రేమపూర్వకముగ శివుడే ఒసగెను.

స్ఫటికము వద్ద వున్న ఎఱ్ఱనిపువ్వు కాంతి స్ఫటికమును ఎఱ్ఱ వర్ణము గల దానినిగ జేయును కదా! అట్లే శుద్ధ స్ఫటిక సంకాశుడగు శివుని వద్ద వున్న శ్రీమాత అతనియందు తనను ప్రతిబింబింప జేయును. తనయం దతనిని ప్రతిబింబింప చేయును. శ్రీమాత రంజనీ లక్షణము అద్భుతము. మన యందు శివుని ప్రతిబింబింప జేయగలదు. అపుడు మనకు శివునిపై రుచి కలుగును. శివుని యందు మనలను ప్రతిబింబింప జేయగలదు. అపుడు శివునికి మనపై అనుగ్రహము కలుగును. ఇట్లు జీవుల యందు భక్తి బీజములు మొలకెత్తించుటకును, జీవులయందు దేవునికి అనుగ్రహము కలుగునట్లు చేయుటకును శ్రీమాతయే ఆధారము. ఆమె నిజమగు మధ్యవర్తి.

310. 'రమణీ'

భక్తులను రమింపజేయునది శ్రీమాత అని అర్థము.

ధర్మము నాచరించు వారిని రమింపజేయుట శ్రీమాత లక్షణము. ధర్మమును అతి విస్తారముగ వివరించిన వేదవ్యాస మహర్షి అత్యంత క్లుప్తముగ కూడ నిర్వచించెను. "ఇతరులు తనకేమి ఒనర్చిన బాధ కలుగకుండునో అది ఇతరుల కొనర్చకుండుట ధర్మము" అని ఒక వాక్యములో ధర్మమును తెలియబరచినాడు. మన మితరులతో ప్రవర్తించు రీతిని ఇతరులు మనపై చూపిన మన కెట్లుండును? హింసించుట, దూషించుట, దుర్భాషలాడుట, భేదములు కలిగించుట, విరోధములను ప్రోత్సహించుట, ఈర్ష్యపడుట, కూటనీతి నాచరించుట, కించపరచుట, దొంగిలించుట, మాట త్రిప్పుట, మడతలు పెట్టుట, త్రికరణముల యందు శుద్ధి లేకపోవుట, ఇతరుల సంపదల కాశపడుట, ఇత్యాదివి ఇతరులు మనపై నిర్వర్తించినచో మనకు దుఃఖము కలుగుట సహజము. కావున ఇట్టి ప్రవర్తనము మన మితరుల యందు చూపరాదు.

పై విధమగు ధర్మము నాచరించిన వారికి జీవితము భార మగును. హృదయమునందు కల్మషములు నిండియుండుటచే రమించు గుణము కోల్పోవుదురు. వారికి సహజమగు ఆనందము అదృశ్యమగును. తీవ్ర మనస్కులై చింతించుచు నుందురు. ఇట్టి వారికి ఆటలయం దాసక్తి యుండదు. పాటలయం దాసక్తి యుండదు. ఎవ్వరైనను ఆనంద

ముగ నున్నచో ఈర్ష్యపడి వారి ఆనందమును హరింప చూతురు. ఇట్లు జరుగుటకు కారణము వారియందు రమణి అను శ్రీదేవి కల్యాణ గుణము అదృశ్య మగుటయే. శ్రీమాతను ఆరాధన చేయువారు భక్తితో, ఆర్ద్రతతో ఆరాధన చేసినచో కోపతాపములు, ఈర్ష్య అసూయలు, లోభ మోహములు, అశుభ భావములు అదృశ్యమగును. ఇది సత్యము. శ్రీసూక్తమున ఈ సత్యమును ప్రతిపాదించుట జరిగినది. ఆరాధనా మార్గమున అశుభమతి పోయి శుభమతి యేర్పడుట తథ్యము. పై విధమగు అవగుణములు పోవలెనని భావించిననూ పోవు. భక్తి శ్రద్ధలతో అమ్మను ఆరాధించినచో క్రమముగ శుభమతి అగుట తథ్యము. ఇట్టి శుభమతులు ఆడుచు పాడుచు, ప్రకృతి యందు ఆనందించుచు జీవనము సాగించు చుందురు. జీవితమున అలుపు సొలుపు వుండదు. పొరపొచ్చెములు లేక కలిసి మెలిసి అందరితోను పనిచేయుదురు. ఇట్టి వారియందు 'రమణి' అను శ్రీమాత ప్రజ్ఞ సన్నిధి నిచ్చుచుండును. అందరూ కోరునది ప్రాథమికముగ ఈ దశయే. శ్రీమాత రమణి, దేవదేవుడు రమణుడు.

311. 'రస్యా'

ఆస్వాదించుట కనువైనది శ్రీమాత అని అర్థము.

'రసోవైసః' అనునది శ్రుతి వాక్యము. రసానుభూతియే జీవుడు కోరునది. అనగా దైవానుభూతియే ప్రతి విషయమునందు జీవుడు కోరుచున్నాడు. రస మనగా అమితమగు ఆనందమని అర్థము. ఏ పని చేసిననూ ప్రతి జీవుడు అనుభూతి కొరకే చేయుచున్నాడు. తేనె టీగ పూవునందలి తేనెను గ్రోలుట మొదలుగ, సింహము ఏనుగు కుంభస్థలము కోరుట వరకు చేయు ప్రయత్నము లన్నియూ రసాను భూతికే. జంతువులన్నియూ రసానుభూతికై కదలుచున్నవి. వృక్షము లన్నియూ రసానుభూతికే పెరుగుచున్నవి. మానవులందరూ రసాను భూతికే ఆరాటపడుచూ పుట్టుచు, చచ్చుచు నున్నారు. ఎవరు ఏ పని చేసిననూ ఆ పనికి మూల కారణము రసానుభూతికై ప్రాకులాడుటయే. దైవమును తెలియగోరు వారు కూడ రసానుభూతి కొరకే తపస్సులు, దానములు, యజ్ఞములు, వ్రతములు ఆచరించు చున్నారు.

సృష్టి యందు కోటాను కోట్ల జీవులు ఒకే ఒక ప్రయత్నమున నున్నారు. ప్రయత్నమునకు మూలము రసాస్వాదనము. అందులకై బహిరంగమున ప్రయత్నించువారు, అంతరంగమున ప్రయత్నించు వారు అను రెండు తెగలుగ మానవులున్నారు. రసాస్వాదనమునకు ద్వయస్థితి తప్పనిసరి. ఆస్వాదించబడు వస్తువు, ఆస్వాదించు జీవుడు.

అద్వైత స్థితియందు రెండునూ ఒకటి యగును. అనగా ఆస్వాదించు వాడు తన్మయత్వము చెంది తనను తాను మరచును. కాన రసస్వరూపు డగును. అనగా దైవముతో ఏకత్వము చెందును. తా నుండడు, దైవమే వుండును. మరల తానేర్పడును. దైవమునే కోరును. ఇతరము లేవియూ కోరడు. అన్నిటి యందు దైవమునే చూచును, దైవమునే వినును, దైవమునే రుచి చూచు చుండును. తనయందు, సమస్తమునందు దైవమునే దర్శించుచు విశిష్టమగు అద్వైతమున నుండును. దైవమునందే యుండును గాని తా నున్నాడను మెఱమెఱ కూడ నుండును. అది లేనిచో ఆస్వాదించుట యుండదు కదా! పాయసము తినుచున్నప్పుడు ఆనందముండును. పాయసమే తానైనచో ఆనంద ముండదు. సూది మొనంత తారతమ్యత నిలుపుకొని ఆనందించును.

దేవుడు జీవుడు మధ్య సూది మొనయంత అంతరముండి, పెద్ద అగాధ మగు అంతరము వరకు ఏర్పరచునది శ్రీమాత. రసస్వరూపు డైన దైవమునకు, దాని నాస్వాదింపగోరు జీవునకు సంధానము కలిగించునది శ్రీమాత. ఆమెయే రసమధ్య. ఆస్వాదించు ప్రక్రియ కూడ ఆమెయే. యోగ్యత కలిగించునది ఆమెయే. సకల అనుభూతులకు కారణ మామెయే. పరతత్త్వమునకు వుండుటయేగాని వేరొక అనుభూతి లేదు. రసానుభూతి నుండి దుఃఖానుభూతి వరకు పొందు అనుభూతులు శ్రీమాతయే.

312. 'రణత్కింకిణిమేఖలా'

శబ్దము చేయుచున్న చిరుగంటలు గల మొలనూలు గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

బంగారు మొలత్రాడు మొలకు గట్టుట భారతీయ సంప్రదాయము. పట్టుదారము నుండి బంగారు మొలత్రాడు వరకు శక్త్యాను సారము అందరునూ ధరించు చుందురు. ఈ సంప్రదాయమునకు ఒక ఉత్తమ మగు విలువ గలదు. కంఠము నుండి కటి ప్రదేశము వరకు మధ్య కూటమని, కటి ప్రదేశమునుండి దిగువ భాగము శక్తి కూటమని ముందు నామములలో వివరింపబడినది. కంఠము పై భాగము వాగ్భవకూట మని కూడ తెలుపబడినది. వస్త్రధారణము ద్వారా కంఠాభరణము, మొలత్రాడు మానవ శరీరము యొక్క మూడు భాగములను సూత్రప్రాయముగ విభజించుటగ తెలియవచ్చును. శిరస్సు వెలుగు లోకమును సూచించును. అదియే సువర్లోకము. కంఠము నుండి కటి వరకు గల ప్రదేశము భువర్ లోకములను, దిగువ భాగము భూలోకమును సూచించును. అట్లే మానవుని యందు దివ్యత్వము శిరస్సునందు, మానవత్వము మధ్యభాగమందు, పశుత్వము దిగువ భాగము నందును అమర్చబడి యున్నదని తెలియవచ్చును.

పంచదశి మంత్రమున కూడ మూడు భాగములుగ ఆరాధించుట, ధ్యానించుట 85, 86, 87 నామములలో తెలుప

బడినది. వాగ్భవ కూటమునకు క, ఏ, ఈ, ల, హ్రీం అని ఐదు అక్షరములు తెలుపబడినవి. మధ్యకూటమునకు హ, స, క, హ, ల, హ్రీం అను ఆరు అక్షరములు తెలుపబడినవి. శక్తి కూటమైన కటి దిగువ భాగము స, క, ల, హ్రీం అను నాలుగు అక్షరములుగ తెలుప బడినది.

సత్పురుషుల భూలోకశక్తి అంతయూ కటి దిగువ భాగమగు మూలాధారముననే యుండును. అట్టివారు క్రియాశక్తిపరులై సంకల్పించిన కార్యములను అవతరింపజేయుదురు. అట్టి శక్తికూటము నకు మకుటమై, అలంకారప్రాయమై వుండునది శ్రీదేవి మొలనూలు, క్రతుబద్ధమైన ఆనందకరమగు శబ్దములు శ్రీదేవి నడుచు చున్నప్పుడు మొలత్రాటియొక్క చిరుగంటల నుండి వెలువడుచుండును. అట్లే క్రతు బద్ధమగు కార్యములు దివ్యపురుషుల హృదయమునందు దర్శింపబడి కార్యరూపము దాల్చుచుండును.

సంసారబద్ధులగు జీవులు ఈ మూడవ భాగముననే శక్తి కూటమున బంధింపబడి యుందురు. సంసార క్షయ మొనర్చి ఆత్మ సాక్షాత్కారము కలిగించు శ్రీదేవి కటిభాగము నారాధించుట సంప్ర దాయము. కటిభాగ మందలి మొలత్రాడు చిరుగంటల సవ్వడి శ్రీదేవి భక్తులకు వినిపించు చుండును. బాల మంత్ర ఉపాసకులకు ఈ అనుభవము సహజము. శక్తికూట మంత్ర భాగమైన సకల హ్రీం గురుముఖముగ ఉపదేశము పొంది ధ్యానించినచో శక్తి బంధము

నుండి విడివడ వచ్చును. అనుగ్రహకారిణియైన శ్రీమాత తన నారాధించు వారిని కూడ ఈ విధముగ ఉద్ధరించును.

పై విధానమగు ఉద్ధారణము పొందినవారు క్షరత్వము నుండి అక్షరత్వము లోనికి ప్రవేశింతురు. బాహ్యమునుండి అంతరంగము చేరుదురు. మూలాధారము నుండి హృదయమును చేరుదురు. క్రియా శక్తి నుండి జ్ఞానశక్తిలోనికి వ్యాపింతురు. మానవ శరీర మందలి మూడు భాగములు ఇచ్ఛా, జ్ఞాన, క్రియా శక్తులకు అనుగుణముగ అమర్చబడి యున్నవి. శ్రీమాత అనుగ్రహమున మూడింటి యందును మానవుడు పరిపూర్ణముగ వ్యాప్తిచెందుట, బంధములు లేక త్రికూటముల యందుండుట ప్రధానము. ప్రాథమికముగ క్రియకు జ్ఞానమును జోడించి కర్మ బంధమునుండి విముక్తులగుట ప్రధానము గనుక శ్రీమాత మొలనూలు ఈ సందేశము నందించుచున్నది. ఆమె సందేశమే చిరుగంటల మ్రోతలు.

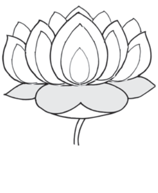

313. 'రమా'

రమ అనగా శ్రీ- వాణి అని అర్థము.

లక్ష్మీ సరస్వతి తత్త్వముల కలయికను రమ తత్త్వముగ సంహితలు తెలుపుచున్నవి. లక్ష్మి అనగా సృష్టి సంపద. సరస్వతి అనగా వాక్ సంపద లేక విద్యా సంపద.

ఎక్కడ విద్య వుండునో అక్కడ లక్ష్మి వుండుట అరుదు. ఎక్కడ లక్ష్మి యుండునో అక్కడ సరస్వతి యుండుట కూడ అరుదే. అందు వలన లక్ష్మీ సరస్వతులను అత్తా కోడళ్ళుగ పురాణములు పేర్కొను చుండును. అమిత ధనవంతులలో విద్యావంతులు అరుదు. అమిత విద్యావంతులలో ధనవంతులు అరుదు. ఇది లోక విదితము. ధన సంపాదనకు విద్యతో సంబంధము లేదు. లోక జ్ఞానమున్న చాలును. లోక జ్ఞానము కలవారు ధనవంతులు కాగలరు. విద్య మేధస్సునకు సంబంధించినది. మేధాబలమునకు అధిష్ఠాన దేవత సరస్వతి. విద్య యందు రతిగొనువారికి సంపద యందు మోజు ఉండదు. సంపద యందు మోజు గలవారికి విద్యయందు ఆసక్తి యుండదు.

సంపద, విద్య ఒకచోట వుండుట వైభవము. ఈ వైభవము శ్రీదేవి అనుగ్రహము. యోగుల యందు కూడ భోగము గలవారు గలరు. శ్రీకృష్ణుడు "సానపట్టిన భోగి, రాజయోగి", అని అన్నమాచార్యుడు కీర్తించినాడు. యోగమునకు భోగము అడ్డురాదు. రాజయోగమున భోగ మనుమతింపబడినది. యోగము నివృత్తి మార్గము కాదు గనుక

సౌకర్యము లుండవచ్చునని మాస్టరు సి.వి.వి. గారు బోధించినారు. జనకాది రాజర్షులందరూ కూడ వారి జీవితమున దివ్యభోగము ననుభవించిన వారే. తెనాలి రామకృష్ణుడు, శ్రీనాథ మహాకవి, శ్రీకృష్ణదేవ రాయలు ఇటీవలి కాలమున విద్యా సంపదలను పరిపూర్ణముగ అనుభవించి దివ్యపథమున నిలచినారు. ఇట్టి జీవితము లన్నియూ కూడ లక్ష్మీ సరస్వతుల సంయోగమే. (గృహము నందు అత్తాకోడలు అన్యోన్య భావము కలిగియున్నచో ఆ గృహము స్వర్గమే కదా!)

విద్యావంతులకు సంపదను గూర్చి హీనభావ ముండుట తగని పని. అట్లని సంపదల వెంటబడుట కూడ తగని పనియే. జీవుల హృదయములను రంజింపజేయుచు విద్య ఆధారముగ యోగముగ యోగమున నిలచిన వారికి సంపదలు కూడ దరి చేరును. యోగ శాస్త్రమున సత్సంపద చేరుటకు ఒక నుపాయము తెలుపబడినది. దొంగబుద్ధి, లేకితనము లేనివాని వద్దకు సంపదలు నడచి వచ్చునని పతంజలి మహర్షి నిర్ధారించినాడు.

రమ పథము ఆనందదాయకము. దైవ యోగముతోపాటు, ధనకీర్తి యోగ ముండుట అమ్మ వైభవమే.

314. 'రాకేందువదనా'

పూర్ణ చంద్రునివంటి ముఖము కలది శ్రీమాత అని అర్థము.

'ఇందు' అనగా చంద్రుడు. 'రాకా'పూర్ణిమ తిథి అంత్య భాగము. 'రాకేందువదనా' పున్నమి చంద్రుని వంటి ముఖము. పున్నమి చంద్రుడు ఆరోగ్యవంతులకు ఆహ్లాదము నిచ్చును. ప్రశాంతమైన మనస్సు గలవారికి పున్నమి చంద్రుడు దివ్యానుభూతులను కలిగించగలడు. పౌర్ణమి తిథి అంతమున చంద్రుడు సూర్యునికి పూర్ణముగ ఉన్ముఖుడై యుండును. అందువలన చంద్రుని యందు సూర్యుని కాంతి పరిపూర్ణముగ ప్రతిబింబించును. పున్నమి తిథియందు కూడ ఈ సమయము పూర్ణ చంద్రుని స్థితి. ఈ సమయమునకు ముందుగాని, వెనుకగాని చంద్రుని కాంతి మిక్కుటమై అతిశయించి వుండదు. పౌర్ణమి తిథి కాలమంతయు పౌర్ణమి చంద్రుడని పిలువబడుచున్ననూ నిజమగు పూర్ణస్థితి రాకా సమయమే.

'రాకా' కాలమును దర్శించుటకు పౌర్ణమి తిథి అంతము, బహుళ పాడ్యమి ప్రారంభము చంద్రుని చంద్రకాంతిని దర్శింపవలెను. చంద్రుడు ప్రతిబింబించు మనోప్రజ్ఞ. సూర్యుడు ఆత్మప్రజ్ఞ. మనస్సు నందు ఆత్మప్రజ్ఞ పరిపూర్ణముగ ప్రతిబింబించు శుభసమయమే రాకా సమయము. ఈ సమయమునందే సత్పురుషులకు దివ్యదర్శన ములు జరుగుచుండును. దివ్యపురుషులను దర్శించుటకు కూడ ఇది తగిన సమయము. 'రాకా' సమయమునకు ఆరు గంటల పూర్వము

నుండి ఆరుగంటల ఉత్తరభాగము వరకు సత్సాధకులు దివ్యపురుషుల దర్శనము చేయుటకు అవకాశమున్నది. అట్టి మహిమ కలది రాకా.

శ్రీమాత ముఖమునందు ఎప్పుడునూ రాకా స్థితియే యుండును. ఆమె ఎల్లప్పుడునూ కామేశ్వరుని దర్శించుచుండు కామేశ్వరి. పూర్ణ దర్శనము కలిగి యుండును. ఆమె 'కామేశ్వరీ ముఖాలోక'. ఆమె యందు అన్యచింతన యుండదు. అనన్య చింతనమే. ఆమె 'సతత యుక్త'. కామేశ్వరునితోనే కలిసి యుండును. ఆమె ముఖ దర్శనమున కామేశ్వరుని దర్శనము కూడ జరుగును. మరొక విధముగ కామేశ్వరుని దర్శించుట వలను కాదు. కామేశ్వరుని దర్శనము కామేశ్వరీ ముఖ ద్వారముననే జరుగును. అందులకే ముఖము నారాధించుట. వంగ దేశమున ఈ సంప్రదాయము హెచ్చు. వారు కేవలము శ్రీమాత ముఖమునే ఆరాధింతురు. ముఖమే ప్రధాన భాగము.

కామేశ్వరుని సాన్నిధ్యము వలన ఇనుమడించిన కాంతి, అందములతో కూడిన శ్రీమాత ముఖమును ఆరాధించినపుడు భక్తుడు పరవశించును. అనగా పరమునకు వశు డగును. తన్మయు డగును. అనగా తాను లేక తత్ మాత్రమే యుండును. (తత్ + మయము = తన్మయము) ఇదియే సమాధిస్థితి. తాను కరిగిన స్థితి. ఇట్టి సమాధి స్థితి కలిగించు అపూర్వమగు నామము 'రాకేందువదనా'.

315, 316. 'రతిరూపా రతిప్రియా'

ఈశ్వర రతి వలన ఇనుమడించిన అందమైన రూపము కలది శ్రీమాత అని అర్థము. రతిప్రియత్వ మామె లక్షణము.

సతతము కామేశ్వరునియందే యుండునది శ్రీమాత. అవ్యక్తమున తత్త్వమై వుండుట వ్యక్తమున కలసియుండుట అగుట చేత ప్రధానమగు రతి లక్షణము ఆమెదే. విడివడుట యుండదు. రతీదేవి ఆమె అంశయే.

అవ్యక్తమునందు ఆమె, ఆయన అను స్థితులు లేవు. ఆ స్థితి యందు వున్న తత్త్వమును ఆమె అనలేము. ఆయన అని కూడ అనలేము. రెంటికిని మూలమగు తత్త్వమది. కాలము ననుసరించి ఈ తత్త్వము రెండుగ ఒకే మారు ఏర్పడును. అపుడు మూలపురుషుడు మూలప్రకృతిగ, ధన, ఋణ ప్రజ్ఞలుగ ఏర్పడును. ప్రకృతి ఎనిమిది ఆవరణలు ఏర్పరచుకొనినపుడు కూడ అందు అంతర్హితమై పురుష దుండును. కనుక శాశ్వతముగ ప్రకృతి పురుషులు కలిసే యున్నవిగాని విడివడుట ఎన్నడూ జరుగదు. వ్యక్తమై అష్టప్రకృతులుగ మూలప్రకృతి తొమ్మిది ఆవరణములుగ వ్యాపించునపుడు అందు అంతర్యామియై పురుష తత్త్వము వుండుచు నుండును. ఆమె యేర్పరచిన ప్రకృతి స్థితుల లోనికి అతడు ప్రవేశించుట వలననే అతనిని పురుష డనిరి. పురము లన్నియూ ఆకారములే. అందు వసించువాడు పురుషుడు. ఆకారము లేక పురుషుని దర్శించుట దుర్లభము. పురుషుడు లేక ఆకార మేర్పడుట దుస్సాధ్యము.

అతడు 'అ'కారము. ఆమె 'ఈ'కారము. సృష్టి అంతయూ ఈ రెండు అక్షరముల రసాయనమే. ఆమె యందు ఆయనను దర్శించుట పూర్ణదర్శనము. ఆయన యందు ఆమెను దర్శించుట కూడ పూర్ణ దర్శనమే. విడదీయరాని రెంటిని విడదీసి చూచుటకు చేయు ప్రయత్న మంతయూ వికారమే. చూచువానికి చూపు కలిగించునది శ్రీమాతయే. దివ్యదృష్టి కూడ శ్రీమాత శక్తియే. చూచువాడు తా నున్నాను అని భావించుటకు ప్రాతిపదికయే శ్రీమాత యైనపుడు ప్రకృతి రహితమగు దానినెట్లు చూడగలడు? చూచువానియందు ప్రకృతి పురుషు లున్నారు. చూడగోరిన తత్త్వమునందు కూడ వారిరువురును ఏకమై యున్నారు. అంతయూ ప్రకృతియే అని భావించువారు ఎంత అజ్ఞానులో, ప్రకృతి కతీతమగు తత్త్వమును చేరెదనను వాడు కూడ అంత అజ్ఞానియే. సంకల్పమే ప్రకృతి యైనపుడు తత్త్వము చేరెద నను సంకల్పము ప్రకృతి కాదా! అట్లనుకొనుట అందలి రహస్య మేమనగ పదార్థమయమగు ప్రకృతి నుండి పరమార్థ మయమగు మూల ప్రకృతిని చేరెద ననుటయే బహిరావరణముల నుండి ప్రకృతి యొక్క దివ్యము, అమృతము అగు అంతరావరణలోనికి ప్రవేశించి మూలప్రకృతియై పరమేశ్వరుని అంటి యుండవచ్చును. ఇట్లు తిరోధానమున ఆత్మ మూలమును చేరుటకు రతి ప్రధానము. భక్తి ప్రాథమికమగు రతియే. దైవమునం దనురక్తిగ భక్తి మారినపుడు దివ్యరతి కలుగును. అపుడు అహర్నిశలు కలసి యుండుటకే ప్రయత్నము జరుగును. నిజమునకు కలసియే యున్నాడు. కావున కలిసియే వున్నాడని తెలియును. రాధాకృష్ణ తత్త్వమిదియే. అర్ధనారీశ్వర రూప మిదియే.

317. 'రక్షాకరీ'

రక్షణ కలిగించునది శ్రీదేవి అని అర్థము.

అజ్ఞాన మున్నంతకాలము రక్షణ యుండదు. పూర్ణ జ్ఞానియే భయము తొలగిన వాడగును. భయము కలిగిన వారికే రక్షణ అవసరము. వారి భయకారణ మజ్ఞానమే. భయము, భయకారణము తొలగుటకై ఆరాధన. దైవము నారాధించుట వలన భయము తగ్గు చుండును. దివ్యజ్ఞానము పొందుచుండుట వలన మరికొంత భయము తొలగును. పరిపూర్ణమగు భక్తి గలవారికి నిర్భయస్థితి యుండును. జీవులలో ప్రహ్లాదు డట్టివాడు. అతడి భక్తి పరిపూర్ణము. అతడు పూర్ణజ్ఞాని. పరమ యోగికూడ. ఎట్టి రాక్షస కృత్యములకు భయపడక శ్రీహరి యందు నిలచినవాడు.

మాయను దాటినవారే భయమును దాటినవారు. మాయను దాటుట జీవుని కసాధ్యము. అనుగ్రహ మున్నప్పుడు మాయ ప్రసరింపదు. అనుగ్రహమునకై ఆరాధనమే మార్గము. అనన్య చింతనమే మార్గము. మాయను పడరాదు అని భావించుట కన్న దైవస్మరణ చేయుట మంచిది. తెలియని భయములకు కారణము వెనుక చేసిన తప్పులే. చేసిన తప్పులు గుర్తుండవు. కాని తత్ఫలమగు భయ ముండును. దైవస్మరణతో భయమును దాటవచ్చును.

రక్షణ కలిగించుటలో దైవముకన్న మించినది లేదు. ఎంతటి

దురాచారుడైననూ దైవస్మరణ మార్గమున మృత్యు భయమును కూడ దాటగలడు. సంసార భయమును దాటగలడు. రక్షణ కల్పించుటలో తల్లికన్న ప్రధానమైన వారెవరూ లేరు. ఆమె రక్షక శక్తియే అవతార మూర్తులుగా దిగి వచ్చుచుండును. ఆ రక్షక శక్తియే యోగీశ్వరులు, మునీశ్వరులు వాహికగ రక్షణ కోరువారి కందును. అవతరించిన రక్షక శక్తులలో అత్యుత్తమము రామశక్తి. రాముడు రక్షకుడు. అతడు సర్వ జగద్రక్షకుడు. అతడు ఆపన్నులను రక్షించువాడు. రక్షక శక్తియే నిజమగు రాజశక్తి. శ్రీమాత రాజరాజేశ్వరి. అనగా రాజ రాజునకు కూడ ఈశ్వరి. చక్రవర్తులకు కూడ రక్షణ కల్పించునది. అట్టి శ్రీమాతను రక్షణ కోరుట ప్రధానము. ఇతరమగు రక్షణముల కన్న దైవీ రక్షణమే శ్రేష్ఠము.

రక్షణకోరి భయము కారణముగ దైవము నారాధించుట కలియుగ ధర్మము. భక్తి లేనిచోట భయమే కారణమై ఆరాధనలు సాగును. రక్షింపబడుటకు జీవుల కారాధనము శ్రేయస్కరము. ఆరాధనమే సాధనముగ శ్రీమాత ఎట్టివారికైననూ రక్షణ మిచ్చును.

318. 'రాక్షసఘ్నీ'

రాక్షసులను చంపునది శ్రీమాత అని అర్థము.

రాక్షస శక్తులు సృష్టి స్థితులకు వ్యతిరేకముగ ప్రవర్తించు చుండును. చీకటి అను అజ్ఞానమును పెంపొందించు చుండును. సృష్టికి ఆటంకములు కలిగించు చుండును. వృద్ధికి కూడ ఆటంకములు కలిగించును. సృష్టికి పూర్వము నుండి గల చీకటి సృష్టిని అనుమతింపదు. చీకటిగ నున్న చోటులో వెలుగునకు తావివ్వదు. ఇది రాక్షస శక్తి లక్షణము. ఈ శక్తి అధర్మము నాశ్రయించి బలముగ నుండును. సద్భావములు కలుగనివ్వదు. సద్భాషణము కూడ అనుమతింపదు. సత్కార్యములను భగ్నము చేయుచుండును. సృష్టికే వ్యతిరేకముగ నుండును గనుక సృష్టియందు పుట్టిన జీవులను అమితముగ బాధించును. భగవంతుని అవతారము లన్నియూ రాక్షసులను నిర్జించుటకే ఏర్పడినవి. నారాయణ స్మరణమున నిలచి సృష్టి నిర్మాణమునకై సంకల్పించిన బ్రహ్మదేవుని జ్ఞానము సోమకుడను రాక్షసుని హరించెను. అప్పుడు దైవము మత్స్యావతారము ధరించి చీకటి యను మహాసముద్రమున దాగియున్న రాక్షసుని సంహరించి వేదములను బ్రహ్మ కందించెను. అట్లు సృష్టి ఆరంభము నుండి నేటి వరకు రాక్షస శక్తులు తమవంతు అశాంతిని సృష్టించుచునే యున్నారు. వరహావతారమున హిరణ్యాక్షుని చంపుట, నరసింహావతారమున హిరణ్యకశిపుని చంపుట, వామనావ

తారమున బలిని దమించుట జరిగినది. పరశురామావతారమున రాజుల రూపమున నున్న రాక్షసుల నందరిని చంపుట జరిగినది. అయిననూ రాముని కాలమునకు మరల రాక్షసత్వము పుట్టుకొచ్చినది. శ్రీరాముడు లెక్కకు మిక్కుటముగ రాక్షసులను సంహరించినాడు. అయిననూ కృష్ణావతార సమయమునకు మరల రాక్షస శక్తి ఉద్భవించి నది. కల్కియై మరల రాక్షసులను సంహరించిననూ మరల రాక్షసులు పుట్టక మానరు. కావున రాక్షసులు శాశ్వత కథలో ఒక భాగము.

రాక్షసులను సంహరించుట, నిర్జించుట, పరాభవించుట వలన ప్రయోజనము లేదు. అవి శాశ్వత శక్తులు. ప్రతి జీవి యందును కూడ నిండియుండి అవకాశము కలిగినపుడెల్ల విజృంభింతురు. ఇట్టి వారిని చంపుకొనుచు వుండుట వలన పరిష్కారము లభించదు. దైవమును ఆరాధించుచు వారిని అధిగమించి జీవించుట యున్నది. సంహరింపక అధిగమించినచో రాక్షసుల మిత్రత్వము కూడ పొంద గలరు. యోగీశ్వరు లట్టివారు. వశిష్ఠుడు, అగస్త్యుడు, నారదుడు అట్టివారు. పై విధమగు ఉపాయమును యోగవిద్య ద్వారా అందించు నది కూడ శ్రీమాతయే. ఆమె యోగేశ్వరి.

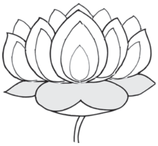

319. 'రామా'

రమించు లక్షణము కలది రామా. రమించుట, రమింపబడుట శ్రీదేవి లక్షణము అని అర్థము.

ఈ లక్షణము ఆధారముగనే సమస్త సృష్టి, యోగము చెంది యున్నది. సూర్యమండలము నందలి సమస్త గోళములు పరస్పరము సమర్థించుకొనుచు చోటులో నిలచియుండుటకు ఈ శక్తియే ఆధారము. అట్లే గోళమునందు జీవులు వుండుటకు, జీవుల యందలి సమస్త అంగములు పరస్పరత్వము కలిగి పనిచేయుటకు రామా శక్తియే ప్రధానము. ఏకత్వమున వివిధత్వము, వివిధత్వమున ఏకత్వము రామా వైభవము.

ఒక వ్యక్తియందు గాని, వస్తువునందు గాని, పరిసరముల యందు గాని, సన్నివేశముల యందు గాని ఆసక్తి జనింపవలె నన్నచో ఈ శక్తియే కారణము. రామాశక్తి లేనివాడు దేనియందును రమించలేడు. భక్తులు భగవంతుని యందు రమించవలె నన్నచో యోగులు ధ్యానమున నిలువ వలెనన్నచో రామాశక్తి అవసరమై యున్నది. ఎవరు దేనియందు రమింతురో దానియందు ఆసక్తి కలిగి దానిని చేరుటకు ప్రయత్నింతురు. ఈ గుణము సృష్టియందు ప్రధానమగు లక్షణము. సృష్టించుట యందు ఆసక్తి కలిగినపుడు శ్రీమాత సృష్టి చేయును. అట్లే వృద్ధి చేయును. ఆమె ఆసక్తి అనాసక్తిగ మారినచో సమస్తము హరింపబడును. ఆమె ఆసక్తి తిరోధానము చెందినపుడు సృష్టి క్రమముగ లయమగు చుండును.

శివుని యందు అర్ధభాగమైన శ్రీదేవి జీవుల యందు ఆసక్తిగ యున్నప్పుడు క్రమముగ ఏడు లోకములు సృష్టించును. మరల ఆమె శివుని పర్యంకమున చేరదలచినచో లోకములన్నియు ఆమె యందు క్రమముగ అదృశ్యమగును. ఆమె శివుని యందు చేరి రమించును. శ్రీమాత గొప్పతన మేమనగ ఆమె సృష్టి నిర్మాణమున సృష్టియందు రమించుచునే యుండును. సృష్టి యందన్ని దశలయందు ఆనందించు చుండును. అట్లే శివునియందు కూడ రమించుచు శాశ్వతముగ నుండు నది శ్రీదేవి.

జీవులయందు ఈశ్వర స్థితి యగు సహస్రారము నుండి మూలా ధారము చేరుట వలన జీవులకు రూప మేర్పడుచున్నది. రూపస్థులైన జీవులు ప్రపంచమున వివిధమగు విషయములను ఆనందించు చున్నారు. వారికి ఈశ్వరుని యందు ఆసక్తి కూడ కల్పించునది శ్రీమాతయే. అపుడా జీవులను భక్తి మార్గమున నిలపి సహస్రారమును చేర్చుట కూడ శ్రీమాతయే నిర్వర్తించుచున్నది. అంతటిని ఆసక్తితో, ఆనందముతో, అమితానందముతో నిర్వర్తించు దేవి కనుక ఆమెయే రామా శబ్దమునకు తగినది. ఆమె తత్త్వమే రామకృష్ణాదులలో పదహారు కళలుగ దిగివచ్చుటచే శ్రీరాముడు, శ్రీకృష్ణుడు మునులకు, యోగులకు, స్త్రీలకు, సర్వజనులకు దర్శన మాత్రమున ఆనందము కలిగించినారు.

320. 'రమణలంపటా'

స్త్రీ స్వరూపిణి యగుటచే పురుషునితో క్రీడించుట యందు ఆసక్తి కలిగియున్నది అని అర్థము.

శ్రీమాత కామేశ్వరీ క్రీడాసక్తురాలు. ఆమె ఎల్లప్పుడును కామేశ్వరునితో క్రీడించుట, భోగించుటయందే ఆసక్తి కలిగియుండునది. రకరకములుగ లోకములను సృష్టిచేసి ఆ లోకముల యందు ఈశ్వరుని తోనే క్రీడించును. సృష్టి అవసరములను బట్టి సంభోగించును కూడ. ఆమెకు కామేశ్వరునితో రమించుటయందే ప్రధానముగ ఆసక్తి యుండును. తత్కారణముగ ఆమె రమణి. అతడు రమణుడు. రమించు టయేగాక, కామేశ్వరుని రమింపజేయును కూడ. రమింపచేయుట స్త్రీ గుణమే. పురుషుడు తానుగ రమించుట కుద్యమింపడు. పురుషుడు రమించుటకు ప్రేరణ స్త్రీ నుండి కలుగును. ఆమె రమింపజేసి రమించును. ఇది సృష్టి సత్యము.

తపస్సమాధి యందున్న ఈశ్వరుని కోరి రమించినది మాత పార్వతియే. ఆమె పరమేశ్వరుని మెప్పించుటకు భక్తియే ప్రధానమని భావించి, ప్రేమ భక్తిని ప్రదర్శించి శివుని మెప్పించి, శివునితో క్రీడించి నది. అనితర సాధ్యమైన కార్యము నిర్వహించినది. భక్తి, ప్రేమ ఒక దాని కొకటి అనురూపములని చాటి తెలిపినది.

యోగులు దైవముతో రమించుటకు శ్రీమాత రమణతత్త్వము

చాల ప్రధానము. భక్తి, ధ్యానము, జ్ఞానము భగవంతునితో చేరుటకు ఉపాయములైనను, భగవంతుని యందు ప్రేమ లేనిచో అతనిని చేర వలెనను ఆసక్తి, అమితాసక్తిగ నుండదు. అమితాసక్తి ప్రేమయొక్క పర్యవసానము. అట్టి ప్రేమ భగవంతుని యందు కలుగవలెనన్నచో, అది అనన్యమై నిలువ వలెనన్నచో శ్రీమాత వద్దగల రమణశక్తి ఆమెయే అనుగ్రహించవలెను. మాత అనుగ్రహము లేనిదే యోగులు, జ్ఞానులు, ఋషులు, భక్తులు పరమాత్మతో ఐక్యమును సాధించలేరు.

సామాన్య జీవులయందు కూడ రమణాసక్తియే వివిధ అంశము లపై మక్కువగ ప్రకటింపబడుచున్నది. కాని ఆ యా విషయముల వలన జీవులు లంపటమున పడుదురు. కాని శ్రీమాత అనుగ్రహ మున్నచో వారునూ ఆమెవలె రమణలంపటలు కాగలరు. అనగా రమణుని యందే లంపటములు కలిగి ఇతర లంపటములు లేక యుండుట.

321. 'కామ్యా'

కామ్యా అనగా కోరబడునది అని అర్థము.

సృష్టికి మూలమే కోరిక. జీవుల కోరికపై, ప్రార్థనపై జీవుల కొరకు జగత్తంతయూ సృష్టింపబడినది. కోరుటకు కారణము జీవులలోని అసంపూర్ణతయే. సంపూర్ణము పరిపూర్ణము అగు వరకు జీవులకు కోరిక యుండును. కోరిక యున్నంతకాలము దానిని నిర్వర్తించుకొను బుద్ధి, మనస్సు, ఇంద్రియములు, శరీరము ఆవశ్యకము లగును. కోటానుకోట్ల జీవుల అనేకానేక కోరికలను పరిపూర్తి గావించుటకే పరతత్త్వము నుండి శ్రీమాత సృష్టి సంకల్పముగ వ్యక్తమగును. ఆమె కరుణయే జీవులు పరిపూర్ణులగుటకు ఆధారము. ఆమె సంకల్పమే లేనిచో లోకసృష్టి లేదు. జీవులకు దేహ ఇంద్రియ మనో బుద్ధి సృష్టి లేదు. అహంకారము, బుద్ధి, మనస్సు, ఇంద్రియములు, శరీరము ఆధారముగ జీవులు ఇచ్ఛాపూర్ణము గావించుకొనుచు అనుభవమును, అనుభూతిని పొందుచు ముందుకు సాగుచుందురు. అనగా పరిణామము చెందుచు పరిపూర్ణత వైపునకు నడతురు.

ఏ విషయమున అసంపూర్ణత యున్నదో ఆ విషయములయందు జీవులకు కోరిక కలుగును. కోరబడిన విషయమును పొందుటకు తదనుగుణమైన జ్ఞానమును పొందును. అట్టి జ్ఞానమును క్రియా రూపమున నిర్వర్తించుచూ ఒక్కొక్క కోరికను పూరించుకొను చుండును.

ఇట్లు అన్నపానీయాదులతో మొదలిడి జీవుడు దేహపోషణమును పొందుట, ఇంద్రియార్థముల ద్వారా ఇంద్రియ పరిపూర్తి గావించు కొనుట, మనోభావముల ననుసరించి భావ పరితృప్తి గావించుకొనుట అట్లే బుద్ధి లోకములను లేక వెలుగు లోక విషయములను తెలియ గోరుట; అటుపైన యోగము, ధ్యానము, జ్ఞానము అనుచు తనను, దైవమును తెలియకోరుట క్రమముగ జరుగును. తన నిజస్థితి తనకి తెలిసినపుడు తాను పరిపూర్ణు డగును. నిజస్థితి తెలియుటగ అనగా తాను ఉండుట అనగా ఏమో తెలియుట. అట్లు తెలిసినవానికి ఇక వుండుటయే వుండును. అదియే సమాధి. అదియే పరమాత్మ స్థితి. ఇంత కార్యక్రమము నడిపించి జీవులను పరిపూర్ణము చేయుటకు శ్రీమాత సృష్టియందు కోరబడు రూపముగ నుండును.

322. 'కామ కలారూపా'

శివ పార్వతుల కళయే కామకల. అట్టి రూపము అర్ధనారీశ్వర రూపము. కామకలా రూప మనగా శివపార్వతులు ఒకరి నొకరు చేరియున్న రూపము.

సృష్టి అంతయూ ప్రకృతి పురుషుల సమాగమమే. స్థూలము నుండి అత్యంత సూక్ష్మస్థితి వరకు కూడ వీరిరువురును కలిసియే యుందురు. వీరి కలయిక చేతనే రూపము కూడ ఏర్పడుచున్నది. ఆమె కామేశ్వరి, అతడు కామేశ్వరుడు. ఒకరియం దొకరికి అమిత ఆసక్తి సహజముగ నుండును. నిజమునకు ఒకే తత్త్వము ప్రకృతి పురుషులుగ ఏర్పడినది. గనుక వారి నడుమ అట్టి ఆకర్షణ శాశ్వతమై యున్నది. ఒక తత్త్వము సూర్యతత్త్వముగను, మరియొక తత్త్వము చంద్రతత్త్వముగను భూమిపై వీరు రకరకములైన కళలను అహో రాత్రములు పంచుచున్నారు. పదహారు కళలతో ప్రకృతి తత్త్వము చంద్రకాంతిగ భూమిని పోషించు చున్నది. ఆ కళలన్నియూ సూర్యుడు ఆధారముగ తానందించినవే. చంద్రుడే లేనిచో భూమిపై అంకుర శక్తియే లేదు. అట్లే మూల ప్రకృతి లేనిచో జనించుట అనునదియే లేదు. సృష్టియే లేదు. పరతత్త్వము నుండి సంకల్ప మాత్రమున వెలువడిన మూల ప్రకృతి ఆ తత్త్వమును ఆధారముగ గొని సమస్తమును జనింప చేయుచుండును. రూపముల నేర్పరచుచున్నవి. కామకల ఆధారముగనే సమస్త రూపములు యేర్పడుచున్నవి. శివ శక్తుల సమాగమ ప్రజ్ఞ

ప్రధానమగు కళ. ఈ కళను సృష్టి యందు అన్ని రూపముల మూలముగ గుర్తింపవచ్చును.

ముందు తెలిపిన నామములో శ్రీమాత కోరబడునది అగుటచే కామ్యా అని తెలుపబడినది. తరువాత నామములో రూపము నందు గల కామకలను దర్శించుట తెలుపబడినది. సమస్తము నందును పుట్టినచోటు గుర్తించుటయే కామకలా ఉపాసనము. చేతల పుట్టుక భావములయందు గోచరించును. భావముల పుట్టుక త్రిగుణముల యందు గోచరించును. త్రిగుణముల పుట్టుక చైతన్యమున గోచరించును. చైతన్యము సత్యము నుండి ఉద్భవించినది. సత్‌చిత్ విలాసమే సృష్టి అంతయును. దీనినే కామకలా విలాస మందురు. ఈ కామకలా విలాసము సృష్టి అంతటను గోచరించవచ్చును. కేవలము స్త్రీ పురుషుల కామమే (లైంగిక చర్య) కామకల అని భావింపరాదు.

323. 'కదంబ కుసుమప్రియా'

కదంబ పుష్పముల యందు ప్రీతి కలది శ్రీమాత అని అర్థము.

కదంబ మనగా సిందూర వర్ణము అని ఒక అర్థము కలదు. కదంబ పుష్పములు గోళాకారము, సిందూర వర్ణము కలిగి యుండును. సిందూర వర్ణము యందు పసుపు సిందూరము, ఎఱుపు సిందూరము కూడ గలవు. ఈ వర్ణము భావలోక పవిత్రతకు చిహ్నము. భావ లోకమునందు పరిపూర్ణమగు పవిత్రత శ్రీదేవి సాన్నిధ్యము. ఈ వర్ణ తరంగములను ధ్యానించిన భావమాలిన్యములు నిర్మూలింపబడును. అపుడు బుద్ధి లోకము అందుబాటులో నుండును.

పవిత్రమగు కదంబ పుష్పముల వంటి మనస్సు గల వారందరూ శ్రీమాత ప్రీతిపాత్రులే. పవిత్రమగు మనస్సులే కదంబ కుసుమములు. వానియందే శ్రీమాతకు ప్రీతి. శ్రీమాతను పూజించుటకు కూడ ఈ వర్ణము పూవులను మిక్కుటముగ వాడుట సంప్రదాయము. అట్టి వర్ణ పుష్పములు పవిత్రములు గనుక వానితో చేయు పూజ వలన శ్రీమాత ప్రీతి చెందగలదు.

కదంబ పుష్పము యొక్క మరియొక ప్రత్యేకత ఆ పుష్పము యొక్క రూపము. గోళాకారరూపము కలిగిన పుష్పము కదంబము. సృష్టి యంతయూ గోళములుగనే ఏర్పడినది. జీవులు కూడ సహజముగ గోళాకారులే. గోళాకారము ప్రథమ రూపము. అందుండి క్రమముగ

వివిధ రూపములతో కూడిన శరీర మేర్పడును. గర్భపిండము గోళాకారముగనే యుండును. పుష్పముల యందు గోళాకార పుష్పము లుండుట అరుదు. అవియునూ సిందూరము వర్ణములో నుండుట మరింత అరుదు. అంతియే గాక కదంబ పుష్పము పరిమళములను కూడ వెదజల్లును. పరిమళము, పవిత్రత, సంపూర్ణత అను మూడు శుభలక్షణములు కలిగినది కదంబ కుసుమము. అట్టి కుసుమముల యందు శ్రీమాతకు ప్రీతి హెచ్చు. అట్టి గుణములు కలవారి యందు కూడ శ్రీమాతకు ప్రీతి హెచ్చు.

324. 'కల్యాణీ'

మంగళకరమైన వాక్కులను పలుకునది శ్రీదేవి యని అర్థము.

'కల్య' అనగా శుభాత్మకమైన వాక్కు. 'అణతి' అనగా శబ్దించునది అని అర్థము. శుభాత్మకమైన వాక్కులను శబ్దించునది కళ్యాణి.

మానవుడొక్కడే మాటాడువాడు. వాక్కు అతనికి మాత్రమే అనుగ్రహింపబడినది. వాక్కు రూపమున శ్రీదేవియే యున్నది. ఆమెయే పలికినచో మంగళకరముగ నుండును. వారినే సరస్వతీ పుత్రులందురు. వారి నుండి సరస్వతి ప్రవహించుచు నుండును. మలినములగు భాషణ ములు వారినుండి వ్యక్తము కావు. పరుషమగు వాక్కులు కూడ వ్యక్తము గావు. వారి భాషణము ద్వారా ఇతరులకు ప్రీతియే కలుగును గాని మరి ఏ విధమగు సంచలనము కలిగించదు. వారు కేవలము ప్రీతికే పలుకరు. వారి వాక్కున సత్యము కూడ యుండును. జ్ఞానము సహజ ముగ నుండును. భాషణమున దివ్యత్వము ఆవిష్కరింపబడును. వాక్కును ఎంత కళ్యాణముగ మానవుడు తీర్చిదిద్దుకొనునో అంతమేరకు అతని జీవితము కల్యాణమయ మగును. లౌక్యము, అసత్యభాషణము, పనికి మాలిన తెలివి వాక్కుల ద్వారా ప్రకటించువారు పతనము చెందుచు నుందురు.

వాక్కు సంకల్ప రూపముగ పరతత్త్వము నుండి వ్యక్తమగును. చతుర్ముఖ బ్రహ్మయందు ఇచ్ఛగ ప్రకటింపబడి సృష్టి నిర్మాణము

చేయును. విష్ణువుయందు జ్ఞానముగ ప్రకటింపబడి సృష్టి, వృద్ధి, రక్షణ చేయును. రుద్రుల నుండి ప్రకటింపబడి హద్దులు పెట్టుచుండును. వాక్కే ఇచ్ఛా, జ్ఞాన క్రియా శక్తులుగ ప్రకటింపబడుచున్నది. జీవులన్నియును సంకల్పానుసారమే నడచుచున్నవి. సంకల్పములు వ్యక్తిగతములు గాక దివ్యమై యున్నచో జీవితములు కళ్యాణమయ మగును. లేనిచో మిశ్రమ ఫలితములను, దుఃఖములను కలిగించును.

కళ్యాణీ నామము అత్యంత శుభప్రదమైనది. వాక్కు కల్యాణప్రదము అని తెలిసినవారు కొందరే.

325. 'జగతీకందా'

లోకములకు మూలము శ్రీమాత అని అర్థము.

'కంద' అనగా మూలము. 'జగతీకందా' అనగా జగత్తునకు మూలము. 'జగత్' అనగా కదలికలు కలది అని అర్థము. నిత్యము కదలునది జగత్తు. జగత్తు నందు మార్పు సహజము. అంతయూ మారుచునే యుండును కాని మారుచున్నట్లు కనిపించదు. అదియే గమ్మత్తు. భూమి తిరుగుచున్నట్లు అనిపించదు. వాతావరణమున మార్పులు ఋతువుల ద్వారా సున్నితముగ జరుగుచుండును. ఏ క్షణమున మార్పు జరిగినదో తెలియదు. బీజము అంకురించుట, వృద్ధి చెందుట, మహా వృక్షముగ పుష్టించుట, ఫలించుట కాలక్రమమున జరుగుచున్ననూ స్థూలముగ తెలియును గాని సూక్ష్మముగ తెలియదు. అట్లే జీవుడు గర్భస్థుడగుట, పుట్టుట, పెరుగుట, బాల్యము, యౌవనము నడిమి వయస్సు, వార్ధక్యము వంటి మార్పులు ఏ క్షణమున జరుగు చున్నవో స్థూలబుద్ధికి తెలియదు. పగలు రాత్రి అగుట, రాత్రి పగలు అగుట కూడ స్థూలముగనే గుర్తించుచున్నాము. ఇట్లు సమస్తము మార్పు చెందుచుండగ సృష్టి గమనము తెలియుటకు మేధావులు సహితము తలక్రిందు లగుచుందురు. కాలము మడతలలో నున్న మార్పులు తెలియుట సులభము కాదు. ప్రకృతి కాలము ననుసరించి సమస్త సృష్టి చేయును.

శుద్ధ చైతన్యము నుండి ప్రజ్ఞా లోకములు, శక్తి లోకములు, పదార్థమయ లోకములు కాలమును నూతగ గొని శ్రీమాతయే నిర్మించు చున్నది. నిర్మించి వాటిని పూరించు చున్నది. కేవలము నిర్మించుటయే గాక వాటిని పూరించుట కూడ జరుపుచున్నది. నిర్మించుట, పూరించు టను కంద అను పదము సంకేతించుచున్నది. మూలములలో కంద మూలము ప్రత్యేకత కలది. మూలము లన్నియూ క్రమముగ వృద్ధి చెంది భూమిపైకి పెరుగును. వాని వృద్ధి దృశ్య గోచరము. కంద మూలము నుండి కందము అదృశ్యముగ పెరుగును. దృశ్యమానమగు ఈ జగత్తునందు అదృశ్యముగ చైతన్య పూరణము నిత్యము జరుగుచునే యున్నది. జగత్తు నెప్పటికప్పుడు నిత్యనూతనముగ పూరించుట శ్రీమాత ప్రత్యేక లక్షణము. అందువలన సృష్టియం దేదియు అయిపోవుట వుండదు. అంతరించుట యుండదు. అది కేవలము మానవుని మనస్సు నందే యున్నది.

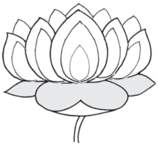

326. 'కరుణారససాగరా'

కరుణారసమునకు సముద్రము వంటిది శ్రీమాత అని అర్థము.

శ్రీమాత దయ అపరిమితము. ఆమె అనుగ్రహము కలిగినవారు అమిత తేజోవంతులై, పరాక్రమవంతులై క్రియాశీలురై వుండగలరు. ఆమె అనుగ్రహమునకు హద్దులు లేవు. దరిద్రుని కుబేరుని చేయ గలదు. బంటుని చక్రవర్తిగ చేయగలదు. మూర్ఖుని జ్ఞానిగ మలచ గలదు. అసమర్థుని సమర్థునిగ తీర్చిదిద్దగలదు. విశ్వాసము వుండ వలెనేగాని అమ్మ కృపకు పాత్రులైనవారు అన్ని రంగముల యందు రాణించగలరు.

సగరులను రక్షించుటకు ఊర్ధ్వలోకముల నుండి ప్రవహించి అధోలోకములను చేరి వారి నుద్ధరించినది శ్రీమాతయే. అది ఆమె గంగా స్వరూపము. గంగ యనగ కేవలము అధోలోకమునకు ఊర్ధ్వము నుండి గమనము చేసిన చైతన్యమే కాదు. సగరులను ఉద్ధరించి ఊర్ధ్వ లోకములకు కూడ చేర్చినది. ఆమె గమనము ద్విముఖము. అందు వలననే గంగ అయినది. 'గ' అక్షరము గమనమునకు సంకేతము. గంగ ఉద్ధరించునది కూడ.

గంగ యందలి స్నానము జీవులను పవిత్రులను చేయుననుట సత్యము. సమస్త పాపములను హరించి పవిత్రులను చేయుటకే దిగి వచ్చిన పుణ్యనది గంగానది. మానవుడు మూర్ఖుడై గంగను అపవిత్రము

చేసిననూ అందు మునిగిన మూర్ఖుని పవిత్రుని చేయును. అదియే ఆమె దయకు ఉదాహరణము. శ్రీమాత దయను గూర్చి వర్ణించుట కెవ్వరికిని శక్యము కాదు. ఆమె కరుణ తరంగములు తరంగములుగ కన్నుల నుండి ప్రవహించుచునే యుండును. అందువలన ఆమె 'కరుణాతరంగితాక్షి'. ఆ ప్రవాహము సముద్రము వలె అపరిమితము.

327. 'కళావతీ'

అరువది నాలుగు కళలు గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

అరువది నాలుగు కళలు గూడిననేగాని కళావతి అని పిలుచుటకు సాధ్యపడదు. సృష్టియందు శ్రీమాత, శ్రీకృష్ణుడు మాత్రమే అట్టివారు.

ఈ అరువది నాలుగు కళలను గూర్చి 'చతుష్షష్టి కళామయీ' అను నామమున వివరించుట జరిగినది. (రెండువందల ముప్పది ఆరవ నామము - 236)

328. 'కళారూపా'

కళల రూపమున ప్రకటింపబడునది శ్రీదేవి అని అర్థము.

'ఆలాప' మనగా మధుర ధ్వని. 'కళ' లనగా విద్యలని కూడ భావము. మధురముగా విద్యలను ప్రకటించునది శ్రీమాత అని తెలియ వలెను. విద్యలన్నియూ వికాసము కొరకే. అట్టి వికాసము మధురముగ సాగినచో తదనుగుణమైన ఆనందముకూడ ప్రకటింపబడును. విద్యా లేక కళ ప్రకటింపబడుచున్నప్పుడు, ప్రకటించువానికి దర్శించువానికి కూడ ఆనందము కలుగవలెను. వికాసము కలుగవలెను. ఇట్లు ఆనంద వికాసములు కలాపములుగ విద్యలు సాగవలెను. తన్మూలమున జీవులు చైతన్య స్వరూపులై ఆనందించుచు నుండవలెను. ఇది అంతయూ శ్రీమాత ప్రణాళిక. జీవుల నుద్ధరించు ప్రణాళిక యందు కళాలాపము ప్రధానకార్యమై యుండును. ఏ విద్యయూ లేని మానవుడు పశువు గాని పశువు. అట్టి వానిని వింత పశువు అని పెద్దలు నిర్వచించిరి. శ్రీమాత అనుగ్రహము వలన నోటియందు లాలాజలము మారినట్లు విద్యలన్నియూ ఊరగలవు.

కళాలాప అను పదమును కళ ఆలాప అని ముందు వివరించ బడినది. ఆ పదమును కం, లాలాప అని కూడ వివరించవచ్చును. 'కం' అనగా సృష్టికర్త లేక చతుర్ముఖ బ్రహ్మ. లాలాప మనగా లాలా జలమువలె ఊరునది. నోటియందు లాలాజలము అపయత్నముగనే

ఊరుచుండును. చతుర్ముఖ బ్రహ్మకు ఈ విధముగ ఇచ్ఛాశక్తిగ శ్రీమాతయే నిరంతరమై ప్రవహించు చుండును. నిజమునకు శ్రీమాత సంకల్ప ప్రవాహమునకు చతుర్ముఖ బ్రహ్మ వాహికయే గాని కర్త కాదు. చతుర్ముఖ బ్రహ్మను సంకల్పశక్తి భరించువానిగ నియమించి ఇచ్ఛా స్వరూపిణియై శ్రీమాత వ్యక్త మగుచుండును. భరించువాడు గనుక చతుర్ముఖ బ్రహ్మ సరస్వతి (ఇచ్ఛాశక్తి)కి భర్త యని కీర్తింప బడినాడు. భర్త అనగా భరించువాడని అర్థముగాని, యజమాని యని అర్థము లేదు. భరించువాడే తరించువాడు కూడ. సరస్వతిని భరించి సృష్టి భర్తయై చతుర్ముఖ బ్రహ్మ శాశ్వతకీర్తి పొందెను.

సత్పురుషులు, అవతారమూర్తులు భరించుట నిర్వర్తించి చూపించిరి. ఈ ఒక్క కారణముగనే వారు పూజ్యులైరి. భరించుటను బట్టియే పూజార్హత. భరించుటను బట్టియే తరించుట కూడ నుండును. శ్రీమాత ప్రప్రథమముగ ఇచ్ఛాశక్తియై చతుర్ముఖ బ్రహ్మనుండి వ్యాప్తి చెంది సమస్త సృష్టి నిర్మాణమును గావించినది. 'కళారూపా' అను నామము మహత్తరమగు నామము అని తెలియవలెను.

329. 'కాంతా'

'కాంతా' అనగా స్త్రీ, అందమైన స్త్రీ అని అర్థము.

సృష్టి యందు సౌందర్య మంతయూ శ్రీమాత సౌందర్యమే. పరతత్త్వమునకు ఏ లక్షణమూ లేదు. అది రూపమునకు కూడ అతీతమే. సంకల్పము అతని ప్రథమ రూపము. సంకల్పమే అతని నుండి భాసించినపుడు వెలుగై నిలచును. అటుపిమ్మట ఆ వెలుగు నుండి అన్ని రూపములు స్థూలము వఱకు ఏర్పడుచున్నవి. ఈ సమస్త రూపము లలో కమనీయరూపములుగ శ్రీమాత అవతరించుచున్నది. అన్నియూ శ్రీమాత రూపములే అయిననూ అందు కమనీయమగు రూపముగ ఆమె అధికముగ అవతరించి యున్నది. రూపముయొక్క కమనీయత్వ మును బట్టియే జీవులు ఆకర్షింపబడు చుందురు.

శ్రీరాముడు, శ్రీకృష్ణుడు అట్టి రూపములు గలవారు. వారి రూప కమనీయత ఎందరినో ఆకర్షించి యుద్ధరించినది. వారియందు పరిపూర్ణముగ శ్రీమాత స్థితిగొనుట వలననే అట్టి నిరుపమానమగు ఆకర్షణము అన్ని జీవులకు కలిగినది. శ్రీమాతయే జగన్మోహిని. మోహనరూపము ఉద్ధారణమునకు, పతనమునకు కూడ శ్రీమాత వినియోగించు చుండును. రాముని మోహనరూపమును చూచి ఎందరో తరింపగ, రాక్షస ప్రవృత్తి గల శూర్పణఖ రాక్షస వినాశనమునకు కారణమైనది. అట్లే సీత రూపమును మోహించిన రావణుడు కూడ

పతనము చెందెను. మోహమును జీవుల అవరోహణమునకు, ఆరోహణమునకు కూడ శ్రీమాత లీలాప్రాయముగ వినియోగించును.

శ్రీమాత కాంతా రూపము. సత్పురుషులను, సదాచార సంపన్ను లగు స్త్రీలను ఆశ్రయించి కూడ వుండును. అట్లే కొన్ని పర్వతములను, కొన్ని వృక్షములను, కొన్ని పక్షులను, కొన్ని జంతువులను, కొన్ని వస్తువు లను ఆశ్రయించి దర్శనము యిచ్చుచుండును.

కః అంత, కాంతకు నిర్వచనము. 'కః' అనగా బ్రహ్మ. 'అంతః' అనగా అతని లోపల వసించునది. బ్రహ్మము లోపల నుండి వ్యక్తమై చతుర్ముఖ బ్రహ్మను, ఇతర సృష్టి జీవులను నడిపించునది శ్రీమాతయే.

330. 'కాదంబరీప్రియా'

కాదంబరి యందు ప్రీతి గలిగినది శ్రీమాత అని అర్థము.

'కాదంబరి' యనగా మరిగిన పాల మీద వేడి మీగడ. ఈ మీగడ అన్న శ్రీమాతకు ప్రీతి హెచ్చు.

కాదంబరి పుష్పమన్న కూడ శ్రీమాతకు ప్రీతి హెచ్చు. శరత్ ఋతువునందు ఈ పుష్పము పరిపూర్ణముగ కాదంబరి వృక్షమునందు వికసించగ ఆశ్వయుజమున ఏడు వర్షపు చినుకులు పుష్పములపైన, వృక్షముపైన, వృక్షము చుట్టూ పడినపుడు కాదంబరి వృక్షము పుష్పములు ఆహ్లాదకరమగు సువాసనలు వెదజల్లును. ఈ సుగంధము తన్మయస్థితి కలిగించ గలదు. ఈ సుగంధ మనిన శ్రీమాతకు ప్రీతి ఎక్కువ. చందనము కన్న అధికమగు ప్రీతి కాదంబరి పుష్పగంధ మివ్వగలదు.

కాదంబరి పుష్పమునందు నడిబొడ్డున ఏర్పడు మకరందము తేనె వలె మధురముగ నుండి శ్రీమాత భక్తులకు తన్మయత్వమిచ్చుటకు వినియోగపడును. ఈ తేనెను స్వీకరించుట శ్రీవిద్యా ఉపాసకులకు పరిపాటి. కారణము ఈ తేనె యందు శ్రీమాతకు మక్కువ ఎక్కువ.

కాదంబరి పుష్పములను కుదువపెట్టి వాని రసమును పిండి కొంతకాలము పవిత్రమగు పాత్రలలో నుంచినపుడు ఆ రసము పులియును. అట్టి రసము సురాపానమువలె సాధకుని నాడీ మండలమును శాంత పరచును.

కాదంబరి పుష్పములను శ్రీమాత పూజకు వినియోగించుట శ్రేష్ఠము అని తెలియవలెను.

331. 'వరదా'

వరముల నొసగునది శ్రీమాత అని అర్థము.

సృష్టి సమస్తమును పరిపాలించునది శ్రీమాతయే కదా! బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ్వరులకు కూడ ఆమె వరముల నిచ్చుచున్నది. విపత్కర పరిస్థితులలో బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ్వరులు సైతము ఆమెను ప్రార్థించి వరములు పొందిరి. నారద మహర్షి శ్రీమాత ఎట్టి వరప్రదాతయో అద్భుతముగ తెలిపినాడు. శ్రీమాత హస్తము ఎప్పుడునూ వరద ముద్ర లోనే వుండునని, అది ఆమె సహజమగు ముద్రయని కీర్తించినాడు.

రాక్షసులైననూ, దేవతలైననూ శ్రీమాతకు సమానమే. భక్తితో కోరిన వారికి వరదానము చేయుటయే అమ్మవంతు. వరములు కోరు జీవులందరి కోరికలను తీర్చు వాత్సల్యమూర్తి ఆమె.

తొమ్మిది రోజులు శ్రీమాతను భక్తి శ్రద్ధలతో పూజించిన వారికి శ్రీమాత వరము నొసగునని వరాహ పురాణము పేర్కొనుచున్నది. శ్రీమాత నుద్దేశించి తొమ్మిది దినములు సమాధిలోనుండు సిద్ధులకు శాశ్వతముగ తన సాన్నిధ్యము నిచ్చునని పురాణములు తెలుపుచున్నవి.

332. 'వామనయనా'

సుందరమైన కన్నులు కలది శ్రీమాత అని అర్థము.

అందమైన కన్నులు లక్ష్మీప్రదము. ఇట్టి కన్నులు కలవారికి సహజముగ ప్రేమ యుండును. ఉన్నత ఆశయములు ఉండును. గంభీరమగు భావము లుండును. శ్రీమాత కన్నులను ఆరాధించు వారికి ఈ దివ్య లక్షణములు దరి చేరును.

'వామ' అనగా ఎడమ అని కూడ అర్థము కలదు. అర్ధనారీశ్వర తత్త్వమున కుడికన్ను శివునిది కాగ ఎడమ కన్ను శ్రీమాతది. అంతియే గాక శివుని ఎడమ భాగ మంతయూ శ్రీదేవియే. ప్రజ్ఞకు పదార్థ మెప్పుడునూ వ్యతిరేకముగనే యుండును. వామ యనగా వ్యతిరేక మని కూడ అర్థమున్నది. 'శివ' తత్త్వము తూర్పునకు ప్రతీక కాగా, 'శ్రీ' తత్త్వము పశ్చిమమునకు ప్రతీక. పశ్చిమము నుండి తూర్పును చూచుట శ్రీ తత్త్వము. తూర్పున నుండి పశ్చిమమును చూచుట శివ తత్త్వము లేక పురుష తత్త్వము. శ్రీ, పురుషుని చూచుచు నుండును. పురుషుడు శ్రీని చూచుచు నుండును. ఎదురు బదురుగ నున్నప్పుడే ఒకరినొకరు ఆలాపనము చేసుకొనుటకు వీలుపడును.

శ్రీమాత పరమశివుని నుండి ఎడమ భాగముగ వ్యక్తమై, శివునికి ఎదురుగ కూర్చుండును. శివుడు సూర్యాత్మక ప్రజ్ఞ అయినపుడు శ్రీమాత చంద్రాత్మక ప్రజ్ఞ. శివతత్త్వమే శ్రీమాత యందు ప్రతిబింబించి సృష్టి

వెలుగులో నిలచును. ఎదురుబదురుగ నుండి సహకరించుకొనుట ఉన్నతమగు సిద్ధి. వ్యతిరేకించుటగా అది కనిపించునుగాని వ్యతిరేక మున సహకారము కూడ కలదు. ఉత్తరమున సప్తఋషులందరూ వుండగ అగస్త్యుడు దక్షిణమునకేగుట, ఉత్తరమునకు మరల పోకుండుట సమతుల్యము కొఱకే. భూమి సమతుల్యమునకు అగస్త్యుడట్లు చేసెను. అట్లే సమస్త సృష్టి సమతుల్యమునకు శ్రీమాత అట్లు చేసినది. ఆమె పశ్చిమమున చేరి మూలాధారమున నుండగ శివతత్త్వము సహస్రార మున నుండును. ఆమె మూలాధార నిలయ. శ్రీమాత పశ్చిమమును తన చూపులతో రక్షించుచు నుండును. అందువలన వామనయన.

333. 'వారుణీ మదవిహ్వాలా'

'వారుణీ'– రసపానముచే కలుగు మదముచే తన్మయత్వము చెందినది శ్రీమాత అని అర్థము.

వరుణుడు పశ్చిమమునకు అధిపతి. మిత్రుడు తూర్పున కధిపతి. మిత్రా వరుణులు అశ్వినీ దేవతలు. సృష్టి కధిపతులు. అర్ధనారీశ్వర తత్త్వములోని నరతత్త్వము మిత్రుడు కాగా, నారీ తత్త్వము వరుణు డగుచున్నది. మిత్రా వరుణులు సృష్టి తూర్పు పడమరల కధిపతులు. ఒకరు ప్రజ్ఞ మరియొకరు పదార్థముగ క్రమముగ లోకము లన్నియూ ఏర్పరతురు. మిత్రుడు పురుషుడు, అనగా వసించువాడు. వరుణుడు ప్రకృతి, అనగా పురుషునికి ఉపాధి లేక నివాసము. ఇట్లు అన్నిటి యందును వసనము, వసనమున కాధారమగు వాహనము గోచ రించును. ప్రకృతి పురుషు లీ విధముగ జీవసృష్టిని కావించుదురు.

పై కార్యక్రమములో వరుణుని పాత్ర విశిష్టమైనది. ఏడు లోకముల పదార్థమును క్రమముగ ఏర్పరచుచు పురుషునికి ఆవాసములను కూర్చును. అందు పురుషుడు వసించును. కార్య మంతయు వరుణునిదే. వరుణుని యందు శక్తి ప్రవాహముగ వారుణి యున్నది. వారుణి శ్రీమాతయే. పిండము నుండి మానవ దేహ మంతయూ నిర్మాణము చేయునది వారుణియే. మన సహస్రారము నుండి మూలాధారము వరకు వారుణీ ప్రవాహ ముండుటచే మనము భౌతికము వరకు

కొనిరాబడినాము. జీవునిగా మనము మిత్ర తత్త్వమునకు (పురుషునకు) సంబంధించిన వారమే. మనకు ఏడు పొరల దేహము ఏర్పరచునది వారుణీ.

వసించు వానికి సుఖము నివాసమును బట్టి ఉండును కదా! దేహము సుఖము నివ్వనిచో జీవుడు సుఖముగ నుండలేడు కదా!

'మదవిహ్వల' యనగా తాదాత్మ్యము చెందిననూ విహ్వలురాలు కాదని భావము. సామాన్యముగ స్వాత్మానందమున వున్నవారు బాహ్య కారణములను మరతురు. స్వాత్మానందమున తన్మయత్వము చెందుచునే ఏమరపాటు చెందక సర్వమును నిర్వహించుట సామాన్యము కాదు. అది కేవలము శ్రీమాతకే సాధ్యము. భూమిని భరించుటలో ఆదిశేషువు, సృష్టిని భరించుటలో శ్రీమాత విహ్వలురు కారని పురాణములు వీరిరువురిని పొగుడుచున్నవి. అమితానందము, అప్రమత్తత ఒకదాని కొకటి విరుద్ధమగు స్థితులు. రెంటినీ ఏకకాలమున నిర్వర్తించుట అసామాన్యమగు విషయమని తెలియవలెను.

334. 'విశ్వాధికా'

విశ్వము కంటే అధికురాలు శ్రీమాత అని అర్థము.

విశ్వము శ్రీమాత సంకల్పము నుండే ఆవిర్భవించినది. శివ-శక్తి విశ్వమునకు అధ్యక్షులు. అధికులు కూడ. శివు డాధారముగ శక్తి సమస్త విశ్వమును సృష్టించి వృద్ధి గావించి మరల తిరోధానము గావించు చున్నది. అంతటికిని ఆమె అధికురాలు గనుక సృష్టియం దామెను ఆరాధించుట ఉత్తమము. ఆమె నారాధించునపుడు శివుని కూడ ఆరాధించినట్లే. ఎందువల ననగా శివు డవ్యక్తుడు, నిరాకారుడు. శివుని ఆకారమే శ్రీమాత. శివుని వ్యక్తరూపమే శ్రీమాత. అందువలన ఆమె ఆరాధన శివరూపము నారాధించినట్లే. ఆ రూపము మహాచైతన్య రూపము. అపరిమితమగు వెలుగు రూపము. చీకటికి ఆవల వెలుగు రూపము. అత్యధికమగు రూపము. అన్ని వెలుగులకు అన్ని రూపములకు ఆధారమగు రూపము.

335. 'వేదవేద్యా'

వేదములచే తెలియదగినది శ్రీమాత అని అర్థము.

శ్రీదేవి చింతామణి గృహమునకు నాలుగు దిక్కుల యందు నాలుగు ద్వారము లున్నవి. ఏ ద్వారము నుండైనను శ్రీదేవి గృహము నందు ప్రవేశించి దేవిని దర్శింపవచ్చును. నాలుగు ద్వారములు నాలుగు వేదములుగ తెలియవలెను. శ్రీదేవి గృహమును ప్రవేశించుటకు నాలుగు వేదములలో ఒక్క వేదమైననూ తెలియవలెను.

వేదములు నాలుగు. అవి వరుసగ ఋగ్వేదము, యజుర్వేదము, అధర్వణ వేదము, సామవేదము. ఋగ్వేదము తూర్పు ద్వారము; యజుర్వేదము దక్షిణ ద్వారము; అధర్వణ వేదము పశ్చిమ ద్వారము; సామవేదము ఉత్తర ద్వారము.

మనయందు కలుగు సంకల్పములు పుట్టినచోటు నెరుగుట ఋగ్వేదము నెరుగుట. సంకల్పమే సరస్వతి. సరస్వతి పరావాక్కుగను, పశ్యంతి వాక్కుగను, మధ్యమ వాక్కుగను, వైఖరి వాక్కుగను నిత్యము వ్యక్తమగు చుండును. సరస్వతి శ్రీదేవితో నున్నప్పుడు పరావాక్కు. సంకల్పమై స్ఫురించినపుడు జీవునికి తెలియును. అది పశ్యంతి వాక్కు. అది వివరమై భావ – భాష రూపము దాల్చినపుడు మధ్యమ వాక్కు. కంఠము నుండి ఉచ్చరించినపుడు వైఖరి వాక్కు అగుచున్నది. ఇట్లు నిత్యము సరస్వతి జీవులయందు ప్రవహించుచునే యున్నది.

సంకల్పము పుట్టినచోటు శ్రీదేవి గృహమునకు తూర్పు ద్వారము. దానిని గూర్చి ధ్యానించుట ద్వారా తూర్పు ద్వారమునుండి శ్రీదేవి చింతామణి గృహమున ప్రవేశింప వచ్చును.

జీవుల యందు ప్రాణ స్పందన మున్నది. ఈ ప్రాణ స్పందనమే సామగానము. అది హంస గానమువలె హృదయమున స్థితిగొని యున్నది. ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసములే హంస రెక్కలు. వానికి మూలమైన స్పందనము హంస. ఈ హంస *'సోహం'* అను ద్వయాక్షరీ గానము చేయుచు నుండును. ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసల ద్వారా హంసగానమును చేరి గానము ఆధారముగ యానము సాగించినచో హృదయ మందలి హంస మన యందలి ఉత్తర దిక్కునకు కొనిపోగలదు. మనయందలి శిఖే ఉత్తరదిక్కు. ఇట్లు హృదయము నుండి శిఖకు గాన మాధారముగ యానము చేయుట సామవేదము నుపాసించుట. ఇట్లుపాసించువారు ఉత్తర ద్వారమున శ్రీమాత గృహమును చేరి ఆమె దర్శనమును పొందగలరు.

యజుర్వేదము దక్షిణ దిక్కు. యజుర్వేదము యజ్ఞార్థ జీవనమును సూచించును. అనగా పరహిత జీవనమే జీవనమని తెలుపును. పరహిత మొనర్చుచు తనను తాను మైమరచువాడు ఈ మార్గమున దక్షిణ ద్వారమును చేరగలడు. ఇట్టివారు లోకహితులు. వీరికిని శ్రీమాత దర్శన మనుగ్రహింపబడును. ***"యజ్ఞార్థం కురు కర్మాణి"*** అని శ్రీకృష్ణుడు అర్జునున కుపదేశించెను. ఇతరుల శ్రేయస్సును మాత్రమే మనస్సున ధరించి కర్మల నొనర్చుట యజుర్వేద సూత్రము.

అధర్వణము అనగా యంత్ర, మంత్ర తంత్ర క్రతు విధానము. సృష్టి అంతయూ ఈ విధానముననే నిర్మాణము చేయబడినది. కావున క్రతు విధానమున సాధకులు పశ్చిమ ద్వారము నుండి చింతామణి గృహమును చేరవచ్చును. భరత భూమియందు ఉజ్జయిని పుణ్య క్షేత్రము నందు, దక్షిణమున నీలగిరుల యందు, ఉత్తరమున నేపాళము నందు పూర్వము ఈ వేదము బాగుగ రాణించినది. ఈ వేదము నుపాసించు వారికి జీవిత మంతయూ క్రతుబద్ధమే. నిద్ర లేచుట, దంత ధావనము, స్నానము, వస్త్ర ధారణము, ఆహార స్వీకరణము, ఎనిమిది జాముల విధి, ఆహార స్వీకరణము, చివరికి అల్పాచమనము కూడ క్రతుబద్ధమే. ఈ మార్గమున ప్రకృతి శక్తులను ఆరాధించుచు పరాశక్తిని చేరుట జరుగును.

ఇట్లు నాలుగు వేదములద్వారా నాలుగు దిక్కుల నుండి శ్రీమాతను తెలియవచ్చునని తెలుపుటకే 'వేదవేద్యా' అని స్తుతింప బడినది.

336. 'వింధ్యాచల నివాసినీ'

వింధ్య పర్వతము నందు నివసించునది శ్రీదేవి అని అర్థము.

వింధ్య పర్వతమందున్న శ్రీదేవి నందాదేవిగా విలసిల్లుచున్నది. నందాదేవి యశోదా నందగోపులకు అష్టమ గర్భముగ జనించినది. నందునకు పుట్టుట వలన నందాదేవి అని పేరు గాంచినది. కృష్ణుని బదులుగ ఆమె మధుర యందలి కారాగృహమున నున్న దేవకీ వసుదేవుల వద్దకు వసుదేవుని ద్వారా చేరినది. కంసుడు ఆమెను సంహరింప పూనగ ఆకాశమున కెగిరి అటుపైన తన శక్తిని అష్టాదశ పీఠములుగ భరత భూమినందు యేర్పరచినది. నందాదేవిగ వింధ్యా చలము చేరినది.

మదమును హరించు దేవతగ నందాదేవి వింధ్యాచల మందు వసించి యున్నది. మదమును జయించినవారే ఆనందముగ నుండ గలరు. మదముగలవారు ఈర్ష్యాద్వేషములు, కామక్రోధములు, మత్సరములతో బాధ పడుచుందురు. మదము గలవారికి సుఖము లేదు. శాశ్వతమగు సుఖము, ఆనందము కలుగవలె నన్నచో మద మత్సరములు నశింపవలెను. ఆర్తితో, శ్రద్ధాభక్తులతో నందాదేవిని ఆరాధించువారికి శ్రీమాత ఆనందరూపిణిగ సాన్నిధ్యమిచ్చి శాశ్వత ఆనందమున నిలుపును. అపుడు వారు ఆనందమయ లోకమున వసింతురు. నందగోపుడు ఆనందమయలోక పాలకుడు. గోపకుడై జనించి శ్రీమాత ఆవిర్భావమునకు సహకరించెను.

మానవ ప్రజ్ఞ మణిపూరకమున నున్నప్పుడు మదము సహజముగ నుండును. ప్రజ్ఞ హృదయమును చేరినచో ఆనందము కలుగును. మణిపూరక పద్మములకు, హృదయ పద్మమునకు నడుమ గల ఉదర వితానమే వింధ్యాచలము. వింధ్యాచలమును అదుపున నుంచువారిలో శ్రీమాత, అగస్త్య మహర్షి ప్రధానమైనవారు. అగస్త్య మహర్షి కూడ శ్రీమాత ఆరాధకుడే.

నందాదేవి శుంభ నిశుంభు లను రాక్షసులను సంహరించినది. వారు వైవస్వత మనువు అనుగ్రహముచే వరములు పొంది మదించినవారై దేవతలకు కూడ ఉపద్రవము గలిగించ నారంభించిరి. వారిని నందాదేవి సంహరించినది.

మానవుల యందు దైవీ భావములు, ఆసురీ భావములు కలుగుచునే యుండును. ఆసురీ భావములు విజృంభించినపుడు దేహమందలి దేవతా ప్రజ్ఞలకు ఉపద్రవము కలుగును. మానవ ప్రజ్ఞ అతలాకుతలమగును. జీవిత సన్నివేశము లన్నియూ ప్రతికూల మగును. మనశ్శాంతి కరవగును. ఆందోళన, భయము ఇత్యాది మలినము లుద్భవించును. ఇట్టివారు నందాదేవిని గాని, ఆమె ప్రతి రూపమైన శ్రీకృష్ణుని గాని నిత్యము ఆరాధనము చేసుకొనవలెను.

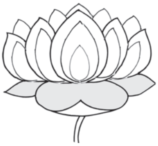

337. 'విధాత్రీ'

విశిష్టముగ ధరించునది శ్రీమాత అని అర్థము.

సృష్టిని నిర్మించి ధరించునది శ్రీమాత. తాను ఆధారముగనే సృష్టి అంతయూ వెలుగుచున్నది. త్రిగుణములు, పంచభూతములు కూడ తాను ఆధారముగనే ఏర్పడినవి. ఆదిత్యులు, రుద్రులు, వసువులు, త్రిమూర్తులు, అష్టదిక్పాలకులు, అంతరిక్ష దేవతలు, సూర్య మండల ములు, గ్రహములు, శ్రీదేవి చైతన్య మాధారముగనే వివిధ రూపము లను, స్వభావములను దాల్చియున్నవి. ఇవన్నియూ ఆమెయే భరించు చున్నది. కావున ఆమె విధాత్రి. చీమ కదలుటకును, దోమ ఎగురుట కును కూడ ఆమెయే ఆధారము. వాని యందలి చైతన్యము శ్రీమాతయే కదా! అసురుల యందు, సురల యందు, మానవుల యందు కూడ వారి వారి స్వభావముల వెనుక నున్నది శ్రీమాతయే.

చతుర్ముఖ బ్రహ్మను సృష్టించి అతనికి వేదము లందించి, సృష్టి నిర్మాణమునకు సంకల్పమిచ్చి, అతనిని సృష్టిని కూడ శ్రీమాతయే ధరించు చున్నది. చతుర్ముఖ బ్రహ్మకు భార్యగ కూడ నున్నది. అతడు ధాత. అతని భార్య ధాత్రి. ఆమె ధాత్రియే గాక విధాత్రి కూడ. అనగా అంతర్గతముగ, అంతర్హితముగ ధాత నుండి సమస్తమును నిర్వహించు చున్నది. అట్లే విష్ణువు నుండి స్థితిని అనుగ్రహించు చున్నది. రుద్రుని ద్వారా సంహారము చేయుచున్నది.

నిర్వహించుచున్నట్లు గోచరించువారి అందరి యందు క్రియా శక్తిగను, జ్ఞానశక్తిగను, ఇచ్ఛాశక్తిగను పనిచేయునది శ్రీమాత శక్తియే. సృష్టి యందలి సమస్త జీవులు ఆమెకు వాహికలే. కావున ఆమె 'విధాత్రి'.

338. 'వేదజననీ'

వేదములకు తల్లి శ్రీదేవి అని అర్థము.

వేద మనగా ఏది తెలిసినచో ఇక తెలియవలసిన దేమియు ఉండదో అది వేదము. అనగా పూర్ణజ్ఞానము. తెలియుటకు తెలివి వలయును. తెలివి చైతన్యము నుండి పుట్టినది. మేల్కాంచిన వెనుకనే తెలివి పనిచేయును. మేల్కాంచిన వెనుకనే నే నున్నానని తెలియును. ఇట్లు మేల్కాంచుటకు చైతన్య మాధారము. చైతన్యము తత్త్వము యొక్క వ్యక్తస్థితి. అట్టి వ్యక్తస్థితి నుండి జీవులు పుట్టుదురు. వారి యందును ఉండుట, చైతన్యవంతులగుట జరుగుచుండును. చైతన్యవంతమైనపుడే నే నున్నానని తెలియును. తా నున్నానని తెలిసినవాడే తన పరిసరము లను, సృష్టిని కూడా తెలియుటకు ప్రయత్నించును. తెలివి ఆధారము గనే తెలియుట జరుగును. తెలుసుకొనువాడు, తెలుసుకొను విషయము, తెలుసుకొనుట అను కార్యము- మూడును కలిపి జ్ఞానము. తెలుసుకొను వాడు తెలియుటయందు నిమగ్నమై తెలియబడు విషయమున కరగును. అపుడు జ్ఞానమే తానుగ నున్నాడని తెలియును. చైతన్యమే తానుగ నున్నాడని తెలియును. తా నొకడు ప్రత్యేకముగా నున్నాడను భావము తొలగును. ఉన్నదంతయూ సత్ చిత్‌లే అని తెలియును. ఇట్లు వేదము తెలియును. అది తెలియబడుటకు శుద్ధచైతన్యమగు శ్రీమాతయే ఆధారము. ఆమెయే తెలియువానికి, అతని యందలి తెలివికి, తెలియ వలె నను ఆసక్తికి, తెలియబడు విషయమునకు మూలము, పుట్టినిల్లు కనుక ఆమెయే వేదమాత. ఆమెయే 'వేదజనని'.

339. 'విష్ణుమాయా'

మాయ శ్రీమాత ప్రధాన ఆయుధము. ఈ ఆయుధమును ఆమె విష్ణువు నందు నిక్షిప్తము చేసి యున్నది. మాయవలననే జీవులు తాము వేరుగా నున్నామని భావింతురు. ఏకము అనేకమైనపుడే కదా సృష్టి! ప్రతి ఒక్కరూ తాము ఇతరుల కన్న వేరన్న భావన మాయా వరణమే. త్రిమూర్తులు సహితము మాయకు లోబడియే ఉన్నారు. సృష్టి సృష్టించవలెనని బ్రహ్మకు అనిపించుట, రక్షించవలెనని విష్ణువున కనిపించుట, దుష్టులను సంహరించి శిష్టులను కాపాడవలెనని రుద్రుల కనిపించుట, మొత్తము సృష్టిని పాలించవలెనని ఇంద్రుని కనిపించుట, ఇవి అన్నియూ శ్రీమాత కల్పనే. ప్రథమ మాయావరణము అహంకా రము. అహంకారము వలన తా నున్నానను భావన కలుగును. నిజము నకు అందరిగను వున్నది ఒకటే తత్త్వము. అన్ని పాత్రల యందు ఒకే చోటు వుండగా వేరు వేరు పాత్రలుగ గోచరించును. ఇట్లు గోచరింప చేయుట శ్రీమాత మాయాశక్తి. ఆమె మాయకు త్రిమూర్తులు కూడ ముహూర్తకాలము భ్రమపడిన సందర్భము లున్నవి. ఇంక ఇతరుల గురించి చెప్పెడిదేమి?

ఆమె సంకల్పించిననే గాని మాయ హరింపబడదు. ఆమె మాయ ప్రసరించినచో జ్ఞానులు కూడ హింసింపబడుదురు. సాక్షాత్ భగవత్ స్వరూపులైన గౌతమ మహర్షి కూడ ఆమె మాయకు లోబడిన సందర్భము లున్నవి.

"నా మాయ నెవ్వరూ దాటలేరు" అని శ్రీకృష్ణుడు భగవద్గీత యందు 7వ అధ్యాయమున తెలిపినాడు. నీ మాయను దాటలేము అని మ్రొక్కుట ఒక్కటియే ఉపాయము. తెలిసి తెలిసి మాయలో పడిన వారెందరో కలరు. అనన్య చింతనము, నిత్య ఉపాసనము చేయుచు శ్రీమాతతో అభియుక్తులై ఉన్నవారు కూడ శ్రీమాత సంకల్పించినచో మాయలో పడుదురు. నారద మహర్షి పూర్వజన్మ వృత్తాంతము శ్రీమాత మాయాశక్తికి సంపూర్ణ నిదర్శనము.

340. 'విలాసినీ'

విక్షేపశక్తి గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

శ్రీమాత విలాసిని శక్తి మహత్తర మహిమ కలది. విలాస మనగా రహస్య గమనము. శ్రీమాత గమనము అనూహ్యము. జరిగిన వెనుకనే మహాత్ములైనా తెలియగలరు. జరిగిన పిదప ఇట్లు జరిగినదని సంభ్రమాశ్చర్యములతో వివరించుకొనుటయే గాని, ఇట్లు జరుగ గలదని ఎవ్వరునూ ఊహించలేరు. శ్రీమాత విలాసినీ శక్తి క్షణకాలమున జీవునికి ముక్తి నివ్వగలదు. ఆమె తలచినచో ఎట్టివారినైనా అద్భుతముగ ఉద్ధరించగలదు. కోట్లకొలది రుద్రుల శక్తి ఊహించగలిగినచో అది విలాసిని శక్తిగ పరిగణింపబడును.

శ్రీమాత విలాసిని శక్తి బ్రహ్మరంధ్రమున చరించుచు నుండును. ఆమె అనుగ్రహ విశేషముచే ఆమె విలాసముగ యోగులు ఊర్ధ్వ లోకముల నుండి అధోలోకములకు, అధోలోకముల నుండి ఊర్ధ్వ లోకములకు సంచరించుచు సృష్టికార్యమును చక్కబెట్టుచు నుందురు. నారదాదులు, సనక సనందనాదులు, సప్త ఋషులు అట్టివారు.

341. 'క్షేత్రస్వరూప'

క్షేత్ర రూపము శ్రీదేవియే అని అర్థము.

సృష్టి యందు జీవులను వసింప జేయుటకు సృష్టిక్షేత్ర మొకటి యేర్పడవలెను. ఏడులోకముల యందు జీవులు వసించుటకు వలసిన చోటు, జీవులు వసించుటకు వలసిన రూపములు కావలెను. ప్రదేశ మేర్పడవలెను. మరియు జీవులకు రూపము లేర్పడవలెను. అట్లు ఏర్పడిననేగాని సృష్టి కథ లేదు. జీవుల పరిణామ కథ కూడ లేదు. శ్రీమాతయే ఏడు లోకముల యందలి ప్రదేశముగ ఏర్పడును. ఆమె మూల ప్రకృతి. ఆమె నుండి అష్ట ప్రకృతులు యేర్పడి నవావరణము లతో కూడిన చోటు ఏర్పడును. మొత్తము సృష్టి కథ అంతయూ ఈ ఆవరణములలోనే జరుగును. మొత్తము చోటులో నవావరణముల మేఱకు చోటు వెలిగింపబడును. ఒక మహారణ్యమున కొంత చోటును చదను చేసి శుభ్రపరచి ఆశ్రమము నిర్మాణము చేసినట్లుగ అనంతమైన చోటులో కొంత చోటు ఒక సృష్టిగ ఏర్పడును. సమస్త జీవ వ్యాపారము లును ఈ వెలిగింపబడిన చోటులో జరుగు చుండును. ఇదియే కురు క్షేత్రము. కురుక్షేత్ర మందు జీవులు వారి వారి ధర్మము ననుసరించి ప్రవర్తింతురు. అందువలన ఆ క్షేత్రము ధర్మక్షేత్రము కూడ.

పై తెలిపిన క్షేత్రమున జీవులు స్థూల సూక్ష్మరూపులై వారి ఇచ్ఛ ననుసరించి జీవించుచూ, అనుభవమూ అనుభూతి గణించుచూ

పరిణతి చెందుచు నుందురు. ఇందు క్షేత్ర మనగా లోకముల యందు వెలిగింపబడిన చోటు, జీవుల కేర్పరచిన దేహములు. ఈ క్షేత్రము లన్నియూ శ్రీమాతయే.

దేహములను, రూపములను, ప్రకృతిని ఆధారముగ జేసుకొని జీవుడు అనేకానేక అనుభూతులను పొందుచున్నాడు. జీవులు పూర్ణత్వము చెందుటకు ఇట్లు క్షేత్రములు సాధనములై నిలచినవి. కావున దేహాది కములను, ప్రకృతిని నిరసించుట, అశ్రద్ధ చేయుట, తుచ్ఛములని భావించుట మెట్టవేదాంతమే అగును గాని సరియగు అవగాహన మాత్రము కాదు. క్షేత్రరూపమున శ్రీమాత యుండగ ఆమెను మన్నించి గౌరవించి తగు మాత్రముగ పోషించుచూ జీవుడు సాగవలెను. అట్లు కానిచో దేహములు, ప్రదేశములు బంధించి జీవుని దురవస్థ పాలు చేయును.

342. 'క్షేత్రేశీ'

క్షేత్రములకు ఈశ్వరి శ్రీమాత అని అర్థము.

సృష్టి క్షేత్రములకు, జీవుల క్షేత్రములకు ఈశ్వరి శ్రీమాతయే. పంచభూతాత్మక మగు సృష్టిక్షేత్రమును, జీవుల క్షేత్రములను త్రిగుణము లతో వర్తింపజేయుచు అష్ట ప్రకృతులను అధిష్ఠించి సమస్తమును నిర్వర్తించుచు నుండును. ఆమె నుండియే క్షేత్రము లన్నియూ యేర్పడినవి కనుక ఆమెయే వానికి ఈశ్వరి. జీవులు కూడ ఆమె ఈశ్వరీతత్త్వము నెరిగి ఆమెను ఆశ్రయించినచో క్రమముగ అష్టప్రకృతులు సహకరించ గలవు.

జీవులు స్వతహాగ ప్రకృతి అధీనులు. ప్రకృతిపై స్వామిత్వమునకు వారు ప్రయత్నించుట అహంకరించుటయే. ప్రకృతితో సహకరించి స్నేహ సంబంధ మేర్పరచుకొన్నచో ప్రకృతి అనుకూలింప గలదు. అజ్ఞాన అహంకారముతో విఱ్ఱవీగువారికి ప్రకృతి ప్రతికూలించును. అపుడు పరిసరములు, తమ తమ దేహములు కూడ తమకు ప్రతికూలమై నిలచును. ప్రకృతిని జీవులు ఎదురించి నిలువలేరు. ప్రకృతి సహకార ముతో ఈశ్వర జ్ఞానము నిలచి ఈశ్వర సాన్నిధ్యమున స్థిరపడగలరు.

మహాభారత యుద్ధమున పాండవులకు ప్రకృతి అనుకూలమై నిలచినది. దుర్యోధనాదులకు ప్రతికూలమై నిలచినది. భీముడు ప్రార్థించగ వాయుపుత్రుడైన హనుమంతుడు యుద్ధమున పాండవులకు

వాయు సహకారము నందించెను. దానితో పాండవసేనలు ప్రయోగించిన ఆయుధములకు బలము ఇనుమడింపగ ధార్తరాష్ట్రులు ప్రయోగించిన ఆయుధముల బలము వాయువుచే ప్రతిఘటింపబడి బలహీనములైనవి. అట్లే రామ రావణ యుద్ధము నందు కూడ రామునికి ప్రకృతి అనుకూలమై నిలచినది.

ఇట్లు ప్రకృతి అనుకూలమున సజ్జనులు పురోభివృద్ధి సాధించగ, దుర్జనులు నశింతురు. ప్రకృతి శ్రీమాత అధీనమున నుండును గనుక శ్రీమాత ఆరాధనమున అటు దైవము, ఇటు ప్రకృతికూడ అనుకూలించి భక్తులు వైభవముతో నుందురు. మహా వైభవముగల యోగులందరూ శ్రీమాత భక్తులే. యోధులలో కూడ చక్రవర్తులు శ్రీమాత భక్తులే.

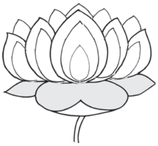

343. 'క్షేత్రక్షేత్రజ్ఞ పాలినీ'

క్షేత్రమును, క్షేత్రము తెలిసినవారిని పాలించునది శ్రీదేవి అని అర్థము.

క్షేత్ర మనగా దేహము. క్షేత్రజ్ఞు డనగా అందు వసించుచు దాని స్వరూప స్వభావముల నెరిగి జీవించువాడు. అన్ని దేహములు క్షేత్రములే. అందలి జీవులు క్షేత్రజ్ఞులే. వారు తమ తమ క్షేత్ర స్వరూప స్వభావముల నెఱిగి అందు వసించినచో ఆనందము పొందగలరు. క్షేత్రమున వసించు జీవునకు క్షేత్ర వాసన చేత స్వభావము ఒకటి ఏర్పడును. త్రిగుణముల కలయికను బట్టి స్వభావ ముండును. వాటి సమ్మేళనమే రజస్సు, తమస్సు, సత్త్వములతో కూడిన స్వభావము. స్వభావము ననుసరించి ప్రవర్తించు చుండగ మనస్సు, ఇంద్రియములు, శరీరములకు అభ్యాసము లేర్పడును. స్వభావము సమపాలుగ వుండనపుడు అభ్యాసములు బంధించును. త్రిగుణములు సామ్యము చెందినపుడు బంధము లేక జీవుడు దేహమున జీవించును.

క్షేత్రము అష్ట ప్రకృతులతో కూడి యున్నది. అది మానవుని యందు అహంకారము, బుద్ధి, చిత్తము, పంచేంద్రియములుగ నున్నది. అహంకార స్వరూపుడైన జీవుడు బుద్ధి ననుసరించి జీవించినచో త్రిగుణ ములు సామ్యము చెంది జీవితము బంధములు లేక నడచును. బుద్ధి ననుసరించనపుడు త్రిగుణములు విజృంభించి బద్ధుని చేయును.

క్షేత్రమున వసించు క్షేత్రజ్ఞునకు క్షేత్రము తెలియవలెను కదా! గృహమున వసించువారికి గృహమును గూర్చి తెలియవలెను. అట్లే రాష్ట్రపాలకులు, దేశపాలకులు, లోకపాలకులు వారి క్షేత్రముల పొలిమేరల వర కంతయు తెలియవలెను. అపుడే క్షేత్రజ్ఞు డనబడును.

సృష్టి మొత్తమొక క్షేత్రమని చెప్పబడినది. కురుక్షేత్రముగ వివరింపబడినది. అది వాసుదేవుని శరీరముగ గూడ తెలుపబడినది. వాసుదేవు డనగా సృష్టి రూపమే తన శరీరముగ వసించియున్న శ్రీమాత వ్యాపినీ ప్రజ్ఞ. అంతయూ వ్యాపించి సృష్టి మొత్తము యేమరుపాటు లేక తెలిసి యుండును. విశ్వమయుడుగ వాసుదేవు డుండును. అతడే శ్రీమాత క్షేత్రజ్ఞ స్వరూపము. క్షేత్రము ఆమెయే. క్షేత్రజ్ఞు డగు వాసుదేవుని, క్షేత్ర మగు సృష్టిని రెంటినీ పలిపాలించునది శ్రీమాత.

అట్లే మన శరీరము క్షేత్రము. అందు వసించు మనము క్షేత్రజ్ఞులై యుండవలెను. అట్లుండక పోవటము వలన శరీర బంధము కలుగును. క్షేత్రజ్ఞానము సంపాదించుకొని ఆ జ్ఞానమున కనుగుణముగ వర్తించి నచో క్షేత్రజ్ఞుల మగుదుము. అట్టి జ్ఞానము కలుగవలె నన్నచో శ్రీమాత అనుగ్రహము ప్రధానము. ఆమె అనుగ్రహించిననే ఏ జ్ఞానమైననూ కలుగును. ఆమె అనుగ్రహముతో దేహమందలి సప్త ఋషి ప్రజ్ఞలను, ద్వాదశాదిత్యులను, ఏకాదశ రుద్రులను, అష్టవసువు లను, అశ్వినీదేవత లను, అష్ట దిక్పాలకులను, సమస్త దేవతా ప్రజ్ఞలను, అసుర ప్రజ్ఞలను, పశుప్రవృత్తిని దేహముననే దర్శించవచ్చును. మానవ శరీరము మొత్తము

సృష్టికి ప్రతీక. అందు మానవుడు జ్ఞానియై వ్యాప్తి చెంది శ్రీమాతను కూడ అనుగ్రహవశమున తెలియుటకు శ్రీమాత ఆరాధనము ముఖ్యము.

భగవద్గీత యందు పదిహేనవ అధ్యాయముగ పురుషోత్తమ ప్రాప్తి తెలుపబడినది. అందు క్షర పురుషుడు, అక్షర పురుషుడు, పురుషోత్తముడు అనుచూ ఒకే యజ్ఞపురుషుని మూడు తత్త్వములు తెలిపిరి. అందు క్షర పురుషుడు క్షేత్రము. అది వచ్చుచు పోవుచు నుండును. శాశ్వతముగ ఒక స్థితి యందుండదు. అందు వసించు క్షేత్రజ్ఞుడు అక్షర పురుషుడు. అతడు నశింపడు. శాశ్వతుడు. కాని క్షేత్రమున చిక్కుకొన గలడు. క్షేత్రమును, క్షేత్రజ్ఞుని లేక క్షర పురుషుని, అక్షర పురుషుని మూలమై యున్నవాడు పురుషోత్తముడు. ఆ పురుషోత్తముడే మిగిలిన రెండు తత్త్వములకు పాలకుడు. శ్రీవిద్య పరముగ ఆ పురుషోత్తమ తత్త్వమే శ్రీమాత. ఆమెయే క్షేత్రమును, క్షేత్రజ్ఞులను కూడ పాలించును. మనయందు పురుషోత్తమ తత్త్వము మూలమై యున్నది. దాని వ్యక్తరూపము మనమే. మన వ్యక్త రూపము మన శరీరము. మనకూ మన శరీరమునకు స్వామి దైవమే.

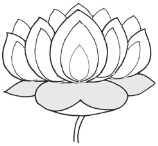

344. 'క్షయవృద్ధి వినిర్ముక్తా'

క్షయము వృద్ధిల నుండి ముక్తి నిచ్చునది శ్రీదేవి అని అర్థము.

క్షేత్రము లన్నియూ వృద్ధి పొందుచుండును. క్షయమగు చుండును. అష్ట ప్రకృతులకు వృద్ధి క్షయములు కలవు. ఇవి అన్నియూ క్షర పురుష భావము. మానవుని యందు గల అహంకారాదులగు అష్ట ప్రకృతులు కూడ కాలానుసారము వృద్ధి క్షయము పొందు చుండును. కావున వీనితో సంగము మానవునికి కలిగిననాడు అతను కూడ క్షయ వృద్ధులను పొందినట్లు భావించును. అష్ట ప్రకృతులు సృష్టి చక్రమున తిరుగుచుండును. వానికి స్థూలమైన మూల ప్రకృతి యందు చేరిననే కాని ఈ హెచ్చు తగ్గుల నుండి బైటపడుటకు వీలు పడదు. మూల ప్రకృతియైన శ్రీమాత సాన్నిధ్యముననే జీవులు అక్షయ అనుభూతి పొందగలరు. జీవులు అక్షరులే అయిననూ క్షరమగు ప్రకృతితో సంగ మేర్పరచుకొనుట వలన సుఖ దుఃఖములను పొందుచున్నారు. తమ యందలి అష్ట ప్రకృతుల సంగమే సృష్టి యందలి అష్ట ప్రకృతులలో కూడ సంగ మేర్పరచు చున్నది.

మానవుడు సహజముగ ఆత్మ స్వరూపుడు. అతని యందు సత్యము, శుద్ధ చైతన్యము సహజముగ నుండును. అతడు అట్టి స్థితిలో మూల ప్రకృతి యందే యుండును. అప్పుడతనికి సత్ చిత్ ఆనందమే యుండును. త్రిగుణములందు ప్రవేశించినపుడు అహంకార మేర్పడును.

అపుడు తాను, ఇతరులు అనుభావము కలుగును. ఇతరులు కూడ తానే అను భావన మరచును. అపుడు తర తమ భేదములు పుట్టును. అచ్చటనుండి ఇక వరుసగ ఏడు ప్రకృతుల లోనికి సంసరణము చెందును. నేను, నాది అను భావముతో తనను తాను బిగించుకొనును. క్రమముగ నేనును కూడ మరచి, నాది నేనుగ మిగులును. అపుడతడు క్షర భావమున బందీయై యుండును. దీని నుండి విమోచన మెట్లు కలుగును? తన నిజస్వరూపమును తాను నిత్యము జ్ఞప్తి చేసుకొనుటయే. అట్టి జ్ఞప్తి కలుగుటకు, స్థిరపడుటకు శ్రీమాత అనుగ్రహము ప్రధానము. కనుక ఆమెయే క్షయ వృద్ధుల నుండి ముక్తి నిచ్చునది.

345. 'క్షేత్రపాల సమర్చితా'

క్షేత్ర పాలకులచే ఆరాధింపబడునది శ్రీమాత అని అర్థము.

పాలనము క్షాత్రధర్మము. పాలించుటకు పాలనాజ్ఞాన మవసరము. అట్టి జ్ఞానము కలుగవలెనన్నచో శ్రీమాతను ఆరాధించ వలెను.

మానవ శరీరముల నుండి దివ్య శరీరముల వరకు గల రూపము లన్నింటినీ పోషించుకొనుటకు, రక్షించుకొనుటకు ఆయా జీవులయందే పాలక ప్రజ్ఞగా శ్రీమాత వసించు చున్నది. ఆమె నారాధన చేసినవారికి ఆ ప్రజ్ఞ మేల్కొంచి రక్షణ పోషణాదులు జరుగుచుండును. పశు రూపములలో నున్న జీవులు కూడ తమను తామిట్లే పోషించుకొనుచు రక్షించుకొనుచున్నారు. ఆహారమునకై తిరుగాడు పీత సహితము అలికిడవగానే కన్నములో దూరును. అట్లే ఇతర జీవులును.

మానవులు జీవిత మంతయూ శరీర పోషణము, రక్షణము కొరకు పాటు పడుచుందురు. అది వారి కర్తవ్యమై నిలచినది. ఈ కర్తవ్య నిర్వహణము సరిగ జరుగవలెనన్నచో శ్రీమాత రక్షింపవలెను. అపుడు శ్రీమాత తదనుగుణమగు సంకల్పమును, జ్ఞానమును, క్రియా శక్తిని ప్రసాదించును. అట్టివారే వారి వారి శరీరములందు సుఖ పడుదురు.

తమ శరీరములనే కాక ఇతరులను కూడ రక్షించుట, పోషించుట, ఒక ప్రాంతమునకు రక్షణ పోషణముల నిచ్చుట, ఒక రాష్ట్రమునకు, ఒక దేశమునకు, ఒక లోకమునకు రక్షణ పోషణ కల్పించుట కూడ పాలక శక్తియే. ఇట్టి వారిలో శ్రేష్ఠులు దిక్పాలకులు, లోకపాలకులు. మొత్తము సృష్టి పాలనము చేయు ప్రజ్ఞ విష్ణు ప్రజ్ఞ. త్రిమూర్తులలో విష్ణువుతోకూడి లోకపాలకులు, దిక్పాలకులు, చక్రవర్తులు, ప్రభువులు, ఇతర చిల్లర అధికారులు శ్రీమాత నర్చించుచు వారి వారి కర్తవ్యములను చక్కబెట్టుట ఈ నామ రహస్యము. కొద్దియో గొప్పగనో విష్ణు ప్రజ్ఞ మేల్కొంచనిచో రక్షణ పోషణ లుండవు.

క్షేత్రపాలు డనగా శివుడని కూడ అర్థ మున్నది. శివుడు దారుకు డను అసురుని చంపుటకు శ్రీమాత కాళీ ప్రజ్ఞను వినియోగించెను. అపుడు శ్రీమాత కాళిగ శివునికి సహకరించి దారుకాసురుని సంహ రించెను. ఆ సంహార మతి భీకరము. ఆ సమయమున కాళి కోపాగ్ని అతితీవ్రమై సంహారానంతరము కూడ ఉపసంహరింపబడలేదు. ఆ కోపాగ్నికి లోకములు కల్లోలమగు చుండెను. అపుడు శివుడు ఒక అందమైన బాలుని రూపము దాల్చి ఏడ్చుచు కాళికి ఎదురేగెను. ఏడ్చుచున్న అపురూపమగు బాలుని చూచిన వెంటనే కాళి యందలి శ్రీమాత వాత్సల్య భావమును ధరించెను. అపుడు బాలుని చేరదీసి ఓదార్చుటకై తన స్తన్యమిచ్చెను. బాల శివుడు స్తన్యముల నుండి క్షీరములనే గాక కాళి కోపాగ్నిని కూడ పానము చేసెను. ఈ బాలునే క్షేత్రపాల శివుడందురు. ప్రసన్న అయిన శ్రీమాతను బాలశివుడు అర్చించెను. కావున శ్రీమాత 'క్షేత్రపాల సమర్చిత' అయినది.

346. 'విజయా'

విజయ స్వరూపము శ్రీమాత అని అర్థము.

సంధ్యాకాలము కొంచెము దాటిన పిదప నక్షత్రములు కొంచెము ప్రకాశించుకాలము విజయ అని పిలువబడును. ఈ కాలమున ప్రారంభించు కార్యములు విజయవంతమగును. అట్లే దినములో పదునొకండవ ముహూర్తమును విజయ అని వర్ణింతురు. విజయమును కోరువారందరూ పయనించుటకు అది ఉత్తమ కాలమని తెలుప బడినది. ఆ సమయమున కాలము విజయ రూపమై యుండునట.

ఆశ్వయుజ మాసమునందు శుక్లపక్ష దశమి తిథియందు నక్షత్రోదయ కాలము సర్వ కార్యార్థ సిద్ధి నొసగును. ఈ తిథి విజయ దశమి అని ప్రసిద్ధి గాంచినది.

విశేషమగు జయము కలిగించునది గనుక శ్రీమాత విజయగ వర్ణింపబడినది, కీర్తింపబడినది. దేవీ పురాణమందు 68 శివ తీర్థములు పేర్కొనబడినవి. వానిలో కాశ్మీరమున గల శివతీర్థమును విజయతీర్థ మని తెలిపిరి. ఆ శివ తీర్థములకు శ్రీమాతయే అధ్యక్షురాలు. విశ్వకర్మ శాస్త్రమందు తెలుపబడిన గృహ నిర్మాణములలో విజయ అనునది విశేష రూపము గల గృహముగ తెలుపబడినది.

పాండవులలో అర్జునుని విజయుడని కీర్తించినారు. అతని నెప్పుడునూ శ్రీమాత విజయ రూపము ఆవరించి యుండెడిదట.

విజయదశమినాడు విజయుడు ఒంటరిగ కురుసైన్యమును నిర్జించి విరటుని గోవులను కాపాడినాడు.

అంతః శత్రువులను, బాహ్యశత్రువులను జయించిన వారు విజయులు. యోగులు, సిద్ధులు అట్టివారు. వారియందు శ్రీమాత పరిపూర్ణ సాన్నిధ్య ముండును. విజయ నామము అత్యంత శుభప్రద మైనది.

347. 'విమలా'

మలములచే తాకబడనిది విమల అని అర్థము.

శ్రీమాత మలములచే తాకబడనిది. ఆకలిదప్పులు ప్రధానమగు మలములు. దరిద్రము మలము. అష్ట దరిద్రములు గలవు. అవి అన్నియూ మలములే. కామక్రోధాది అరిషడ్వర్గములు మలములు. అతిక్రమించు కామము మలము. వికారమగు మనోభావములు మలములు. అధర్మము, అవినీతి మల భావములు. అధిక్రమించు రజస్సు, తమస్సులు (రజస్తమస్సులు) మలములు. మలముల మొత్తమును అవిద్య అందురు. కనుక అవిద్య మలము, మలములకు సమగ్ర నిర్వచనము. అజ్ఞానమే అవిద్య. అది కారణముగనే అహంకారము గట్టిపడును. అప్పుడు రజస్తమస్సులు సత్త్వము కన్న బలము కలవై వర్తించును. వానికి లోబడిన అహంకార పురుషుడు వికారమగు భావములు కలిగి అష్ట బంధములను సమకూర్చుకొనును. అష్టకష్టములు పడును. అట్టి నరుడు త్రికరణశుద్ధిగ శ్రీమాతను ఆరాధింప ప్రారంభించినచో క్రమముగ అవిద్య తొలగును. విమలు డగును. త్రిగుణములకు లోనైన జీవు లందరూ కూడ అహంకార మను ఆవరణమున వసింతురు. అవిద్యకిది ప్రథమావరణము. త్రిగుణములకు ఆవల శుద్ధచైతన్య స్వరూపిణిగ శ్రీమాత యున్నది. ఈవల అహంకారులై జీవు లున్నారు. అహంకారావరణము దాటినచో జీవులు విమలత్వము చెందగలరు. అట్లు పొందుటకు శ్రీమాత అనుగ్రహమే ఉపాయము. అనుగ్రహమును పొందుటకు నిత్య చింతన, ఆరాధన జరుగవలెను. శ్రీమాత అనుగ్రహించినచో ఎట్టి వారైననూ విమలత్వమును పొందగలరు.

348. 'వంద్యా'

నమస్కరింపదగినది శ్రీమాత అని అర్థము.

ఈ నామమునకు వ్యాఖ్యానము అవసరము లేదు. త్రిమూర్తులు సహితము శ్రీమాతకే నమస్కరింతురు. ఆమె నుండియే ప్రేరణ చెంది వారి వారి కార్యములను నిర్వర్తింతురు. ఇక ఇతరుల సంగతి చెప్పనేల? ఇచ్ఛా, జ్ఞాన, క్రియలు సరిగ నిర్వర్తింపబడుటకు శ్రీమాతకు నమస్కరించ వలసినదే. ఆమెకు నమస్కరించి ప్రేరణను పొంది ఆ ప్రేరణను నిర్వర్తించుటకు వలసిన జ్ఞానమును అమ్మనుండియే పొంది, ఆమె అందించు శక్తిచే నిర్వర్తించుట, అటుపైన అంతయూ ఆమెకే సమర్పించుట భక్తులు చేయు కార్యము. ఆమెను తిరస్కరించినవారికి సృష్టి యందు తిప్పలు తప్పవు.

349. 'వందారు జనవత్సలా'

నమస్కరించు జనుల యందు వాత్సల్యము కలది శ్రీమాత అని అర్థము.

ఎవరైననూ నమస్కరించినచో దానిని స్వీకరించువారు సహజముగ ప్రీతి చెందుదురు. ఇది యొక రహస్యము. ఎదుటి వ్యక్తి ప్రీతిని, వాత్సల్యమును పొందుటకు నమస్కరించుట భారతీయ సంప్రదాయము. నమస్కారము చేయువారు ఎదుటి వ్యక్తి యందలి దివ్యత్వమును గుర్తించి నమస్కరించినచో ఆ వ్యక్తిలోని దైవము ప్రీతి చెంది ఉన్ముఖు డగును. అందరి జీవుల హృదయము లందు దైవము ఉపస్థితి చెంది యుండుట చేత అట్టి దైవమునకు నమస్కరించు భావన కలిగినచో దైవము యొక్క ఆనుకూల్యము హెచ్చగును.

నమస్కారము భక్తికి, వినయమునకు చిహ్నము. నమస్కారము నందుకొను జీవుడెట్టి వాడైననూ నమస్కరించువారు మాత్రము ఆ జీవుని యందలి దైవమునకే నమస్కారము చేయవలెను. అపుడు చేయు నమస్కారము కేశవు డను దైవమునకు చెంది జీవులు అనుగ్రహింపబడుదురు.

భక్తి మార్గమున జీవనయాత్ర సాగించువారు ఎవరికి నమస్కారము చేయుటకైననూ సంసిద్ధులై యుందురు. అందులకే భక్తుల విషయమున భగవత్‌తత్త్వము కూడ అమిత వాత్సల్యము కలిగి

యుండును. 'వసుదేవుడు గాడిద కాళ్ళు పట్టుకొనె' నని సామెత కలదు. వసుదేవుడు అనన్య భక్తియుతుడు. అతని కందరి యందు దైవమే గోచరించును. అత్యంత పవిత్రమూర్తి. సంస్కారవంతుడైన వసుదేవుడు దురహంకారియైన కంసుని, దేవకిని రక్షించుకొనుటకై గాడిద కాళ్ళు పట్టుకొనుటకు కూడ వెనుకాడలేదు. వసుదేవుని ఈ చర్యయే శ్రీకృష్ణ అవతారమునకు తెర తొలగించినది.

భక్త జను లనగా అంతర్యామియైన దైవమును అందరి యందు దర్శించుచూ దైవ సంకల్పమును నిర్లిప్తతతో నిర్వర్తించువారు. అట్టి వారియందు అమిత వాత్సల్యమును శ్రీమాత చూపును. శ్రీకృష్ణుడు అంతర్యామి దైవమే. అతడు అర్జునునితో ఇట్లు పలికెను.

"అర్జునా! నేను వైకుంఠమునందు అప్పసము (ఎల్లవేళలా) వుండను. యోగుల హృదయములందు కూడ నిరంతర ముండను. నన్ను సతతము స్మరించు భక్తులతో మాత్రమెప్పుడునూ ఉందును."

350. 'వాగ్వాదిని'

వాక్కులను పలుకునది శ్రీమాత అని అర్థము.

వాక్కు నాలుగు శ్రుతులలో నున్నది. పరా వాక్కుగ నుండు శ్రీదేవి నుండి వచ్చు సంకల్పము పశ్యంతి అగుచున్నది. అనగా ఏమి లేనట్టు వున్నట్టి స్థితి నుండి సంకల్ప స్థితికి వచ్చుట. సంకల్పము కలుగుటయే యుండును గాని ఎవ్వరునూ సంకల్పించలేరు. సంకల్పము కలిగినపుడు దానిని గ్రహింతురు. అనగా దర్శింతురు. ఇట్లు దర్శన స్థితిలోనికి వచ్చిన పరావాక్కే పశ్యంతి. అటుపైన భాష ననుసరించి మధ్యమ వాక్కుగ నేర్పడి కంఠము ద్వారా వైఖరిగా నాలుకమీదుగ వెలువడును.

సంకల్పము కలుగుట, దానిని దర్శించుట, దర్శించిన దానికి భాష నేర్పరచుట, ఆ భాషను పలుకుట ఇది నిత్య జీవితమున కలుగు విచిత్రము. అందరునూ ఈ విధముగనే పలుకుచున్నారు. కాని వారు పలుకుటకు ఆధారమైన సంకల్పము, భాష, వాక్పటిమ శ్రీదేవియే అని తెలియలేరు. ఇట్లు వాక్కు రూపమున అంతర్యామిత్వము చెంది శ్రీదేవి జీవుల కార్యములను చక్కబెట్టుచున్నది. ఆమెయే ఋగ్వేద దేవత. వాగ్దేవత. ***'వాగేవ ఋగ్వేదః'*** అని ఉపనిషత్తు తెలుపుచున్నది.

351. 'వామకేశీ'

అందమైన కేశములు కలది శ్రీదేవి అని అర్థము.

వామకులు అనగా ఒక జాతి శివభక్తులు. వారికి శివుడే ఈశుడు అగుటచే అమ్మ వామకేశి అని పేరు పొందినది. వామ కేశుని పత్ని వామకేశి. అమ్మపేరున వామకేశి తంత్ర మొకటి కలదు. శివుడు అర్ధనారీశ్వర తత్త్వమున కుడి ఎడమలుగ శివ శక్తులుందురు. కుడి అనగా దక్షిణము. ఎడమ అనగా వామ. వామ భాగమంతయూ శ్రీదేవియే. దక్షిణ భాగమంతయూ దక్షిణామూర్తి యగు ఈశ్వరుడు. శిరస్సునందు కుడి భాగము శిరోజములు శివుడివి. ఎడమ భాగము శిరోజములు శ్రీమాతవి. శ్రీమాత శిరోజములు అనుపమాన సౌందర్యము కలవి. శివుని శిరోజములు జటాజూటములు.

అట్లే అమ్మ కన్ను వామాక్షి. ఆమె వామహస్త. వామ భాగ మదురుట స్త్రీలకు శుభము. దక్షిణ భాగ మదురుట పురుషులకు శుభము.

వామతత్త్వము దక్షిణ తత్త్వమునకు ఉన్ముఖమే కాక ప్రతికూలము కూడ. ప్రతికూలత లేనిదే సృష్టి లేదు. శ్రీమాత శివుని కున్ముఖమై, ప్రతికూలమై నిలచి ద్వంద్వములతో సృష్టి నిర్మాణము చేయును. సృష్టి యందు ద్వంద్వములు తప్పవు. అనుకూలము నుండి ప్రతికూలము పుట్టుచు నుండును. దీని కెన్నియో ఉదాహరణము లుండును. రాముని

యందు అమితమైన అనుకూలవతియైన కైకేయి ప్రతికూలమైనది కదా! మిత్రులు శత్రువు లగుట, అనుకూలురు ప్రతికూలు రగుట జరుగుచు నుండును.

మంచిని చెడు, శాంతిని అశాంతి, వెలుగును చీకటి, వృద్ధిని అంతము ఎప్పుడునూ ఎదుర్కొను చుండును. ఉత్తర దక్షిణ ధ్రువములు ఒక దానికొకటి ప్రతికూలముగ నుండుట చేతనే భూమి నిలచి యున్నది. పక్షి రెక్కల వలె కుడికి ఎడమ, ఎడమకి కుడి ఆధారము. ఎడమలేని కుడి, కుడిలేని ఎడమ పక్షికి ఉపయోగపడవు. ప్రజ్ఞ పదార్థముల కలయికయే సృష్టి. ప్రజ్ఞ పురుషుడు కాగ ప్రకృతి పదార్థమై అంతయూ యున్నట్లు గోచరించు చున్నది. ఇట్లన్ని విషయములందు అమ్మ వామతత్త్వమై నిలువగ వామదేవుడిగ శివుడు నిలచి యున్నాడు. అంద మంతయు వామ తత్త్వమునదే. గోచరించు సృష్టి అందమైనది. గోచరించని శివుడు అలక్షణుడు.

352. 'వహ్నిమండలవాసినీ'

వహ్నిమండల మందు వసించునది శ్రీమాత అని అర్థము.

వహ్నిమండల మనగా సోమ, సూర్య, అగ్ని మండలములు. వహ్ని శబ్దము మూడను అంకెచే సంకేతించబడును. మూడు అగ్ని మండలములతోనే సృష్టి కార్యము నిర్వహింపబడుచున్నది. వీటిని త్రేతాగ్ను లని తెలుపుదురు. ఈ మూడగ్నులును ఆధారముగ త్రిలోకము లేర్పడుచున్నవి. ప్రజ్ఞామయ లోకము, శక్తిమయలోకము, పదార్థమయ లోకము అను మూడు లోకములనే సువర్లోకము, భువర్లోకము, భూలోకము అని అందురు. ఇవి మనయందు నేను అను ప్రజ్ఞగను, దైవాసుర శక్తులుగను, దేహముగను వర్తించు చుండును. పదార్థమందలి అగ్నిని పావకాగ్ని అందురు. జ్వాలవలె ప్రకాశించు అగ్నిని జ్వాలాగ్ని అందురు. ఆకాశమున ప్రకాశించు అగ్నిని విద్యుతాగ్ని అందురు. అవరోహణ మార్గమున ఈ అగ్నులే ఏడు లోకములను సృష్టించు చున్నవి. ఈ త్రేతాగ్నులను ఏడు అగ్నులుగను, 49 అగ్నులు గను కూడ పెద్దలు వివరింతురు.

20వ శతాబ్దమున పై తెలిపిన మూడగ్నులను పరమగురువు జ్వాలాకూలుడు సంపూర్ణముగ ఆంగ్లమున వివరించినాడు. 'Treatise on Cosmic Fire' అని నామకరణము చేసిన ఈ గ్రంథము నందు బ్రహ్మాండము నుండి పిండాండము వరకు అగ్ని ఏ విధముగ సృష్టి

కార్య మొనర్చినదో వివరించుట జరిగినది. ఈ వివరణము అత్యద్భుతముగ ఆస్తికులకు, శాస్త్రజ్ఞులకు ప్రేరణ ఇచ్చుచున్నది.

సృష్టి యొక అగ్నికార్యముగ శ్రీమాతయే నిర్వర్తించుచున్నది. అందు వర్తించునది కూడ ఆమెయే. మూలాధారము నందు మూడగ్నులు యున్నవి. సహస్రారమందు కూడ మూడగ్ను లున్నవి. శ్రీమాత స్వస్థానము సహస్రారము కాగ సృష్టి నిర్వహణమునకు అవరోహణ మార్గమున వ్యాప్తి చెంది మూలాధారమున వసించును. మరల ఆరోహణ మార్గమున ఆమె సహస్రారము చేరుటయే సృష్టి కథ. వ్యక్తిగతముగ ఇదియే జీవుని పరిణామ కథ కూడ. సోమాగ్ని విద్యుతాగ్నిగను, సూర్యాగ్ని జ్వాలాగ్నిగను భూమి యందలి వేడిమి పావకాగ్నిగను తెలియవలెను. అట్లే మన యందలి నేను అను ప్రజ్ఞ సోమాగ్ని వలన తెలియబడుచున్నది. అందుండి యేర్పడు శక్తి మన శక్తి సామర్థ్యములుగ గోచరించును. అట్లే మన శరీరమందలి వేడిమి పావకాగ్నిగ పేర్కొనబడినది. ఉపనిషత్తులలో ఈ మూడింటిని ప్రాజ్ఞుడు, తైజసుడు, వైశ్వానరుడు అని పిలుతురు. ఈ మూడగ్నుల ప్రభావము వలననే సత్త్వగుణము, రజోగుణము, తమోగుణము యేర్పడు చున్నవి. ఇవి అన్నియూ శ్రీమాతపైనే ఆధారపడి యున్నవి. ఈ మూడు వహ్ని మండలములను సృష్టించి వానియందు వసించునది శ్రీదేవియే.

353. 'భక్తిమత్కల్పలతికా'

భక్తజనులకు కల్పలతవలె ఇష్టమైన కోరికలను తీర్చునది శ్రీమాత అని అర్థము.

భక్తి మత్కల్పులు అనగా భక్తితో కూడినవారై కోరికలు తీరనివారు. వీని ప్రవర్తనమున భక్తియే గోచరించు చుండును. కాని జీవితమున కొన్ని అంశముల యందు సంపూర్ణత లేక కొంత అసంతృప్తులై యుందురు. ఇట్టి భక్తిమతులకు కల్పలతికవలె కోరికలను కూడ విస్తార ముగ పూరించి పరిపూర్ణ భక్తులను శ్రీమాత చేయుచున్నది. లతిక అనగా తీగవలె విస్తారముగ సాగునది. కస్తూరివలె సువాసన కలిగినది. కావున కల్పలతిక అనగా విస్తారముగ సువాసనలతో కూడినదై భక్తిమతుల కోర్కెలను శ్రీమాత పూరించు చుండును.

సంపద రెండు విధములుగ నుండును. ఆనందమును, వైభవమును ఇచ్చు సంపద. దుఃఖమును బంధమును కష్టములను కొనివచ్చు సంపద. రెండవ రకము సంపద దివ్య సంపద కాదు. మొదటి రకము సంపద సుగంధముతో కూడినదై యుండును. శ్రీమాత భక్తి కలవారి కోరికలు తీర్చి పూర్ణ భక్తులుగ తీర్చిదిద్దును.

భక్తియందు క్రమము, అక్రమము అను రెండు విధానము లున్నవి. క్రమము లేని ఆరాధన పూర్ణభక్తి కాజాలదు. మంత్రహీనత, క్రియాహీనత, భక్తిహీనతలతో ఆరాధించు భక్తులు కోకొల్లలు. వీరు

అసంపూర్ణముగనే జీవించు చుందురు. ఇట్టి వారికి శ్రీమాతయే సంకల్ప రూపమున క్రమమును నేర్పును. క్రమమును నేర్చిన భక్తులు క్రమముగ పూర్ణు లగుదురు. భగవద్గీత యందు కూడ ఈ విషయమే తెలుపబడినది. శాస్త్రము విధించిన విధానము ననుసరించి పూజించు వారికి సాన్నిధ్యము లభించునని, శాస్త్రము నుల్లంఘించు వారికి రజస్సు తమస్సు దోషము లంటి పూర్ణత్వము కలుగదని తెలుపబడినది. ఆరాధనకు సదాచారము, సంప్రదాయబద్ధత ప్రధానము. అవి అవసరము లేదనుట మెట్ట వేదాంతము. చిత్తశుద్ధి కలుగు వరకు విధానము ప్రధానము.

354. 'పశుపాశ విమోచనీ'

పశుపాశముల నుండి విమోచనము కలిగించునది శ్రీమాత అని అర్థము.

తన మూలము తాను తెలియనివాడు పశువు. తాను అను ప్రత్యగాత్మకు మూలము పరమాత్మయే. పరమాత్మయే తానుగ నున్నాడు, ప్రత్యగాత్మగ నున్నాడు. ఈ అభేదస్థితి మరచుట మాయ. దీనినే అవిద్య అందురు. ఈ తెలియక పోవుటయే జీవులను పశువులుగ కోరికల వెంటపడి జీవించునట్లుగ చేయును. తాను వేరు, దైవము వేరు అనుకొనుచు ఉపాసించువారు పశువులని బృహదారణ్యక ఉపనిషత్తు చెప్పుచున్నది. దైవము లేక తాను లేదు. తాను లేకున్నను దైవ మున్నాడు. దైవము నుండి స్థితి భేదము చెందినవాడే జీవుడు. పిండి నుండి యేర్పడిన రొట్టెవంటి వాడు. పిండిలేని రొట్టె లేదు. కాని రొట్టె వేరు, పిండి వేరుగ గోచరించును. పిండిలో లేని గుణములు రొట్టెకు వచ్చును. అట్లే జీవుడు కూడ గుణములతో కూడినవాడై వేరుగ గోచరించును. ఇది స్థితి భేదమే గాని మూల మొక్కటియే. మూలము రకరకములుగ స్థితి భేదము చెందుచు నుండును. వివిధములగు గుణములను సంతరించుకొనుచుండును. అంత మాత్రమున మూలము కాకుండునా? వొట్టిపోయిననూ గోవు గోవే కదా! విరిగి పోయిననూ బంగారపు వస్తువు బంగారమే కదా! మూలమునకు ఎప్పుడునూ చేటు లేదు.

దైవమే తానుగ నున్నాడని తెలిసిననూ అది అను నిత్యమూ గుర్తుండుట వీలుపడని విషయమై యున్నది. దానికి కారణము శ్రీమాత మాయయే. ఆమె మహామాయ. మాయవలన జీవుడు తాను వేరుగ నున్నాడని భావించును. ఈ భావన ఆధారముగ జీవుడు ఆశ పడును. ఆశపడుట వలన పాశ మేర్పడును. పాశ మనగా పా, ఆశ్ ధాతువుల సమాహారము. ఆశ గలవా రగుటచేత జీవులు పాశాబద్ధు లగుచుందురు. ఆశాపాశము ఒకదాని నొకటి బలపరచుకొనుచు జీవుని పశువును బంధించునట్లు బంధించును. ఆకలి, దప్పిక, పూరింప లేని కోరికలు ఇత్యాదివి కలిగి బంధింపబడును.

ఇట్టి పాశములనుండి రక్షింప గలిగినది శ్రీమాతయే. కోరికలతో తిరుగాడు జీవునకు శివునిపై కోరిక కలిగించి పాశములనుండి విమోచనము కలిగించును. దైవమును చేరగోరు సంకల్పమే శివము.

355. 'సంహృతాశేషపాషండా'

శేషము లేకుండ పాషండులను నశింప జేయునది శ్రీమాత అని అర్థము.

పాషండత్వము కరడుగట్టిన అజ్ఞానము. ఇట్టి వారికి జ్ఞానము బోధించిననూ రుచింపదు. వీరు జ్ఞానమునం దరుచి, అజ్ఞానము నందు రుచి కలిగియుందురు. ధర్మము, శాస్త్రము, సదాచారము వంటి విషయములయందు ఏవగింపు కలిగి యుందురు. కేవలము ఆహార నిద్రా మైథునాదులలో మునిగి యుందురు. వాని విషయమున కూడ అశుచి మెండుగ నుండును. చేయకూడని పనులయందు ఆసక్తి మెండుగ నుండును. వితండ వాదములు చేయుచు పెద్దలను అవమానించుచు వికృతముగ ప్రవర్తించు చుందురు.

ప్రస్తుతము భరత ప్రజలను కలిధర్మము ఆక్రమించి యున్నది. రహదారులలోను, వాక్కుల యందు, విద్యాలయముల యందు కూడ యువతీ యువకులు స్వేచ్ఛ పేరున చాలా వికృతముగ ప్రవర్తించు చున్నారు. సిగ్గు, లజ్జ లేక సదాచారమును వర్జించి అడ్డగోలుగ ప్రవర్తించు చున్నారు. అట్లే సనాతనమగు ధర్మమును, ఆచారమును పాలకులు సహితము కించపరచు చున్నారు. పవిత్ర గ్రంథములను బహిరంగముగ ధ్వంసము చేయుచున్నారు. శ్రీరాముని విగ్రహ మూర్తులను కూడ చెప్పుల దండతో అలంకరించి ఊరేగించుట జరిగినది. ఇది అంతయూ

పాషండ తత్త్వమే. సజ్జనులు బలహీనులై చేయునది లేక మనస్థాపముతో వ్యథ చెందుచున్నారు. స్వేచ్ఛ స్వాతంత్ర్యము అను పదములకు నూతన నిర్వచనముల నేర్పరచి ఇంద్రియలోలురై దేహబద్ధులై దేహమే తా మనుకొనుచు జీవించు చున్నారు.

ఇట్టి పాషండత్వము తొలగించుట మానవ సాధ్యము కాదు. దైవమే దిగివచ్చి ఈ పాషండత్వమును సంహరింపవలెను. రామ కృష్ణాది అవతారముల యందు ఇట్టి సంస్కరణమే జరిగినది. ప్రస్తుత కాలమున సదాచార ప్రవర్తకులు దివ్యావతరణమునకే ప్రార్థనలు సలపవలెను. శ్రీమాత సంకల్పమే రూపము దాల్చిన దివ్యత్వము. పూర్వము సృష్టి యందు ఎందరినో పాషండులను సంహరించి ఆమె జీవుల నుద్ధరించినది. ప్రతి మానవుడు సదాచారమున రక్షింపబడినచో తన యందలి పాషండత్వమును నిర్మూలించుకొనవలెను. అందులకే ఈ నామము.

356. 'సదాచార ప్రవర్తికా'

వేదశాస్త్రమునందు తెలుపబడిన సదాచారమును వర్తింప చేయునది శ్రీమాత అని అర్థము.

యజ్ఞము, దానము, తపస్సు సదాచారముగ తెలుపబడినవి. యజ్ఞార్థ జీవనము ఒక్కటియే జీవులకు బంధ విమోచనము కలిగించును. జీవిత సన్నివేశముల యందు స్వార్థ చింతనము బంధ కారణమై నిలచును. పరార్థ చింతన పరమునకు దారి చూపును. లోకహిత జీవనమే యజ్ఞార్థ జీవనము. జీవితము యజ్ఞార్థము కాకున్నప్పుడు చిక్కుపడి జీవుని బద్ధుని జేయును. బద్ధుడైన జీవుడు బంధ మోచనమునకై ప్రయత్నించును. క్రమముగ యజ్ఞార్థ జీవనమే బంధ మోచనమునకు పరిష్కారమని తెలిసికొనును. స్వహితము కొఱకు గాక పరహితము కొఱకు జీవించుట ఆరంభించును. ఇట్టి క్రియా జ్ఞానము స్థిరపడు చుండగా తన యందలి ఇచ్ఛ పరహితేచ్ఛగా మారును.

ఇచ్ఛ, క్రియలు పరహితమునకే సమర్పింపబడగ జీవుడు సాత్త్విక అహంకారమున స్థిరపడినపుడు జ్ఞాన మనుగ్రహింపబడును. అట్టివాడు తనవద్ధ జేరిన సమస్త విద్యలను, శక్తిని, ద్రవ్యమును పరహితమునకే సమర్పించుట దానమగును. యజ్ఞము దానము సహజ లక్షణము లైనవారికి మాత్రమే తపస్సు ఫలించును. తపస్సు ఆధారముగ దైవమే తానని, దేవుడే జీవుడుగ నున్నాడని తెలియును. ఇట్టి యజ్ఞ, దాన, తపస్సుల యందు జీవులను క్రమముగ ప్రవర్తింప జేయునది శ్రీమాత.

ప్రతి జీవుని కథ యందు స్వార్థ చింతనచే చిక్కుల యందు పడుట, ఆర్తుడు, అర్థార్థుడు అయి గతి లేక దైవమును ప్రార్థించుట, దైవప్రార్థనమున కొంత చిక్కులు సడలగ దైవమునందు ఆసక్తి కలుగుట, అట్టి ఆసక్తి కారణముగ దైవముచే అనుగ్రహింపబడుటకు సదాచార ముల నవలంబించుట జరుగుచున్నది. ఇట్లు జీవులందరిని సదాచారమునకు శ్రీమాతయే మళ్ళించు చున్నది. దుర్బలుర నందరిని సదాచార మార్గమున బలవంతులను చేయుట శ్రీమాతయే జరుపు చున్నది. దుష్టులను సంహరించుచు దుర్బలురను తీర్చిదిద్దుచు సృష్టి చక్రమును నిర్వర్తించునది శ్రీమాతయే. సదాచారమున ప్రవర్తింప చేయుట శ్రీమాత ముఖ్య కార్యములలో నొకటి.

357. 'తాపత్రయాగ్ని సంతప్త సమాహ్లాదన చంద్రికా'

తాపత్రయము లనెడు అగ్నిచే తపించు జనులకు వారి తాపము లను పోగొట్టి ఆహ్లాదము కలిగించు వెన్నెల వంటిది శ్రీమాత అని అర్థము.

శ్రీమాత యందు సమర్పితమైన కర్మాచరణము తాప త్రయము లను పోగొట్టుటకు మందుగా పనిచేసి తాపత్రయము లుడుగుటచే వెన్నెలవలె మనసునకు ఆహ్లాదమును కలిగించును. ఆధిభౌతిక తాపము, ఆధిదైవిక తాపము, ఆధ్యాత్మిక తాపము అను మూడును తాపత్రయ ములు. తన దేహమునకు, తన బంధు మిత్రాదులకు తన వస్తువులకు సంబంధించిన తాపము ఆధి భౌతిక తాపము. సంచిత ప్రారబ్ధ కర్మల వలన కలుగు భయము కోపము, ద్వేషము, ఈర్ష్య, అసూయ, లోభ మోహాదులు ఆధి దైవిక తాపము. తనను గూర్చిన తాపము ఆధ్యాత్మిక తాపము. ఈ మూడును కలిసి తాపత్రయములు అనబడును.

సంసార జీవులకు తాపత్రయములు తప్పవు. సుఖమునకై యత్నించుచు వారు తాపత్రయాగ్నిలో ఉడికిపోవు చుందురు. చేసిన ప్రతి కర్మ, పలికిన ప్రతి మాట కొంత దోషముతో కూడిన దగుటచే ఫలితములను గూర్చిన కోరికలలో చిక్కుకొనుట జీవులకు తప్పదు. పనుల వలన కర్మలు బంధించుట, బంధము వలన ఉడుకుట జరుగు చుండును.

ఇట్టి తాపత్రయములకు పరిష్కారము దైవమునకు సమర్పితమైన జీవితమును స్వీకరించుటయే. జీవుని బుద్ధి, కర్మల ననుసరించి నడచును. కావున సతతము చిక్కుకొనుట జరుగుచునే యుండును. జీవితము చిక్కులు పడుచున్నకొద్ది తాపము పెరుగుచుండును. దేహ తాపము, భావతాపము, మరణించిన వెనుక తా నెటుపోవునో అన్న భయము పీడించు చుండగ జనన మరణముల ఊబిలో పడిపోవును. తనయందు కలుగు సంకల్పములు, తన చేతలు, తన మాటలు తన వశములో నుండనపుడు తరించుటకు ఉపాయము ఒక్కటియే యున్నది. అంతయూ భగవదర్పితము చేయుచు జీవించుట.

పై తెలిపిన సమర్పణ మార్గమును శరణాగతి మార్గ మందురు. “నాకు కలుగు భావములు, నేను పలికెడు పలుకులు, నా చేతలు, నేను, నావి అనుకొనుచున్నవి అన్నియూ నీకే సమర్పితము. నన్ను అనుగ్రహించి ఉద్ధరించుకొనుము.” అని ప్రార్థించుట, తప్పు ఒప్పులతో సంబంధము లేక తన నుండి నిర్వర్తింపబడుచున్న సమస్తమును దైవము నకు సమర్పణ చేయుట ఇందలి ముఖ్య సూత్రము. అట్టి వానికి కష్ట నష్టములు కలుగుచున్ననూ దైవానుగ్రహముగనే స్వీకరించును.

శరణాగతి మార్గము చాల ధైర్య సాహసములతో కూడినది. తనను, తన వారిని, తన సమస్త సంపదను తన యందలి స్వభావమును అన్నింటినీ దైవమునకు సమర్పించుట ధీరులు చేయు పని. మహా భక్తు లిట్లే నిర్వర్తించి దైవ సమానులై వెలుగుచున్నారు. మార్గదర్శకులై నిలబడి యున్నారు. అట్టివారి మనస్సులు పూర్ణ చంద్రుని వలె వెన్నెలను, కాంతిని ప్రసరింప జేయుచుండును.

358. 'తరుణీ'

ఎల్లప్పుడునూ యౌవనవతియై యుండునది, గోచరించునది శ్రీమాత అని అర్థము.

పదహారు కళలతో కూడిన శ్రీమాత పదహారు సంవత్సరముల వయస్సుగల స్త్రీమూర్తి వలె దర్శన మిచ్చుచుండును. శ్రీరాముడు శ్రీకృష్ణుడు కూడ ఎల్లప్పుడునూ పదహారు వత్సరముల వయస్సుగల వారివలె గోచరించెడివారు. శతాధిక సంవత్సరములు జీవించిననూ వారు ఎప్పుడునూ పదహారు సంవత్సరముల యువకుల వలెనే గోచరించెడివారు. నేటికిని వారి దర్శన మట్లే యుండును. పూర్ణ కళలతో కూడిన దేహము పదహారు సంవత్సరముల కేర్పడును. అట్టి దేహము అతి సుకుమారముగ నుండును. పవిత్రముగ నుండును. అందముగా నుండును. ఈ రూపమునే తపస్వి జనులు ఆరాధింతురు.

359. 'తాపసారాధ్యా'

తాపసులచే ఆరాధింపబడునది శ్రీమాత అని అర్థము.

జన్మ తాపములనుండి తరించుటకు తపస్సు ఒక ఉపాయము. జన్మ తాపములు మూడుగ ముందు నామములలో తెలుపబడినవి. వాని నుండి విమోచనము చెందుటకు సతతము శ్రీమాత నారాధించుట ఉత్తమోత్తమ ఉపాయము. ఆరాధన మనగా సర్వకాల సర్వావస్థల యందును శ్రీమాత చైతన్యమునే అంతట అన్నిట దర్శించు ప్రయత్నము. పంచ భూతములుగను, జీవుల ఆకారములుగను, కనపడు వస్తువుల ఆకారములుగను, వాని వాని స్వభావములుగను శ్రీమాతయే యున్నదని భావించి దర్శించుటకు చేయు ప్రయత్నమే ఆరాధన. ఇట్టి ఆరాధనము నకు సకాలము అకాలము లేదు. అన్ని కాలముల యందు దర్శన చింతన యుండును. పుణ్య ప్రదేశములు, హీన ప్రదేశములు అని లేదు. అన్ని ప్రదేశముల యందు దర్శన చింతనయే యుండును. పాప రూపములు పుణ్య రూపములు లేవు. అన్ని రూపములందునూ శ్రీమాతనే దర్శించు ప్రయత్న ముండును. అట్లే అన్ని నామములు కూడ శ్రీమాతవే అను భావము వుండును. ఇట్లు భావించుట దర్శించుట నిజమగు తపస్సు. ఇట్టి తపస్సు చేయువారికి క్రమముగ అన్నిటియందు శ్రీమాత దర్శనము జరుగుట ఆరంభించును. విశ్వాత్మకమగు శుద్ధ చైతన్యము శ్రీమాతయే గనుక అది మాత్రము నిలచి ఇతరములు బాధింపని స్థితి ఏర్పడును. ఇట్టి అనన్యస్థితిలో తాపములు హరింపబడి తపస్సు చేయు జీవులు ఉద్ధరింపబడుదురు. ఈ ప్రయోజనమునకే శ్రీమాత ఆరాధనము.

360. 'తనుమధ్యా'

సన్నని నడుము కలది శ్రీదేవి అని అర్థము.

శరీరము మధ్యభాగము అని తెలుపునది ఈ నామము. నడుము మధ్యభాగ మగుటచేతను మధ్యా అందురు. సృష్టి భగవంతుని శరీరము. దానియందు కూడ మధ్యభాగమున నుండునది శ్రీదేవి. తనువును రథము అని కూడ అందురు. రథము మధ్య భాగమున నుండునది అని కూడా తెలుపుచూ శ్రీ సూక్తమున, శ్రీమాతను 'రథమధ్యా' అని కూడ అందురు.

అవ్యక్తమునకు వ్యక్తమునకు మధ్య నుండునది చైతన్యము, ఆమె శ్రీమాత. లోకమునకు లోకమునకు మధ్య నుండునది శ్రీమాత. లోపలకు వెలుపలకు మధ్యనుండునది శ్రీమాత. తాను శుద్ధ చైతన్యమే అయిననూ తన సృష్టి యందు ఆవరణలు ఏర్పరచుచూ లోకములకు నడుమ మరియు లోకములుగను నుండునది శ్రీమాత. అణువునకు అణువునకు మధ్య నుండి పరస్పరత నేర్పరచుచు నుండును. అందు వలన ఆమెను 'ఆర్ద్రాం' అని కూడ పిలుచుదురు.

ఇట్లు సమస్త వస్తువుల నడుమ, లోకముల నడుమ, దేవునికి జీవునికి నడుమ తానున్ననూ వున్నట్లు తెలియబడదు. సన్నని నడుము అనగా ఇదియే. జీవునికి దేవునికి నడుమ నుండుటచే ఆమెను దాటుట దుర్లభము. ఆమె అనుగ్రహముగనే జీవుడు దేవుని చేరగలడు. శ్రీమాత

మధ్యవర్తి. ఇరుజీవుల మధ్య కూడ ఆమెయే మధ్యవర్తి. ప్రేమతో కలియుటకుగాని, ద్వేషముతో విడిపోవుటకు గాని కారణము ఆమెయే. జీవుల యందు స్వభావమై నిలచి రాగద్వేషములను జీవుల సంస్కార మును బట్టి పెంపొందించు చుండును. స్వభావములను సంస్కరించును కూడ. సమస్తము నందూ తనను గుర్తించి ఆరాధించు వారికి పరస్ప రత్వమును అనుగ్రహించును. జీవులను కలుపుటయే గాక దైవముతో కూడ జీవులను కలుపును. అన్ని విషయములయందు ఈమెయే మధ్యస్థ అని తెలియవలెను.

361. 'తమోపహా'

అజ్ఞానమును హరించునది శ్రీదేవి అని అర్థము.

అజ్ఞానమే సమస్త ఘర్షణములకు కారణము. అజ్ఞానము లేనివారికి సృష్టి అంతయూ దివ్యమే. సృష్టికార్య మంతయూ దివ్య లీలయే. అజ్ఞానము వలననే అష్ట బంధములునూ. అజ్ఞానమున నున్న వానికి ఇచ్ఛా, జ్ఞాన, క్రియలు అవకతవకలతో కూడి యుండును. తమ యందు ఇచ్ఛ భాసించుట సక్రమముగ నుండదు. దేనిని కోరవలెను అనునది స్పష్టముగ తెలియక తికమక పడుచుందురు. అట్లే క్రియ యందు కూడ తికమక పడుచుందురు. త్రిగుణములు, పంచేంద్రియ ములు జీవుని దేహబద్ధుని చేయును. లోకబద్ధుని కూడ చేయును. అజ్ఞానమే సమస్త దుఃఖములకు కారణము.

ఏది జ్ఞానము? ఏది అజ్ఞానము? దైవమే తానుగ నున్నాడని తెలిసియుండుట జ్ఞానము. తా నున్నా నని మాత్రమే తెలిసియుండుట అజ్ఞానము. తా నున్నాడని మాత్రమే తెలిసినవానికి సహజముగనే తాను ఇతరులు అన్న భావము వుండును. అది కారణముగ తరతమ భేద ముండును. అది కారణముగ ద్వంద్వము లుండును. రాగ ద్వేషములు, కామక్రోధములు, లోభమోహములు, మద మాత్సర్యములు ద్వంద్వములు. వీని నుండి బైటపడుటకు ఒక్కటే ఉపాయ మున్నది. దైవమే తానని, దైవమే సమస్తమని, నిజమున కేదియూ దైవముకన్న

వేరు కాదని, వున్నది దైవమే యని తా నుండుట భ్రాంతియే యని తెలియుట. ఇట్లు తెలిసిననూ మరపు కలుగును. అట్లు మరుపు కలుగ కుండుటకు శ్రీమాత అనుగ్రహ ముండవలెను. తెలిసిననూ మరపు కలుగుట మాయ. శ్రీమాత 'మహామాయా' అని స్తుతింపబడు చుండును. జ్ఞానులకు కూడ మాయను కల్పింప గలదు. అపుడు వా రజ్ఞానమున పడుదురు. అజ్ఞానము కలిగించునది, తొలగించునది కూడ శ్రీమాతయే. ఆమె అనుగ్రహమే నిత్యము కోరవలసినది. అనుగ్రహ మున్నచోట అజ్ఞానము హరింపబడును.

362. 'చితిః'

'**చి**తిః' అనగా చైతన్యము అని అర్థము. అనగా శ్రీమాత సహజముగ చైతన్యము అని అర్థము.

స్వతంత్రమైనది, సిద్ధికి విశ్వసిద్ధికి కారణమైనది చిత్ అని నిర్వచింపబడినది. జీవుడు కూడ చైతన్య స్వరూపుడే. కాని అతడు ప్రకృతికి లోనై వుండుటచే అస్వతంత్రుడై యుండును. ప్రకృతికి లోబడని జీవుడు శుద్ధ చైతన్య స్వరూపుడు. అతడు గుణముల నాశ్రయించి అహంకార స్వరూపు డగును. బుద్ధి అను చైతన్య ప్రజ్ఞ అతనికి తోడుగ నుండును. అటుపైన మనస్సు నాశ్రయించి యింద్రియములను చేరును. అపుడు చిత్తమను ప్రజ్ఞ సహాయ పడుచుండును. ఇట్లు నాలుగు స్థితులలో చైతన్యము మానవునియందు శుద్ధ చైతన్యముగను, అహంకారముగను, బుద్ధిగను, చిత్తముగను యుండును. ఇందు మొదటిది మనలోని దైవము. రెండవది మనము. మూడవది మనయందలి విచక్షణా జ్ఞానము. నాలుగవది మన యందలి స్వభావము ప్రవర్తింపజేయు ప్రజ్ఞ. దీనినే వరుసగ పరా పశ్యంతి మధ్యమ వైఖరి వాక్కులుగ తెలుపుదురు. అట్లే వాసుదేవుడు, సంకర్షణుడు, ప్రద్యుమ్నుడు అనిరుద్ధుడు అను నాలుగు స్థితులలో వసించు పురుషునిగ తెలుపుదురు. ఈ నాలుగు అంశముల ఆధారముగనే జీవుడు దేహమున వసించుట, వర్తించుట యున్నది.

కేవలము మనస్సున వసించుట ఒక పాదము వసించుటగనే తెలియవలెను. బుద్ధికి చేరినచో రెండు పాదముల నాక్రమించినట్లు. అహంకారమును దాటినచో నాలుగు పాదములు వసించును. అహంకారము దాటనిదే స్వతంత్రత లేదు. మనస్సు, బుద్ధి, అహంకారము దాటుట త్రివిక్రమత్వము. అట్టివాడు శుద్ధ చైతన్యుడై వెలుగొందును. అతడు అపుడు శ్రీదేవితో ఐక్యము చెంది యుండును. మానవుని యందు ఈ నాలుగు స్థితులు సామ్యము చెందినచో అతడు సిద్ధుడగును. సిద్ధుడే స్వతంత్రుడు కూడ. అట్టి సిద్ధి శ్రీమాత అనుగ్రహము.

363. 'స్తత్పదలక్ష్యార్థా'

'తత్' పథమును చేర్చుటయే లక్ష్యముగా గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

'తత్' అనగా బ్రహ్మము. ఈ బ్రహ్మము అనిర్వచనీయము. చర్చనీయాంశము కానిది. తర్కమున కందనిది. ప్రజ్ఞకు మూలము. సృష్టి యున్నపుడు లేనపుడు కూడ నుండునది. సృష్టికి మూలమైనది. ప్రకృతి పురుషుల కాధారమైనది. స్త్రీ, పుంలింగములకు మూలమై స్త్రీయు పురుషుడు కాక యుండునది. పరబ్రహ్మము అని, శుద్ధ బ్రహ్మము అని దీనిపేర్లు. దీనిని చేరినవారు తాము లేక అది అయి వుందురు. అదియే మోక్ష స్థితి. దీనిని పరము అని కూడ అందురు. దీని చేరు మార్గము పరమపదము లేక తత్పథము.

జీవులను తత్పథము చేర్చుటకు శ్రీమాత నిత్యము కృషి సల్పుచు నుండును. జీవులు శ్రీమాత బిడ్డలు. వారందరూ పరిపూర్ణులు కావలెనని లక్ష్యముగాగొని సృష్టి నిర్మాణమును గావించును. జీవులకు దేహము నేర్పరచి సృష్టిలోకముల ప్రవేశింపజేసి శిక్షణ నిచ్చును. శిక్షణ ఇచ్చుటలో భాగముగ జ్ఞానమును అందించును. కార్యోన్ముఖులను చేయును. ఇచ్ఛా జ్ఞాన క్రియల ద్వారా పరిపూర్ణులను చేయును. అవసరమగుచో శిక్షించును. ఎప్పుడునూ హెచ్చరికగ సూచించును. సృష్టి ధర్మముల నవలంబింపజేసి జీవులను తత్పథమునకు నడుపును.

జీవులందరూ తమ వృద్ధికై తాము కృషి చేయుట శ్రీమాత సంకల్పమే. ఏ పని చేసిననూ జీవుడు తన వృద్ధి కొఱకే చేయును. అట్లు చేయుటలో ధర్మము లోపించినపుడు, వృద్ధి చెందుట కుంటు పడును. తప్పక ధర్మము నాచరించుచు శిక్షణను అందుకొనును. అట్లందించి ముందుకు నడుపుట శ్రీమాత కృషి. కోటానుకోట్ల జీవుల విషయమున ఒకే లక్ష్యమును నిర్వర్తించు శ్రీమాత కారుణ్యము నిర్వచించుట అసాధ్యము. అసామాన్యమైన కారుణ్యము. ఇట్టి మహత్తర లక్ష్యమును నిర్వర్తించు శ్రీమాతకు జీవు లెప్పుడునూ కృతజ్ఞులై వుండ వలెను కదా!

364. 'చిదేక రసరూపిణీ'

చైతన్యముతో కూడిన ఆనందరస రూపము శ్రీమాత అని అర్థవం.

శ్రీమాత చైతన్యరూపిణి అనునది విదితమే. సృష్టి చైతన్యమే శ్రీమాత. చైతన్యము నుండియే సమస్తము భాసించును. ప్రజాపతులు, రుద్రులు, ఆదిత్యులు, సనకసనందనాది బ్రహ్మ మానస పుత్రులు, మానవులు, సప్తఋషులు, దేవతలు, లోకములు, లోకస్థులు, సమస్తము శ్రీదేవి మహాచైతన్యము నుండి ఏర్పడినవే. చైతన్యము నందు సహజముగ భాసించునవి యోగము, ధర్మము, ఆనందము. శ్రీమాత యోగిని, ఆమె సృష్టి కావల బ్రహ్మముతో యోగము చెంది యుండును. సృష్టి కీవల ఈశ్వరునితో యోగము చెంది యుండును. ఎట్లైనను, తాదాత్మ్యము చెందియే యుండును.

బ్రహ్మము నుండి వేరై బ్రహ్మముతో కూడియుండుట ఒక దివ్యమగు అనుభూతి. కూడియుండుట వలన ఆనందానుభవము వుండును. రసానుభూతి యుండును. ఏకమై యున్నచో యుండుటయే యుండును గాని అనుభూతి యుండదు. అనుభూతి పరాకాష్ఠకు చేరినపుడు రసానుభూతి యుండును. మనము మధురమగు పదార్థమును భుజించినపుడు మధురానుభూతి యుండును. అది యోగము. మనమే మధురమైన పదార్థ మైపోయినచో అనుభూతి యుండదు. చక్కెర తనకు

తాను తీపి కాదు. జీవుల నాలుకకు తీపి. నాలుక తనకు తాను తీపి కాదు. నాలుకపై చక్కెర పడినపుడు తీపి అనుభూతి కలుగును.

ఇట్లు జీవుడు దేవుడే అయిననూ జీవుడిగా విడిపడి దేవునితో అనుసంధానము చెందినచో మధురానుభూతి చెందును. అది యొక తీపి అనుభవము. తాదాత్మ్యము చెందును. దేవునితో యోగమున పొందు అనుభూతి అనందానుభూతికి పరాకాష్ఠ. దానిని బ్రహ్మానంద మందురు. తాను బ్రహ్మమే అయిపోయినచో యిక అనుభూతి యుండదు.

శ్రీమాత ఈశ్వరునితో కూడియుండుట, బ్రహ్మముతో కూడి యుండుట చేయునని శాస్త్రములు తెలుపుచున్నవి. అట్లు కూడి యుండి ఆమె శాశ్వత రసానందమున నున్నది. బ్రహ్మమనగా అకర్తృత్వ ధర్మము కలవాడు. అది తత్త్వము. తత్త్వము వుండుటయే గాని చేయునదేమియు లేదు. బ్రహ్మము సృష్టికి ఆవల యుండును. పరమై యుండును. అందులకే పరబ్రహ్మ మందురు. ఈశ్వరుడు కూడ బ్రహ్మమే. అతడు సృష్టి యందు వుండును. సృష్టికి స్వామి యతడు. అతని అధ్యక్షతనే సృష్టి జరుగును. సృష్టి మొత్తమునకు అతడే ప్రభువు. అతనికి కర్తృత్వ ధర్మ మున్నది. ఇట్టి ఈశ్వరునితో ఎప్పుడునూ కూడి యుండునది శ్రీమాత. మహత్తు నుండి అణువు వరకు అన్నిటి యందు ఈశ్వరు డున్నాడు. ఆ ఈశ్వరునితో కూడియుండియే అంతయూ నిర్మాణము చేయుచు ఆనందముగ నుండునది శ్రీమాత. ఆమె ఆనందము ఈశ్వరునితో కూడియుండుట వలన కలుగు ఆనందము.

మనయందు మూలాధారమున ఈశ్వరునితో కూడి యున్నది. సహస్రారమున కూడ ఈశ్వరునితోనే కూడి యున్నది. ఇట్లు సతతము కూడి యుండుట వలన రసానుభూతిని పొందుచు రసరూపిణిగా నున్నది. జీవులకు ఆనందానుభూతి, ఈశ్వరానుభూతి కలుగజేయు నది శ్రీమాతయే. ఆమె అనుగ్రహము లేనిదే ఆనందము కలుగదు. యోగము జరుగదు. ఈశ్వరునితో రసలీల సాధ్యపడదు.

పై రసానుభూతిని జగదీశ్వరుడగు కృష్ణునితో కూడి పొందవలె నను తపన గల గోపికలు, కాత్యాయనీ దేవిని ప్రార్థించుట యందు గల రహస్య మిదియే. కృష్ణుని ప్రార్థించినచో రసానుభూతి నివ్వడు. కాత్యాయనీ దేవిని ప్రార్థించినపుడు ఆమె అనుగ్రహించుట చేత రసాను భూతిని గోపికలకు పరమాత్మ అందించినాడు. గోపిక లందరూ ఒకరి నొకరు కృష్ణునిగ చూచి పరమానంద భరితులై పరవశముతో రాసలీల గావించినారు.

365. 'స్వాత్మానందలవీభూత బ్రహ్మాద్యానంద సంతతిః'

తన ఆనందమందు అనుభూతములైన త్రిమూర్త్యాదుల ఆనందముల సంతతి కలది శ్రీమాత అని అర్థము.

ఈశ్వరానందము లేక బ్రహ్మానందము సతతము అపరిమితముగ అనుభవించినది శ్రీమాత. అట్లు అనుభవించు చున్ననూ సృష్టికార్యము జరుపుచునే యుండును. కర్తృత్వము నిర్వహించుట, దైవము నందుండుట ఏక కాలమున జరుగుచున్నవి. ఇది శ్రీమాతకే సాధ్యము. కర్తృత్వ నిర్వహణమున నిలచి యున్నప్పుడు ఈశ్వరునితో కూడి యుండుట అంతగ వీలుపడదు. కర్తృత్వ మున్నప్పుడు అహంకార ముండును. అహంకారము లేక కర్తృత్వము లేదు. ఈశ్వరునితో కూడి తాదాత్మ్య ఆనందమున నున్నప్పుడు కర్తృత్వ ముండదు. దానికి కారణము అహంకారము కరగి యుండుటయే. అట్టి స్థితిలో బ్రహ్మా నందము పొందుచూ సృష్టి కార్యములు చక్కపెట్టుట ఎట్లు సాధ్యము? శ్రీమాత కిది సాధ్యమై నిలచినది. పరమ భక్తులకు కూడా ఇది సాధ్య పడినది. తాము దైవము నందు లీనమై యున్నప్పుడు పనులు తాము చేయుటగా గాక తమ నుండి జరుగుచుండును. అపుడవి దివ్యముగ కూడ జరుగు చుండును. ఈ స్థితికి పరాకాష్ఠ శ్రీమాత.

తాను దైవము నందుండిననూ సృష్టి జరుగుటకు సంతతిగ

లవీ భూతముల నేర్పరచునది శ్రీమాత. లవీ భూతము లనగా సృష్టి, స్థితి, లయము అను కార్యములు నిర్వహించు ప్రజ్ఞలు. బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ్వరులు శ్రీమాత సంతతి. వారిచే సృష్టి కార్యములను నిర్వర్తింప చేయునది శ్రీమాత. వారునూ శ్రీమాత భక్తులే అగుటచే కర్తృత్వ అహంకారమున గాక ఈశ్వరునియందే అధిక చింతన కలిగినవారై యుందురు. కర్తృత్వము నిర్వర్తింపబడు చుండును. కాని వీరి ఆనందము శ్రీమాత ఆనందముతో పోల్చదగినది కాదు. శ్రీమాత సంతతి పొందు ఆనందము కన్న తాను పొందు ఆనందము మిక్కుటము. సంతతి కలుగుచుండగ వారికి కర్తృత్వ భావము పెరుగుచున్న కొలది బ్రహ్మానందము తగ్గుచుండును. త్రిమూర్తుల ఆనందముకన్న ఆదిత్యుల ఆనందము, రుద్రుల ఆనందము, వసువుల ఆనందము మరికొంత తక్కువగ నుండును. ఆదిత్యులలో పూషుడు, రుద్రులలో శంకరుడు, పూర్ణానందము కలిగి యుందురు. భగవద్గీత యందలి విభూతి యోగములో శ్రీకృష్ణుడు పేర్కొనిన వారందరునూ ఇతరులతో పోల్చినపుడు అధికులు. అనగా ఆనందమున అధికులు.

ఆనందము లవలేశము కూడ లేనివారి నుండి ఆనందము పరిపూర్ణమై యున్నవారి వరకు అందరునూ శ్రీమాత సంతతియే. అహంకార భావము హెచ్చుతగ్గులను బట్టి, ఆనందము హెచ్చుతగ్గులుగ నుండును. అహంకారము దాదాపుగ లేనటువంటి సనక సనంద నాదులు, సప్తఋషులు, మనువులు, నారదుడు, వశిష్ఠుడు, అగస్త్యుడు, గౌతముడు, పూర్ణానంద స్వరూపులుగ తెలుపబడుదురు.

366. 'పరా'

శ్రీమాత పరతత్త్వమే అని అర్థము.

సృష్టికి ఆవల యున్న తత్త్వమును 'పర' అందురు. దానిని గూర్చి వివరించుట శక్యము కాదు. ఆ తత్త్వ మెట్లున్నదో తెలుసుకొనగోరువాడు తెలుసుకొను ప్రయత్నమున దానిలో ఇమిడి పోవును గనుక తెలుసుకొన వీలుపడదు. ఈ తత్త్వము సృష్టి యున్ననూ లేకున్ననూ యుండును గనుక దీనిని 'సత్యము' అనిరి. ఎప్పుడునూ యుండునది గనుక వున్నది అని కూడ అందురు. మనము "వున్నాము" అని భావించుట కూడ దాని వలననే. అదియే అన్నిటికీ మూలము.

దీనినే మన వాఙ్మయమున 'పరబ్రహ్మము' అనిరి. అనగా బ్రహ్మమునకు కూడ పరమని అర్థము. అట్లే పరమశివుడు అనియు నారాయణు డనియు కూడా అందురు. సృష్టి సమస్తమునకు పరమైనటు వంటి తత్త్వమిది. ఈ తత్త్వము నుండి అనేకానేకములు పుట్టుచుండిననూ దానియందు మార్పు యుండదు. ఎట్టి మార్పునకు అది గురికాదు. ఈ తత్త్వము వున్నదనిగాని, లేదని గాని చెప్పుటకు వీలులేదు. మన ముండుట అది యుండుటయే గనుక వున్నది అని తెలుపుచుందురు. మాయతో సహా ఏ భూతములు పుట్టక ముందు వున్న స్థితి అగుటచే దీనిని తెలుపుట సాధ్యము కాదు. దానికి ఏ లక్షణములు లేవు. అన్ని లక్షణములు అందుండియే పుట్టును. అందే ప్రజ్ఞయూ లేదు. ప్రజ్ఞ

లన్నియూ అందుండియే దిగివచ్చినవి. దీనిని తెలిసిన వారు కొందరు శూన్య మనిరి. కొందరు పూర్ణ మనిరి. వేదములలో దీనిని "అది" అని పిలిచిరి. అనగా ఈ తత్త్వము స్త్రీ కాదు. పురుషుడు కాదు. నపుంసకము కాదు. దీనిని నిర్వచించుట దుర్లభము. పుట్టిన వాటికి నిర్వచనము లుండును గాని, పుట్టని దానికి నిర్వచన ముండదు. దీనికి పుట్టుక లేదు గనుక చావునూ లేదు. కాలము కూడ దీని నుండే పుట్టినది గనుక కాలమున కతీతము. దీని గూర్చి తెలుసుకొను వారికి ఆధార ముగ నుండును. కనుక తెలియబడదు.

367. 'ప్రత్యక్చితీ'

అంతర్ముఖముగ ఆత్మదర్శనము చేయుచు నుండునది శ్రీమాత అని అర్థము.

ప్రత్యక్చితినే ప్రతీచి యని కూడా అందురు. అవ్యక్తమగు పర తత్త్వము నుండి విడివడి ఎదురుగ నిలచి పరతత్త్వమునే దర్శనము చేయుట ప్రత్యక్చితి అందురు. పశ్చిమమున నుండి తూర్పును దర్శించుట వలన కూడ ప్రతీచి అని పిలువబడును. శుద్ధ చైతన్యముగ అవ్యక్తము నుండి ప్రత్యేకముగ విడువడినది గనుక ప్రత్యక్చితి అని పిలుతురు. ప్రళయము పిదప సృష్టి ప్రారంభమునకు మొదటి మేలుకొలుపై ఏర్పడు సంకల్పము అని తెలియదగును. నిద్ర నుండి అపుడపుడే యేర్పడుచున్న ప్రాగ్ అవస్థ అనికూడ తెలియవచ్చును. ఈ అవస్థను విచికీర్ష అని కూడ అనవచ్చును. ఇచ్ఛ కారణముగ నిద్ర నుండి మెలకువ వచ్చును. కావున ప్రథమమగు ఇచ్ఛయే విచికీర్ష అనవచ్చును. విచికీర్ష ఉద్భవించి ఈవలకు వచ్చి అభిముఖమై వున్నప్పుడు ప్రత్యక్చితి అందురు. అనగా చైతన్య రూపమున ప్రత్యేకమై ఎదురుగ నిలబడినది అని అర్థము. విడివడి ప్రత్యేకముగ నున్ననూ ఆత్మనే దర్శించు స్థితి, ఆత్మజ్ఞానము నందున్న స్థితిని ప్రత్యక్చితి అని నిర్వచింపవచ్చును. ఈ ప్రత్యక్చితి ఆధారముగనే త్రిగుణాత్మకమగు తత్త్వమున కాధారమైన అవ్యక్తము పుట్టుచున్నది. ఈ బిందువు నుండియే కార్యము, కారణము, నాదము పుట్టుచున్నవి.

మరల సృష్టి ప్రళయములోనికి పోవునపుడు కూడ చిట్టచివరగ నుండునది ప్రతీచియే లేక ప్రత్యక్చితియే. అవ్యక్తమైన బ్రహ్మరూపము కలిగి అంతర్గతమైన జ్ఞాన స్వరూపమై నిలచునది ప్రతీచియే. మనము నిద్రనుండి మెలకువ గాంచు స్థితి ఇది. నిద్ర యందు వున్నామని కూడ తెలియదు. నిద్ర నుండి మెలకువ కలుగుచున్నప్పుడు వున్నామని మెర మెర మాత్ర ముండును. నిద్ర కూడ యుండును. ఇతర భావము లేవియూ వుండవు. తన అస్తిత్వము తన కేర్పడుచుండును. ఇతరము లేవియూ లేవు గనుక అవ్యక్తము. అటుపైన ఏర్పడునవి కారణ, కార్యములు. దానికి మూలము ఇచ్ఛ. ఈ ప్రాగ్ అవస్థను (నిద్ర నుండి మేల్కొనుట) గూర్చి శ్రద్ధతో తదేక దీక్షతో పరిశీలించుట, ధ్యానించుట యోగుల లక్ష్యము. ప్రత్యక్చితి పరమ పదమున నిలిచి యున్న స్థితిగా భావించవచ్చును. అటుపైన వున్నది 'పరా'. ఏమీ లేనట్లుండును.

368. 'పశ్యంతీ'

సమస్తమును చూచునది శ్రీదేవి అని అర్థము.

ఇచ్చట చూచుట అనగా ఆత్మయందు దర్శించుట. శ్రీదేవి తన ఆత్మయందు సమస్తమును చూచుచు నుండును. అంతయు ఆమెయందే జరుగుచుండగా సాక్షీభూతమై చూచు చుండును. పరాస్థితి తరువాత స్థితి పశ్యంతి స్థితి. పశ్యంతి యందున్నప్పుడు కరణము, కారణము, కర్త ఇత్యాది వేవియు నుండవు. ఈ స్థితిలో పరమును గూర్చిన ధ్యానము సతతము యుండును. అట్లే సృష్టి దర్శనము కూడ నుండును. శ్రీమాత చైతన్య స్వరూప మగుట వలన తన యందలి పరమేశ్వరునితో అను సంధానమై సమస్తమును దర్శించుచు నుండును. ఆమె నుండి వ్యక్తమైన ఇచ్ఛా జ్ఞాన క్రియా శక్తులు సమస్త కార్యములను చక్కబెట్టు చుండును. ఆత్మ దర్శనులకు ఇది అత్యుత్తమ స్థితి. ఈ స్థితినే అందరును కోరుదురు. ఈ స్థితిలో పరమపదము చేరువలో నుండగా తమ నుండి ఇచ్ఛా, జ్ఞాన, క్రియలు జరుగుచుండును. వానిని తామును గమనించుచునే యుందురు. వశిష్ఠాది బ్రహ్మ ఋషు లట్టివారు.

369. 'పరదేవతా'

శ్రీదేవి ఉత్కృష్టయైన దేవత అని అర్థము.

'పర' అనగా సృష్టికి ఆవలి అని అర్థము. సృష్టికి అతీత మని అర్థము. అన్నియూ నిండియుండి ఏమీ లేనట్లుగ నుండు స్థితి. దీనిని గూర్చి తెలియ వలనుపడదు. తెలియుటకు వలయు ప్రజ్ఞ కూడ అందులో ఇమిడి యుండుటచే తెలియుట యుండదు. ఉండుటయే యుండును. అదియే పరమ సత్యము. అందుండి, కాలము ననుస రించి ప్రకృతి ఉద్భవించును. అంతకు మునుపు ప్రకృతి లేదు. పురుషు డును లేదు. ఈ పరమును 'తత్' అని వేదములు సంబోధించును. సత్యమని కూడ సంబోధించును. ***"సత్యం పరం ధీమహి"*** అనునది మహావాక్యము. పరమే సత్యము. సర్వమునకు అతీతము. దానిని ధ్యానించు వారే నిజమగు ధ్యానులు. ఈ పరాస్థితి యందు కాలము లేదు, ప్రకృతి లేదు, పురుషుడు లేదు. ఏమీ లేనట్లుండును. కాని సమస్తము అందే యున్నది. అంతయూ ఇమిడి యున్న స్థితి.

370. 'మధ్యమా'

శ్రీదేవి మధ్యమా వాక్ స్వరూపిణి అని తెలుపు నామమిది.

మధ్యమ అనగా రెంటి నడుమ వుండునది. ఈ సందర్భమున శ్రీదేవి పశ్యంతి వాక్కునకు, వైఖరి వాక్కునకు నడుమ యుండు ప్రజ్ఞ యని తెలియవలెను. పశ్యంతి దర్శన జ్ఞానము, మధ్యమ దర్శనము గూర్చిన భావము. వైఖరి భాషా రూపము.

పరము ఆధారముగ పశ్యంతి యేర్పడు చుండును. పశ్యంతి ఆధారముగ భావ మేర్పడును. భావము ఆధారముగ భాష ననుసరించి మాటాడుట యుండును. ఇట్లు వాక్కు నాలుగు విధములుగ అవతరించు చుండును. *"చత్వారి వాక్పరిమితా పదాని"* అని ఋగ్వేదము వాక్కును ప్రశంసించును. వాక్ స్థితులు నాలుగు. అందు పర, జ్ఞానులకే పరిమితము. పశ్యంతి మధ్యమ వైఖరి అందరికి అందుబాటులో నుండును. పశ్యంతి అనగా దర్శించుట గ్రహించుట తెలియుట. ఈ తెలిసిన దానికి భావము ఒక తొడుగు. ఎవరు గ్రహించిన విషయమును వారు, వారి భావముగ ప్రకటింతురు.

ఒకే విషయమును పలువురు చూచినపుడు, వినునపుడు ఎవరి భావము వారికి కలుగును. గ్రహించుట యందలి వ్యత్యాసమే దీనికి కారణము. విషయమునందు వ్యత్యాసము లేనప్పటికిని, చూచువారిని బట్టి వ్యత్యాస మేర్పడు చుండును. తత్కారణముగ భావ వైవిధ్యము

సామాన్యము. ఇతరులు రంగుటద్దములలో చూచునట్లుగ చూతురు. కావున వారికి వివిధములై గోచరించును. అపార్థము లన్నియూ అట్లే యేర్పడుచుండును. రామ పట్టాభిషేక సమయమున హనుమంతుని నవ్వు అట్లే అపార్థము కలిగించినది. అట్లే రాజసూయమున మయసభలో ద్రౌపది నవ్వు అపార్థము కలిగించినది. సామాన్యుల జీవితములందు అపార్థములు కోకొల్లలు. వాని ననుసరించి మాట లుండును. మాటలు బట్టి ఘర్షణ యుండును.

పరమును స్పృశించిన వారియందే పశ్యంతి సత్యదర్శన మిచ్చును. అట్టి వారియందే భావములు సత్యమం దుండును. ఇట్లు సత్య స్వరూపిణిగ నుండు భావము మధ్యమ అని కొనియాడబడుచున్నది. అట్టి వారి భాషణము కూడ సత్యమునే ప్రకటించును.

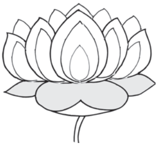

371. 'వైఖరీ'

వైఖరీ వాక్ స్వరూపిణి శ్రీదేవి అని అర్థము.

వైఖరీ అనగా వినబడు వాక్కు. కంఠము నుండి వ్యక్తమై ముఖము నుండి పలుకబడును. లోకులు ఈ వాక్కు ఆధారముగనే తమ తమ కార్యములను చక్కబెట్టుకొను చున్నారు. శబ్దార్థములతో కూడిన వైఖరియే మానవునికి అతి విశిష్టము, ప్రధానము అగు శక్తియై నిలచినది. వాక్కు ద్వారా సమస్తమును జయించ వచ్చును. మృదుమధుర మగు భాషణము నుండి దుర్భాషణముల వరకు వాక్కు జీవుని తరింప జేయుటయో, నశింపజేయుటయో చేయుచున్నది. వైఖరీ వాక్కు మహా శక్తివంతమైనది. మానవుడు తన్ను తాను ఉద్ధరించుకొనుటకు గాని, పతనము గావించుకొనుటకు గాని వైఖరీ వాక్కే సాధన మగుచున్నది.

వైఖరీ వాక్కును సరిదిద్దుకొనినచో స్వభావము సరిదిద్దబడ గలదు. తోచిన దెల్ల మాట్లాడుట లోక సహజము. అట్టి మాట మాట్లాడుటగా కాక వదరుటగా తెలుపుదురు. అట్టివారిని వదరుబోతు లందురు. మాటాడుటకు ఎన్నియో నియమములు కలవు. ప్రస్తుతమున అవి ఏవియూ పాటింపబడుట లేదు. మానవుల పతనములకు కారణము లలో వైఖరీ దుర్వినియోగ మొకటి. పదములను ఏరికోరి ఆచి తూచి మాట్లాడువారు కద్దు. ప్రియ భాషణము కూడ కద్దే. ***"సజ్జనుండు పలుకు చల్లగాను"*** అనునది జాతి మరచినది. ఆధునికము, నాగరికము అయిన జనులు అశ్లీలమగు పదములు ప్రయోగించుటకు జంకుట

లేదు. విమర్శ కుటిలత్వము, మోసము, డంభము, రాగ ద్వేషములు, క్రోధము వైఖరి ద్వారా ప్రదర్శింపబడు చున్నది.

వైఖరీ వాక్కులకు ప్రధాన సాధనము భాష. భాషా వినియోగము క్రమముగ పతనము చెందుచున్నదే గాని ఉత్తమ భాషణము గోచరించుట లేదు. అక్షరములు కూడ సరిగ పలుకలేని స్థితిలో మానవు లున్నారు. భాషణమును సంస్కరించుకొనినచో మానవుడు తనకు తాను చాలమటుకు సంస్కారి కాగలడు. వైఖరి మారినచో దాని ప్రభావము క్రమముగ మధ్యమ పశ్యంతిపై కూడ ప్రసరించి సత్యగ్రహణము అవగాహనము పొందుటకు వీలగును.

"వాక్కు మూడు భాగములు గుహలో నుండగ, నాలుగవది యగు వైఖరి ప్రకటింపబడు చున్నది" అని ఋగ్వేదము పలుకుచున్నది. మనిషి మాటను బట్టి భావములు తెలియనగును. భావమును బట్టి అతని అవగాహనము తెలియనగును. అతని అవగాహనను బట్టి అతని స్థితి తెలియనగును. ఇట్లు వాక్కు ద్వారా జీవుని తెలియుట తెలిసినవారికి మాత్రమే సాధ్యపడును. వాక్కే సర్వస్వము. దానిని ఋగ్వేదమని కీర్తించినది.

అట్టి వాక్కు పరా, పశ్యంతి, మధ్యమా, వైఖరీ అను నాలుగు స్థితులను పొందుచున్నది. పరా వాక్కునకు, పశ్యంతి వాక్కునకు నడుమ ప్రత్యక్చితీ రూపమున కూడ వాగ్దేవిని దర్శించ వచ్చును. ఇట్లు ఈ సహస్ర నామమునందు వాక్కు పంచముఖిగ పేర్కొనబడినది.

372. 'భక్తమానస హంసికా'

భక్తుల చిత్తమందు హంసవలె నుండునది శ్రీదేవి అని అర్థము.

భక్తు లనగా నిర్మల చిత్తము కలవారు. నిర్మల చిత్త మనగా ఎట్టి మలములు లేనిది. దీనిని మానస సరోవరమని కూడ అందురు. అచట ప్రశాంతత ప్రధానముగ నుండును. చల్లదనము, నిశ్శబ్దము సతత ముండును. ఇట్టి చిత్తము లందు హంసవలె శ్రీదేవి వసించి యుండును. హృదయ మందలి స్పందనాత్మక చైతన్యముగ తేలియాడు చుండును. 'సోఽహం' అను శబ్దము నిరంతరము నిర్మల చిత్తమున దర్శించవచ్చును. ఇట్లు దర్శించువారు హంసదర్శను లగుదురు. క్రమముగ హంస లగుదురు. ఇట్టి హంసలైన భక్తులు ప్రపంచ ప్రభావమునకు లొంగరు. వారు చరమగు ప్రపంచము నుండి విడివడి ఆ ప్రపంచమున తేలియాడు చుందురు. వారు ముముక్షువులు. చిత్తమున హంసలై నిలచిన వారి ప్రజ్ఞలు సూక్ష్మస్పందనమును గూర్చిన ధ్యానములో నిమగ్నమై యుండును. వీరు సహజముగ అంతర్ముఖులు. కర్తవ్యములను బట్టి బహిర్ముఖు లగుచుందురు. కర్తవ్యము లేనిచో వారి ఇంద్రియములు గాని, కర్మేంద్రియములుగాని కదలవు. ఊరకే తిరుగుట, కదలుట, మాటాడుట యుండవు. అట్టి నిశ్చలులు, నిర్మలురు అగు చిత్తము గలవారి యందు శ్రీమాత వసించి అంతరంగానుభూతిని కలిగించు చుండును.

నిర్మల చిత్తము కోరువారు శారీరకము, వాఙ్మయము, మనోమయము అగు తపస్సు నాచరించవలెను. అనగా మనస్సు, ఇంద్రియములు, శరీరము యజ్ఞార్థమై వినియోగించవలెను. లోకహిత కార్యములే యజ్ఞములు. వాని యందు నిమగ్నమగు వానికి క్రమముగ చిత్తము నిర్మలమగుట తథ్యము.

భక్తి సాధనమున గాని, యోగ సాధనమున గాని నిర్మల చిత్తమును పొందుట ప్రధానమగు కార్యముగ నిలచి యున్నది. నిర్మల చిత్తము లేనివారు ఎన్ని దైవకార్యములు చేసిననూ ఫలితము శూన్యమే. అహింస, సత్యము, బ్రహ్మచర్యము, దొంగబుద్ధి లేకుండుట, ఇతరుల సొమ్మున కాశపడకుండుట, బహిరంతర శుచి, సంతోషము, స్వాధ్యాయము, మనస్సును ఈశ్వరునికి సమర్పణము చేసి జీవించుట నిర్మలత్వమున కుపాయములుగ తెలుపబడినవి.

373. 'కామేశ్వరప్రాణనాడీ'

కామేశ్వరుని యొక్క ప్రాణనాడియే శ్రీమాత అని అర్థము.

ప్రజ్ఞ పురుషుడు కాగా అందుండి యేర్పడునది ప్రాణము. ప్రాణమునకు ప్రజ్ఞ ఆధారము. ప్రజ్ఞకు ప్రాణమాధారము. సృష్టియం దిరువురును ప్రముఖులే. వారి యందు హెచ్చుతగ్గులు లేవు. ఒకే తత్త్వము నుండి దిగి వచ్చినవారు. ప్రాణ మున్ననే ప్రజ్ఞ ఉపాధి యందు స్థితిగొని యుండును. ప్రాణము నిష్క్రమించినచో ప్రజ్ఞ నిష్క్రమించును. ప్రాణ మవతరించినచో ప్రజ్ఞ అవతరించును. అమ్మ లేక సృష్టియందు ప్రాణము లేదు. ఆమెయే ప్రాణేశ్వరి. ఆమెయే ప్రాణదాత్రి. ఆమెయే ప్రాణము. సృష్టియందు, జీవులయందు ప్రాణ నాడిగ వర్తించును. స్పందనాత్మకమై నిలచును.

కామేశ్వరుని యందు కూడ ప్రాణనాడి శ్రీమాతయే. కనుకనే పరమశివుడు సాగర మథన సమయమున పరమేశ్వరి అనుజ్ఞగొని హాలాహలమును స్వీకరించెను. శ్రీమాత ప్రాణనాడి యగుట చేత శివుడు మహాక్రూరమైన కాలకూట విషమును త్రాగిననూ శ్రీమాత మహిమచే కాలవశుడు కాలేదు. అమ్మ అనుగ్రహ మున్నవారికి ప్రాణ భయము లేదు. మన యందలి ప్రాణనాడి ఆమెయే.

శరీరము నుండి ప్రాణము నిష్క్రమించినచో ప్రజ్ఞ కూడ నిష్క్ర మించును. ఒకానొకప్పుడు ప్రజ్ఞ నిష్క్రమించిననూ ప్రాణము దేహము

నంటిపెట్టుకొని యుండును. ఆధునిక కాలమున ప్రాణముండి ప్రజ్ఞ కోల్పోవు వారిని ఆసుపత్రులలో చూడవచ్చును. నెలల తరబడి సంవత్సర ముల తరబడి ప్రజ్ఞ కోల్పోయినవారు ప్రాణముతో నుండుట, అటుపైన మరల ప్రజ్ఞ తిరిగి వచ్చి దేహమున మేల్కొనుట కూడ చూచు చున్నాము. ఇటీవలి కాలమున ఈ అంశమునకు నిజమైన ఉదాహరణగ నిలచిన వారు విజయనగరపు రాజగు శ్రీ పి.వి.జి. రాజుగారు.

యోగులు ప్రాణమునకు శరీరము నప్పగించి ప్రజ్ఞతో విహారము చేయుదురు. యజ్ఞార్థమై లోకహితము చేయు యోగులు దివ్య ప్రాణమును, దివ్య దేహమును ధరించి నిద్రా సమయమున కర్తవ్యమును నిర్వర్తించి మరల తిరిగి వత్తురు.

ప్రాణము దేహము నందున్నప్పుడు ప్రజ్ఞ తిరిగి వచ్చుట కవకాశ మున్నది. ప్రాణము దేహమును విడిచినచో ప్రజ్ఞ దేహమున వుండలేదు. సావిత్రీ ఉపాఖ్యానమున కూడ దీనిని దర్శింప వచ్చును. శ్రీమాత శివుని ప్రాణనాడి యెట్లో అట్లే సావిత్రీదేవి సత్యవంతునికి ప్రాణనాడియై నిలచినది. అది ఆమె ఆరాధనా బలము. కనుకనే సత్యవంతుని మరల కొనివచ్చినది. పతివ్రతా స్త్రీల యందు ఇట్టి శక్తి శ్రీమాతయే. వారి ఆరాధనము కారణముగ వారి భర్తలు క్షేమముగ నుందురు. స్త్రీ మాంగల్యము గట్టిదైనచో ఆమె బ్రతికి యుండగ భర్త మరణింపదు. భార్య మాంగల్యము బలమై యుండవలె ననినచో శ్రీమాతను భక్తి శ్రద్ధలతో ఆరాధించుట సంప్రదాయము.

374. 'కృతజ్ఞా'

కృత జ్ఞానము కలది శ్రీదేవి అని అర్థము.

'కృత జ్ఞాన' మనగా క్రియా జ్ఞానము. క్రియాశక్తి వలననే సమస్తము అవతరించును. చేయుటకు జ్ఞానము కావలెను. ఏమి చేయవలెనో తెలియవలెను. క్రియా జ్ఞానము నందు ఇచ్ఛా జ్ఞానము లిమిడి యుండును. పరహితము చేయవలెను అనునది ఇచ్ఛ. ఎట్లు చేయవలెనో తెలియక చేసినచో పరహిత ఇచ్ఛ ఫలించదు. ఎట్లు చేయవలెనో తెలిసిననూ కూడ చేయుట జరగనిచో ఫలించదు. ఏమి చేయవలెనో తెలియుట చాలదు. ఎట్లు చేయవలెనో తెలిసిననూ చాలదు. చేయవలెను కదా! కేవలము చేయుట తెలిసి, ఎట్లు చేయ వలెనో తెలియనిచో ఫలము లేదు. ఏమి చేయవలెనో తెలియనిచో కూడ ఫలము లేదు. ఇట్లు ఇచ్ఛా జ్ఞానములను తెలిసి చేయుటయే జ్ఞానము. అట్టి జ్ఞానము యొక్క స్వరూపమే శ్రీదేవి. కనుకనే ఆమె సృష్టి నిర్వహణమును నైపుణ్యముతో నిర్వర్తించు చుండును.

పరమశివుడు జ్ఞాన స్వరూపుడు. అతడెప్పుడునూ తపస్సునందే యుండును. క్రియయం దాసక్తి తక్కువ. అత్యవసరమైనచో గాని క్రియలోనికి దిగిరాడు. అట్టి శివునితో శ్రీమాత క్రీడాప్రాయముగ జూదమాడునట. శ్రీమాత క్రియా జ్ఞానము కలది గనుక సర్వదా శివుని జయించు చుండెడిదట. శివుడు కూడ శ్రీమాత గెలుపును

గమనించి సంతసించెడి వాడట. ఇది శ్రీమాత క్రియా జ్ఞానమునకు తార్కాణము. శ్రీమాత కూడ శివుని ఇచ్ఛ వలనే తాను గెలుచు చున్నట్లు తెలిసి సంతసించెడిదట. శివుడి ఆజ్ఞ లేనిదే శ్రీమాత ఎట్లు గెలువగలదు? ఇట్లు శ్రీమాత కృతజ్ఞా భావమును కవులు ప్రశంసించు చుందురు.

'కృతజ్ఞ' అనగా జరిగిన మేలు మరువకుండుట అని కూడ అర్థము కలదు. మేలు జరిగినపుడు మేలు చేసినవారిని కృతజ్ఞా భావముతో హృదయమున ప్రశంసించినచో శ్రీమాత అనుగ్రహించును. శ్రీరాము డట్టివాడు. చిన్న ఉపకారము తనకెవ్వరైన చేసినచో దానిని మిక్కిలి ప్రశంసించెడివాడు. అట్లు ప్రశంసించుట రాముని కల్యాణ గుణములలో ప్రథమమైనది. గుహుడు, జటాయువు, శబరి, విభీషణుడు, సుగ్రీవుడు మొదలగు వారందరి యెడల రాముని కృతజ్ఞతా భావము నిరుపమానము. సాటిలేనిది. ఇట్టి కృతజ్ఞతాభావ రూపమున శ్రీమాతయే రాముని నుండి వారందరికి చల్లని స్పర్శ నిచ్చెడిది.

'కృతజ్ఞ' అనగా కృత యుగమందలి జ్ఞానమని కూడ అర్థ మున్నది. కృతయుగ మందు జ్ఞానము పరిపూర్ణముగ యుండెడిది. ధర్మము నాలుగు పాదముల నడిచెడిది. పరిపూర్ణ జ్ఞాను లగుటచే జీవులు పూర్వ జన్మములను కూడ ఎఱిగి యుండెడివారు. కృత యుగమున శ్రీమాత జ్ఞాన స్వరూపిణిగ పరిపూర్ణముగ దర్శనమిచ్చు చుండెడిది. అటు తరువాత యుగములలో జ్ఞానము అజ్ఞానముచే కప్పబడుటచే దైవమున్నాడన్న భావము కూడ ప్రస్తుతము మృగ్యమై

యున్నది. అజ్ఞానము వలన అహంకారమునబడిన జీవులు శ్రీమాత ఆరాధనము ద్వారా మరల క్రమముగ జ్ఞానమును పొందగలరు.

శ్రీమాత జీవులందరిని సూర్యుడు, చంద్రుడు, యముడు, కాలము, పంచ మహాభూతముల రూపమున గమనించు చుండునట. పై తెలిపిన తొమ్మిది మందిని లోక సాక్షులుగ పేర్కొందురు. ఈ లోక సాక్షుల ద్వారా జీవులు చేయుచున్న పాప పుణ్యములను గమనించుచు తదనుగుణమైన ఫలముల నిచ్చుచుండును. ఉపకారము చేయువారికి ఉపకారము చేయును. అపకారము చేయువారికి అపకారము చేయును. అపకారము చేసిననూ, ఉపకారము చేయువారిని అనుగ్రహించును. అనగా విశేషముగ ఉపకారము చేయును.

ఇట్లు 'కృతజ్ఞ' అను శ్రీమాత నామమునకు వివిధములగు భాష్యము లున్నవి.

375. 'కామపూజితా'

మన్మథునిచే పూజింపబడునది శ్రీదేవి అని అర్థము.

మన్మథుడు లక్ష్మీదేవి పుత్రుడు. అతి మనోహరమైన రూపము గలవాడు. సృష్టి కామమునకు అతడు అధిదేవత. స్త్రీ పురుష కామమునకు ప్రతిరూపము. కామప్రేరణ ద్వారా మనస్సులయందు మథనము చేయు వాడు. సతీదేవి దక్ష యజ్ఞమున ఆహుతి చెంది పార్వతిగ మరల పుట్టి శివుని గూర్చి ఘోర తపస్సు కావించినపుడు ఆమెకు తోడ్పడవలెనన్న అభిలాషతో ఈశ్వరునికై తన శక్తిని ప్రయోగింపగ ఈశ్వరుడు కన్ను తెరచి చూసుసరికి అతడు భస్మరాశి అయ్యెను. అటుపైన పార్వతీదేవి తపస్సుద్వారా ఈశ్వరుని మెప్పించి అతనిని పరిణయమాడినది. పిదప భస్మరాశిగ మిగిలియున్న కాముని అనుగ్రహించి సజీవుని చేసెను. 'కామ సంజీవ నౌషధిః' అను నామమున ఇది పేర్కొనుట జరిగినది. శ్రీమాతచే సజీవుడైన మన్మథుడు అటుపైన శ్రీదేవి నుండి పంచదశాక్షరి మంత్రమును ఉపదేశముగ పొందినాడు. ఆ మంత్రమును ఉపా సించుచు జీవుల లింగ శరీరముల నధిష్ఠించి సృష్టి కార్యమును నిర్వర్తించు చున్నాడు. కామునిచే నిత్యము శ్రీమాత పూజింపబడుచున్నది. కావున 'కామ పూజిత' అయినది.

376. 'శృంగారరస సంపూర్ణా'

శృంగార మనెడు రసముచే లెస్సగా నిండినది శ్రీమాత అని అర్థము.

'శృంగ' అనగా రెండు అని అర్థము. 'అర' అనగా దళము అని అర్థము. 'రస' అను పదమునకు ఆరు అని అర్థము. ఇట్లు గ్రహించినచో ఆరు జతల దళముల పేర్పు అని తెలియవచ్చును. అనగా పండ్రెండు దళముల పద్మము. అదియే హృదయ పద్మము. అనాహత పద్మ మని కూడ అందురు. హృదయము వ్యక్త, అవ్యక్తముల యొక్క కూటమి. అచట అనాహతము, ఆహతము కలియును. సూక్ష్మము, స్థూలము కలియును. ప్రకృతి, పురుషుడు కలియును. నిత్యము, అనిత్యము కలియును.

అన్ని లోకములు ప్రకృతి పురుషుల కలయికచే యేర్పడు చున్ననూ హృదయ పద్మము యొక్క ప్రత్యేకత యేమనగా అచ్చట యిరువురును సమపాళ్ళుగ నుందురు. అందువలన ఆనందము సమ్యక్ పూర్ణమై నిలచును. ప్రకృతి, పురుషుడు అను శృంగములు రెండునూ సమమై వర్తించినపుడు పొందదగిన ఆనందము యితర స్థితులలో వీలుపడదు. సంపూర్ణమగు ఆనందమును ప్రేమ అందురు. అట్టి ప్రేమ యందు ఆధిక్యత, న్యూనత లేవు. ఎక్కువ తక్కువలు లేవు. సమత్వమే గోచరించును. లక్ష్మీనారాయణు లని, భవానీ శంకరు లని, వాణీ

హిరణ్యగర్భు లని, శచీ పురందరు లని, అరుంధతీ వశిష్ఠు లని, సీతారాము లని కొనియాడబడు ఈ ఆరు జంటలు ఈ నామమునకు ఉదాహరణము.

హృదయము సహస్రారమునకును, మూలాధారమునకును నడుమ గల క్షేత్రము. పరమశివుడు హృదయము వరకు వచ్చి, మూలాధారమునుండి హృదయమును చేరిన పార్వతి నందుకొనును. మూడులోకములు దాటి నాలుగవ లోకమునకు చేరిన జీవునిపై మూడు లోకముల నుండి దిగివచ్చి దేవు డందుకొనును. రాముని కొరకై వేచియున్న సీతను రాముడే మిథిలకు వచ్చి పెండ్లియాడుట, కృష్ణుని కొరకై వేచియున్న రుక్మిణీదేవిని కృష్ణుడే వచ్చి పెండ్లియాడుట, దేవుని కొరకు వేచియున్న జీవునికి, దేవుడే సాన్నిధ్య మిచ్చుట జరుగును. దైవమును గూర్చి వేచియుండుటకు హృదయమే నిజమగు స్థానము. పార్వతి, సీత, రుక్మిణి భక్తులు. దైవమును గూర్చి హృదయముననే వేచియుండి సాన్నిధ్యము పొంది ఏకత్వము చెందిరి.

పై తెలిపిన సమాగమమున ఆనందము పరాకాష్ఠను చేరును. అట్టి స్థితిలో శ్రీమాత సంపూర్ణమగు ఆనంద స్వరూపిణిగ భాసించును.

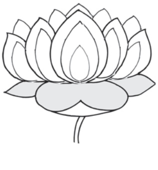

377. 'జయా'

జయము శ్రీమాత రూపము అని అర్థము.

జయము ఎవరికి కలిగిననూ అది శ్రీమాత అనుగ్రహమే. శ్రీమాత తన భక్తులకు జయము కలిగించుటకై ఎల్లప్పుడునూ సంసిద్ధురాలై యుండును. తన భక్తులకు జయము కలుగుటకు శ్రీమాత తానే స్వయముగ విఘ్నము లన్నిటినీ తొలగించును. ఆపదలను నివారించును. సంపదలు ప్రసాదించును. తన భక్తుల జయము తన జయముగ సంతసించును. భక్తులు ఆనందించు చుండుగ చూచి తానునూ ఆనందమును పొందును. అవసరమగుచో పర్వత మంత కర్మలను కూడ వరాహ స్వరూపిణియై పెళ్ళగించి ఆనందము ప్రసాదించును. శ్రీమాత ఆరాధనము భక్తి శ్రద్ధలతో గావించువారు అనంతమగు సంసార సముద్రమును ఆనంద మను పడవనెక్కి సాగుదురు. శ్రీమాత భక్తులకు అపజయమే లేదు.

378. 'జాలంధరస్థితా'

జాలంధర మను పీఠము నందు ఉండునది శ్రీమాత అని అర్థము.

శ్రీదేవి జలంధర మను పీఠమును విష్ణుముఖి అను పేరుతో పూజింపబడు చున్నట్లుగా పద్మ పురాణమున పేర్కొనబడినది. జాలంధర మనగా ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలములతో కూడిన మంద్రజాలము. మంద్రజాల మనగా చైతన్యమునుండి ఏర్పడిన లోకాలోకముల వల లేక శ్రీదేవి మాయావరణములు. సృష్టి యందు విష్ణువు మాయావి అని ప్రసిద్ధి గాంచెను. శ్రీమాతయే శ్రీమహావిష్ణువు. అందువలన ఆమె 'విష్ణుముఖి' అని పిలువబడుచున్నది. దుష్టులకు మాయ కలిగించుట, శిష్టులకు మాయ తొలగించుట శ్రీమాత జాలము. అట్టి జాలమును ధరించి యుండును గనుక 'జాలంధరి' అని ప్రసిద్ధి గాంచినది. లీలాప్రాయముగ తన జాలమును ప్రయోగించుట, మరల తొలగించుట చేయుచు నుండును. త్రిమూర్తులు సహితము ఆమె సృష్టి జాలమును అవగాహన చేసికొనలేరు. కేవలము పరతత్త్వమునకే అవగాహన యగును.

శ్రీదేవి మాయాజాలముతో గూడిన అసురు డొక డుండె నని, అతని పేరు జలంధరు డని, ఆ జలంధరుడు ఇంద్రుని, విష్ణువుని కూడ తన జాలముతో జయించి బంధించె నని, అటుపైన పరమశివుడు

అతనిని జయించి విష్ణుని, ఇంద్రుని రక్షించె నని పద్మపురాణము పేర్కొనుచున్నది. ఇందలి రహస్య మేమనగా జలంధరుడు శ్రీమాత జాలము. ఆ జాలము నెఱిగినవాడు ఆమె గాక పరమ శివుడొక్కడే అని అర్థము.

శ్రీమాత ఈ జాలము వలననే జీవులు మాయకు లోనై తాము ఇతరులు అన్న భావముతో పరస్పరత్వమున అనేకానేక అనుభూతులను చెందుచున్నారు. మనయందు జలపీఠమైన మణిపూరకమును అధిష్ఠించి శ్రీమాత యున్నది. ముందు నామమున హృదయ పీఠము తెలుపబడినది. ఈ నామమున మణిపూరక పీఠము నందున్న 'జాలంధరీదేవి'గా శ్రీమాత వర్ణింపబడినది. నీరు కారణముగ వున్నది వక్రస్థితి చెందుట, కదలనిది కదలుచున్నట్లుగ కనబడుట ఇత్యాదివి జరుగును కదా! మనస్సు యందు కలుగు భ్రమలకు, భ్రాంతులకు, అపోహలకు కారణము జాలంధర పీఠమున ప్రజ్ఞ నిలచి యుండుటయే. చంచల మనస్కు లందరూ ఇందే బంధింపబడి యుందురు. జాలంధరీ దేవిని తెలిసి పూజించినవారు ఈ అవస్థితిని శ్రీమాత అనుగ్రహముచే దాటుదురు.

379. 'ఓడ్యాణపీఠనిలయా'

ఓడ్యాణ పీఠము నివాస స్థానముగా గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

హృదయ పీఠము, జాలంధర పీఠము తర్వాతి పీఠముగా ఓడ్యాణ పీఠము తెలుపబడినది. ఈ ఓడ్యాణమే తెనుగున వడ్డాణము అని పిలువబడుచున్నది. స్త్రీలు వడ్డాణమును, పురుషులు కటి బంధమును ధరించుట సనాతనమగు ఆచారము. కటిబంధము యొక్క బలమే శరీర బలముగ తెలియవలెను. కటిబంధము సడలినపుడు శరీరము అదుపు తప్పును. రోగగ్రస్త మగును. శరీరము యొక్క అధోభాగము బలముగ నుండవలె నన్నచో నడుము సన్నదిగను, బలముగను ఉండవలయును. యోగమున ఆసనములన్నియూ కటిభాగము స్థిమితముగను, బలముగను స్థిరపరచుటకే. ఈ భాగము విస్తరించినచో యోగమునకు అర్హత కోల్పోవుట జరుగును.

ఓడ్యాణ బంధము నడ్డి పదునుగను, నిటారుగను వుండుటకు, పొత్తికడుపు పెరుగకుండటకు వినియోగ పడును. సిద్ధాసనమున గాని, పద్మాసనమున గాని కూర్చుండి యోగము చేయువారు పొత్తి కడుపును తమలపాకువలె నుంచుకొని యుందురు. అటులున్నచో మూలాధార మందలి ప్రజ్ఞ ఊర్ధ్వగతి చెందుటకు స్వాధిష్ఠానమున మార్గము సుగమ మగును. స్వాధిష్ఠానము ద్వారా ప్రజ్ఞ ఊర్ధ్వగతి చెందినపుడే బ్రహ్మగ్రంథి

విడును. అది రుద్ర గ్రంథి అని కొందరి అభిమతము. అట్లు వీడినచో జీవునకు దేహబంధ ముండక స్వేచ్ఛగ దేహము నందుండుట అనగ యేమో తెలియును.

శ్రీమాత కటి ప్రదేశము వున్నదో లేదో యన్నట్లుండును. ముప్పది ఐదవ నామమున శ్రీమాత మధ్య ప్రదేశమును నూగారు తీగతో పోల్చుట జరిగినది. అవిద్య యందు వసించు సర్వ జీవరాశికి దేహమే ఆధారము. అట్టి దేహము నుండి దేహాతీతములగు లోకములకు ప్రవేసించు మార్గము శ్రీమాతచే అధిష్ఠింపబడి యున్నది. అట్టి అధిష్ఠాన దేవతను 'ఓడ్యాణపీఠ నిలయా' అని కీర్తింతురు.

యోగాభ్యాసము చేయువారు ఓడ్యాణ పీఠమును సరిచూసు కొనుట, శ్రీమాతను ఆరాధించుట ప్రధానమని తెలియవలెను.

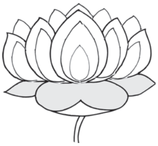

380. 'బిందుమండలవాసినీ'

బ్రహ్మరంధ్రమున నివసించునది శ్రీమాత అని అర్థము.

బ్రహ్మరంధ్రమును 'బిందు మండల' మందురు. ఆత్మబిందువు వసించు స్థానము బ్రహ్మరంధ్రము. అందువలన 'బిందు మండల వాసిని' అని శ్రీమాతను సంబోధింతురు. ఈ నివాసము సర్వానంద మయము. ఋషులు అంతర్ముఖముగ తపస్సు సాగించి బ్రహ్మరంధ్రము నందు బిందు స్థానమును చేరి తన్మయులై పరవశింతురు. శరీర మొక పద్మకోశము. అనేకానేక పొరలతో ఏర్పడి యున్నది. అన్ని పొరలకు మూలమైన ఆత్మ ప్రజ్ఞ సూర్యప్రభలతో వెలుగుచుండు బిందువువలె యుండును. మంత్రపుష్పమున ఈ బిందువునే ఆరాధించుట జరుగును. ఈ బిందువును బియ్యపు గింజ తలయందలి కొనతో పోల్చి చెప్పుదురు. అందుండియే స్వరాట్, త్రిమూర్తులు మొదలగు ప్రజ్ఞలన్నీ పుట్టినట్లుగ కూడ మంత్రపుష్పము కీర్తించును. బ్రహ్మము వసించు నాళము గనుక బ్రహ్మనాళ మని బ్రహ్మరంధ్ర మని అందురు. ఈ నాళము నుండి వికసించిన పద్మమునందే సృష్టికర్తయగు చతుర్ముఖ బ్రహ్మ ఉద్భవించినాడు.

సృష్టికర్త కూర్చుండియున్న పద్మము సృష్టి కర్తకన్న ముందే యేర్పడినది. ఆ పద్మము నాళము అంతకన్న ముందున్నది. ఆ నాళము పుట్టు స్థానము తెలియుట అసాధ్యము. అవ్యక్తమగు పరమాత్మ తత్త్వము

నాళము ద్వారా ప్రసరించి పద్మము నేర్పరచి సృష్టికర్తను పుట్టించెను. జీవుని కూడ అట్లే ప్రతి ఉదయము మేల్కొంచును. మేల్కొంచుటకు ముందు జీవు డెటనుండి వచ్చుచున్నాడో తెలియుటకు ప్రయత్నించుట నాళమున చేరి వెదకుటగా తెలియదగును.

సృష్టికి కర్త చతుర్ముఖ బ్రహ్మ. మన జీవన సృష్టికి కర్త మనమే. బ్రహ్మవలె మనము కూడ సృష్టి జరుపుదుము. బ్రహ్మ సృష్టి బ్రహ్మము ఆజ్ఞానుసారము జరుగుట వలన బ్రహ్మదేవుడు సృష్టి కధిపతియై యున్నాడు. అతడు దైవేచ్ఛ నెఱిగి సృష్టి కర్తృత్వము నిర్వహించు చున్నాడు. అతని కర్తృత్వము నిరహంకార పూరితము. జీవుడు కూడ దైవేచ్ఛకు సమర్పణము చెంది దివ్యసంకల్పమునే నిర్వర్తించు చుండినచో బ్రహ్మానందమున ఉండవచ్చును. ఇట్టి బ్రహ్మానందము పొందుటకే సర్వసాధనలును. నవవిధ భక్తుల ద్వారా దైవసాన్నిధ్యము సిద్ధించిన వారు కేవలము దైవేచ్ఛయే తమ ఇచ్ఛగా జీవింతురు. దివ్య ప్రణాళిక నిర్వర్తించుచు శాశ్వతులై సృష్టియందుందురు.

ఇట్టి బ్రహ్మానంద స్థితి తమ లోపలి బ్రహ్మనాళమును (బ్రహ్మ రంధ్రము) చేరినచో కలుగును. దానికి చేయు ప్రయత్నమే తపస్సు. జీవితము యజ్ఞార్థము కానిచో తపస్సు వలను పడదు. అంతరాంత రాళమున జీవప్రజ్ఞ చేరవలె నన్నచో ఇతరములు గోచరింపక సమస్తము శ్రీమాత దివ్యరూపముగనే దర్శించుట ప్రధానము. అపుడు శ్రీమాత భావన నిత్యమగును. అనన్యమగును.

బిందు మండల మనగా తెల్లని కాంతితో కూడిన మండలము. ఆ కాంతికి కేంద్రమే బిందువు. ఈ బిందువు గాని, దాని కాంతి గాని, పదార్థమును ఆవరించి యుండును గాని ఆశ్రయించి యుండదు. బిందువు రూపము పూర్ణమగుట వలన దీనిని పూర్ణ మనిరి. తేజోవంత మగుట వలన చీకటికి ఆవలి వెలుగు అనిరి. దీనిని స్మరించుటకే భ్రూమధ్యమున స్త్రీలు, పురుషులు తిలక ధారణము గాని భస్మ ధారణము గాని చేయుట. మాధవు డుండు స్థానము అయి వుండుటచే ఈ భ్రూమధ్య స్థానమును బిందు మాధవు డని, బిందు మాధవి అని పలుకుదురు. భ్రూమధ్యము నుండి బ్రహ్మనాళమున చరించుట బ్రహ్మానంద దాయకము. హృదయ మందు విశాలమై పరమ పవిత్రమైన ప్రజ్ఞగ ప్రవహించు చుండును గనుక బిందు హ్రదము (సరస్సు) అని కూడ పలుకుదురు. బిందు స్థానమున చేరిన వారిని బిందు శర్మ అని పిలుతురు. నాళమున ఈ బిందువు అన్ని లోకముల యందు పయనించు త్రోవను బిందురేఖ అనిరి.

బిందు జ్ఞానమే సర్వజ్ఞానము, సర్వానందమయము.

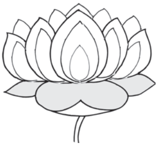

381. 'రహోయాగ క్రమారాధ్యా'

రహస్యముగ చేయబడు యాగము ద్వారా క్రమముగ ఆరాధింప బడునది శ్రీమాత అని అర్థము.

'రహోయాగ' మనగా రహస్యముగ చేయబడు యాగము. మరియు రహస్యము నందు చేయబడు యాగము. రహస్యమనగా సహస్రార పద్మము అని అర్థము కూడ కలదు. యజ్ఞార్థము జీవించుచు జ్ఞానముచే కర్మములను దగ్ధము గావించుచు భక్తులు ఆరాధనమును చేయుచుండగ కుండలినీ స్వరూపిణి అయిన శ్రీమాత, మూలాధారము నుండి క్రమముగ ఊర్ధ్వగతి చెంది సహస్రార పద్మమును చేరును. ఈ కార్యమంతయూ రహోయాగ మని కొనియాడబడు చున్నది. ఈ సమస్త సాధన, ఆడంబరమునకు పోక అత్యంత భక్తితో ఇరుగు పొరుగు వారికి తెలియనీయకుండ రహస్యముగ చేయు యాగము రహో యాగము. వ్యాకరణ మందు, శాస్త్రము లందు ప్రావీణ్యమును ప్రదర్శిం చుట, తమ గొప్పదనము నలుగురికి తెలియునట్లు చాటుకొనుట, లోకుల మనస్సును ఎరుగుటకు ప్రయత్నించుట, భక్తులవలె చలామణి అగుటకు ప్రయత్నించుట రహోయాగము చేయ సంకల్పించువారికి నిషిద్ధ విషయము. ఏకాంత భక్తి సాధన, ధృఢవ్రతము కలిగి లోక సంబంధములను వదలి సతతము ఆత్మయందు యోగము చెందుటకై ప్రయత్నించుచూ యమ నియమములను పాటించుచూ యుండుట ఈ యాగమునకు ప్రధానము.

కేవలము పాపములు దగ్ధమగుటచే మోక్ష స్థితి కలుగదు. పుణ్యములు కూడ దగ్ధము కావలెను. పుణ్య మాసించక పరహిత కార్యములు చేసినచో పుణ్యము కూడ పరిసమాప్తి యగును. పాపపుణ్యములు పరిసమాప్తి అయిన వారికే మోక్షము.

రహెూయాగము మహత్తరమగు యాగము. ఈ యాగదీక్ష ఫలమే ముందు నామమున 'బిందుమండలవాసిని' అని తెలుపబడినది. దేహము యొక్క పొరల లోపల వాని కాధారముగ నిలచియున్న వెన్నుపూసలో దారముకన్న సన్నముగా నున్న ప్రకాశవంతమైన సుషుమ్న నాడి, దాని లోపల యున్న చిత్రిణీ నాడిలో చల్లగ గమనము చేయుచు నుండు కుండలిని యందు శ్రద్ధ నిలువవలె నన్నచో ఏకాగ్రత, ధృడ వ్రతము, అనన్య చింతనము ప్రధానము. ఇతరములు అప్రధానములు.

సహస్రార పద్మమును క్రమముగచేరి రహస్యముగ భర్తతో విహరించునది శ్రీమాత అని శ్రీ శంకర భగవత్పాదులు ఈ యాగ క్రమమును వివరించిరి. ఈ యాగమును సమయాచారమువారు, వామాచారము వారు కూడ అనుసరించు చుందురు.

381. 'రహస్తర్పణ తర్పితా'

ఏకాంతముగ పరమాత్మ తత్త్వము నెరింగి అంతరంగమున ప్రవేశించి రహస్యమున తనను తా నర్పించుకొని తన్మయము చెందు నది శ్రీదేవి అని అర్థము.

తర్పణము అర్పణమే. అర్పణ తలమానికమగు గుణము. జీవితము తనదిగా కాక దైవమునది అని ఎఱిగి దైవమున కర్పించి జీవించుట నిజమగు సాధన. అది అత్యంత సాహసవంతము. దైవము కొరకే జీవించుట, దైవమునే ఆశ్రయించి యుండుట, దైవార్పితముగ జీవితము గడుపుట, సమస్తమునకు దైవమే ఉపాయమని భావించుట, ఆరాధించుట, దైవము దరిచేరుట, సంపూర్ణముగ తన మాన ప్రాణము లతో సహా దైవమున కర్పణ చేయుట అర్పణ మార్గము. సమర్పణ మనగ నిదియే. ఇట్టి సమర్పణ అత్యంత రహస్యముగ నిర్వర్తించుకొనుట రహస్యార్పణ మగును. 'రహస్తర్పణ' మగును. అట్లు అర్పించుకొన్నవారి జీవితము నిరహంకారమై, దైవమున కత్యంత చేరువై, దైవానుగ్రహము నకు పాత్రమై నిలచును. అప్పుడు దైవ మందించు సాన్నిధ్యము పరిపూర్ణానందమును కలిగించి పరితృప్తి కలిగించును. శ్రీమాత పరతత్త్వ మున కర్పితయై పరమానంద భరితయై యుండును.

జీవులు శ్రీమాత అనుగ్రహమును పొందుటకు గాని, దైవ సాన్నిధ్యము చేరుటకు గాని, దైవానుగ్రహము పొందుటకు గాని,

దైవమే తాముగ వైభవోపేతమైన జీవితమును జీవించుటకు గాని, సర్వోత్తమమైన మార్గము సమర్పణ మార్గము. ఈ మార్గ మత్యంత సాహసముతో కూడినది. దైవము నందు పరిపూర్ణ భక్తి విశ్వాసములు గలవారు మాత్రమే నిర్వర్తింపగలరు. అట్టి విశ్వాసము కూర్చువాడు కూడ దైవమే.

కలియుగమున ఏసుక్రీస్తు ఇట్టి సమర్పణ మార్గము ననుసరించి అనుగ్రహము పొంది, భూమిపై దైవమే తానుగ శాశ్వతముగ నిలచి జీవుల నుద్ధరించు చున్నాడు. ఇట్టి మహాత్ములు ఎందరో హిమాలయము లను కేంద్రముగ నేర్పరచుకొని జీవుల వృద్ధిని గూర్చి, సంవృద్ధిని గూర్చి కృషి సల్పుచున్నారు. మైత్రేయుడు, ఉద్ధవుడు, విదురుడు, సూర్య వంశపు క్షత్రియుడగు మరువు, చంద్ర వంశపు క్షత్రియుడగు దేవాపి మొదలుగ ఎందరో మహాత్ములు ఈ సమర్పణ మార్గమున దైవప్రతినిధులై భూమిపై దివ్యదేహములు దాల్చి చరించు చున్నారు.

ఇటీవలి కాలమున రహస్తర్పణ తర్పిత మార్గమును అవలం బించిన వారిలో శ్రీరామకృష్ణ పరమహంస, శ్రీ రమణ మహర్షి, శ్రీ అరవింద మహర్షి, షిరిడీ సాయిబాబా, మాస్టర్ సి.వి.వి., శ్రీ సత్యసాయి బాబా, మాస్టర్ ఇ.కె. ముఖ్యులు.

జీవులు దైవమునకు తమను తాము సమర్పించుకొనుటలో చాల వ్యత్యాస ముండును. బహుకొద్దిగ తమను తాము సమర్పణ చేయువారుందరు. తమకున్నవి సమర్పణ చేయుట నుండి తమను

తాము సమర్పణ చేసుకొనుట వరకు మార్గ మున్నది. తమకున్న దానిలో కొద్దో గొప్పో ఇతరుల శ్రేయస్సు కొరకై సమర్పణ చేయుట చాలమంది చేయుదురు. తమకున్న దానిని అంతయూ సమర్పణ చేయువారు హరిశ్చంద్రాదుల వంటివారు. తమనే సమర్పణ చేసుకొనువారు అరుదు. ప్రహ్లాదుడు, నారదుడు, అంబరీషుడు, శిబి, బలి, తమను తాము అర్పణము చేసుకొన్న మహాత్ములు. అట్టివారు శాశ్వతులై భాగవత దేహములతో జీవులకు స్ఫూర్తి నిచ్చుచున్నారు. అట్టి వారందరికిని శ్రీమాతయే మార్గదర్శి.

383. 'సద్యః ప్రసాదినీ'

రహోయాగము, రహస్తర్పణము జరుపువారిని అప్పటి కప్పుడు అనుగ్రహించునది శ్రీమాత.

'ప్రసాద' మనగా దేవి అనుగ్రహము. 'సద్యో' యనగా అప్పటి కప్పుడు అని అర్థము. 'సద్యః ప్రసాదిని' అనగా వెంటనే అనుగ్రహించు నది. రహోయాగము, రహస్తర్పణము అనునవి ముందు నామము లలో తెలుపబడినది. వాటిని నిర్వర్తించుకొనువారు శ్రీమాత అనుగ్రహము నకు పాత్రు లగుదురు. అట్టివారి యందు శ్రీమాత మిక్కిలి ప్రసన్నురాలై యుండును. ఎప్పటి కప్పుడు వారిని రక్షించుకొను చుండును. వారి యందు తన సాన్నిధ్యమును శాశ్వతముగ నిలుపును. తన వైభవము వారి వైభవముగ లోకములందు విస్తరింప చేయును. అమ్మ అనుగ్రహము ఇట్టిది అని తెలుపుట సాధ్యపడు విషయము కాదు. ఊహ కందని అనుగ్రహమును తన భక్తుల యెడల అప్రమత్తమై ప్రసరింపజేయును.

తనకు సమర్పణ చెందినవారికి తన సాన్నిధ్య మిచ్చి, పరిపూర్ణ మగు దివ్యవైభవమును ప్రసాదించును. ప్రసాద మనగా దైవమునకు సమర్పణ చేయబడి దైవముచే అనుగ్రహింపబడి దైవ ప్రతీకగా నిలచి యుండుట. అమ్మ భక్తులు, కృష్ణ భక్తులు అట్టివారు.

384. 'విశ్వసాక్షిణీ'

విశ్వమునకు సాక్షీభూతురాలు. చూచువానికి వ్యవధానము లేకయే ఆత్మజ్ఞానము కలిగించునది.

శ్రీమాత సమస్తమును చూచుచుండును. ఆమెయే లోకసాక్షి. కోటానుకోట్ల జీవులయొక్క ప్రవర్తనమును, పరివర్తనమును అహర్నిశలు వారిలో నుండియే గమనించు చుండును. జీవుల యందలి ఆత్మసాక్షి ఆమెయే. ఆమెకు తెలియకుండగ జరుగు కార్య మేమియు ఉండదు. దొంగబుద్ధి కలవారికి, అధర్మ ప్రవర్తనులకు, అసత్య భాషణము చేయు వారికి ఈ సత్యము తెలియదు. వారిలో నుండియే చైతన్య స్వరూపిణి యైన శ్రీమాత వారిని గమనించుచున్నట్లు తెలియక వికృతమగు భాషణములు, ప్రవర్తనములు చూపుదురు. వారి వారి ప్రవర్తనలను బట్టియే వారిని శ్రీమాత లోనుండి అనుగ్రహించు చుండును. మితిమీరిన ప్రవర్తన చూపినపుడు ఆగ్రహించును, శిక్షించును కూడ. త్రిమూర్తులు సహితము ఆమె కనుసన్నలలో మెలగుచుందురు. విశ్వమంతటిని మరియు అందలి ప్రతి అణువు యందును తానే నిండియున్నది గనుక ఆమె గమనికను దాటి ఏదియూ యుండదు. ఇది ఆమె విశ్వ సాక్షిత్వము.

సతతము బహిరంతరముల యందు తననే చూచుట నేర్చు భక్తులకు లోనుండి, వెలుపలినుండి కూడ తన సాక్షాత్కారము నిచ్చును. తన లోపల, వెలుపల చైతన్యమై నిలచి వివిధ రూపములతో, భావము

లతో, చేష్టలతో వర్తించు చున్నది శ్రీదేవియే అని తెలిసి చూచుట నిజమగు చూచుట. ఇతర చూపు లన్నియూ గ్రుడ్డివారి చూపులే. చైతన్యమయి అయిన శ్రీమాతయే విశ్వరూపి. అందలి రూపము లన్నియూ ఆమెవే. వాని యందలి చేతన ఆమెయే. ఇట్లు తెలిసి దర్శించుచు ఆరాధించువారికి లోపల సాక్షాత్కార మిచ్చును. అటుపైన వెలుపల కూడ సాక్షాత్కారమిచ్చును. అట్టి వారికే అఖండమైన జ్ఞానము కలుగును.

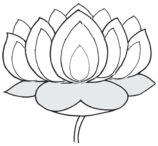

385. 'సాక్షివర్జితా'

శ్రీమాతకు వేరొక సాక్ష్యము లేదు. కనుక ఆమె 'సాక్షివర్జిత' అయినది.

శ్రీమాతకు ముందున్నది తత్త్వమే. తత్త్వము నుండియే శివ శక్తు లుద్భవించినవి. అందువలన వారే లోకసాక్షులు. వారి నుండి దిగివచ్చినవారు వారిచే గమనింపబడు చుందురు. దిగివచ్చినవారి నుండి తర తరములుగ దిగివచ్చినవారిని పరికించవచ్చును. సర్వ జీవులను సూర్యుడు, చంద్రుడు, యముడు, కాలము, పంచ భూత ములు గమనించు చుండునని 374వ నామమున తెలుపబడినది. వారిని లోకసాక్షు లందురు. వారికన్న క్రిందుగల లోకములను వారు సాక్షులై చూతురు. కాని వారిని కూడ గమనించునది, పరికించునది శ్రీమాత. క్రింది లోకములవారిని పై లోకములవారు దర్శించ గలరు. చీమ, దోమ, పురుగు మొదలగు జీవులు మనల నంతగ దర్శించవు. మనము వాటిని దర్శింతుము. అట్లే మనము దేవతల నంతగ దర్శింపము. కాని దేవతలు మనలను గమనించుచునే యున్నారు. వారు మనకన్న ఉన్నత లోకముల నున్నవారు. వారిలో కూడ శ్రేణులు గలవు. దేవతల నందరిని గమనించువాడు ఇంద్రుడు. అతడు దేవత లను పాలించువాడు కూడ. అతడిని కూడ గమనించువారు సప్త ఋషులు, కుమారులు, నారదుడు, త్రిమూర్తులు. వారిని కూడ

గమనించునది శ్రీమాత. శ్రీమాత నెవ్వరునూ గమనించలేరు. ఆమె వ్యూహము ఎవ్వరికినీ తెలియదు. ఆమె సంకల్పించిన వెనుక బ్రహ్మర్షు లకు, బ్రహ్మాదులకు తెలియును. ఇక ఆమె గమనమును, వ్యూహమును తెలియుట ఎట్లు? తెలియబడదు. కావున ఆమెను ఎవ్వరునూ సాక్షీభూతులై చూడలేరు. చూచుట, తెలియుట వంటి ప్రజ్ఞలు కూడ ఆమె నుండి ఏర్పడినవే. కనుక అంతుబట్టని తత్త్వము శ్రీమాత. ఆమెను చేరవచ్చును గాని ఆమె సర్వత్వమును, ఈశ్వరత్వమును గమనించలేరు. ఆమె కన్న పై స్థితిలో గలవారికే అది సాధ్యము. అట్టి వారెవ్వరునూ సృష్టిలో లేరు. శ్రీకృష్ణ తత్త్వము కూడ ఇట్టిదే. శ్రీకృష్ణుని చర్యలను గాని, ఊహలను గాని తెలిసినవారు అప్పటికినీ ఇప్పటికినీ లేరు. శ్రీకృష్ణుని మూలము శ్రీ లలితయే. శ్రీ లలితయైననూ, శ్రీకృష్ణుడైననూ ఒక్కటియే. దేవర్షి యగు నారదుడు కూడ వారి లీలలను తెలిసినపుడు ఆనందభరితుడై ధ్యానము చేయుచు నర్తించును.

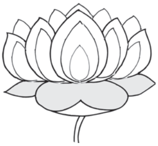

386. 'షడంగ దేవతాయుక్తా'

షడంగ దేవతలతో కూడి యున్నది శ్రీదేవి అని అర్థము.

షడంగ దేవత లనగా ఆరు అంగముల దేవతలు. ఆరు అంగములు వరుసగా యిట్లున్నవి. 1. హృదయము, 2. శిరస్సు, 3. శిఖ, 4. నేత్రము, 5. కవచము, 6. అస్త్రములు (అనగా శక్తులు).

షడంగ దేవతలకు దేవత శివుడు. అతడు పై ఆరు దేవతలపై ఈశ్వరత్వము వహించి జీవుల హృదయమున ఈశ్వరుడై వర్ధిల్లును. అట్లు ఈశ్వరుడై హృదయమున నుండి ఆరు అంగములను ఆరు దేవతలచే నిర్వర్తింపచేయును. శ్రీమాత శివుని దేవతలను, అంగములను నిర్వర్తింపచేయు చైతన్య స్వరూపము. ఆమెయే షడంగ దేవతలతో కలసి శివునితో కూడి సమస్తమును నిర్వర్తించును.

షడంగము లనగా వేదార్థమున తెలుపు ఆరు వేదాంగములని కూడ అర్థ మున్నది. అవి వరుసగా 1. శిక్ష, 2. కల్పము, 3. జ్యోతిష్యము, 4. నిరుక్తము, 5. ఛందస్సు, 6. వ్యాకరణము. ఈ ఆరు శాస్త్రములు శ్రీమాత అధీనమున ఉన్నవి. ఆమె ఆరాధనమున నున్న వేదాంగములు ఆరింటిని అనుగ్రహ పూర్వకముగ తెలియనగును. అట్టివారే మహాకవులగు కాళిదాసు, తెనాలి రామకృష్ణ కవి ఇత్యాదులు.

ముందు తెలిపిన ఆరు అంగములను స్పృశించి మంత్రోపాసనము, స్తోత్ర పారాయణము చేయుట సదాచారము.

దేహ మందలి ఆరు అంగములను అధిష్ఠించు దేవతలు యిట్లు పేర్కొనబడిరి. 1. సర్వజ్ఞత, 2. తృప్తి, 3. అనాది బోధ, 4. స్వతంత్రత, 5. అలుప్త శక్తి, 6. అనంతత.

ఈ ఆరుగురు దేవతలు, ఆరు అంగములు, వారి నధిష్ఠించి యున్న శివ శక్తులను నిత్యము స్మరించుట శ్రేయోదాయకము.

387. 'షాడ్గుణ్య పరిపూరిత'

ఆరు గుణములతో నిండినది శ్రీదేవి అని అర్థము.

ఐశ్వర్యము, ధర్మము, యశస్సు, శ్రీ, ధ్యానము, వైరాగ్యము అనునవి షడ్గుణములు. ఈ గుణములు గలవారు శ్రీమంతులు. కేవలము ధనము గలవారు శ్రీమంతులు గారు. శ్రీమాత పై గుణములను పరిపూర్ణముగ కలిగియున్నది. ఆమెను ఆరాధించువారు పై గుణములను పొందుదురు. సద్భక్తి యున్నచోట పై గుణములు తప్పక యుండును.

ధర్మ మాచరించు వారికి క్రమముగ మిగిలిన ఐదు గుణములు అబ్బగలవు. పాండవులలో ధర్మరాజు, రఘువంశము నందు శ్రీరాముడు ఈ ఆరు గుణములకు పూర్ణమగు ఉదాహరణములు. హరిశ్చంద్రుడు, నలుడు కూడ అట్టివారే. దైవము, ధర్మము అనునవి నాణెమునకు బొమ్మ, బొరుసు వంటివి. ధర్మ మాచరించు వారికి దైవము చేరువ అగును. దైవము నారాధించు వారిని ధర్మ మాశ్రయించును. ధర్మముతో కూడని దైవారాధన డాంబికమై యుండును. ధర్మమాధారముగ మిగిలిన ఐదు గుణములు పొందవచ్చును.

388. 'నిత్యక్లిన్నా'

నిత్యము దయతో నుండునది శ్రీదేవి అని అర్థము.

దయ, కరుణ, ప్రేమ, ఆత్మీయత, జాలి, క్షమ ఇత్యాది హృద్య మగు గుణములు కలిగినది శ్రీమాత. నిజమునకు శ్రీమాత స్థానము హృదయమే. ఆమె హృదయముతోనే సర్వమును పాలించును. హృదయ ములో గెలువ గలిగిననాడు జీవుడు రాజును మించిన వాడగును. రారాజు హృదయ మెరిగినవాడే. హృదయముతో జయించ గలిగినది, శక్తితో జయించలేము. శక్తిని కూడ హృదయముతో జయించ వచ్చును. ఋషులలో బ్రహ్మర్షి అయిన వశిష్ఠు డట్టివాడు. వశిష్ఠ మహర్షి హృదయ తత్త్వముతో నిండి సర్వమును జయించెను. హృదయమునకున్న స్వామిత్వము మరి ఏ కేంద్రమునకును లేదు. "ఓ అర్జునా! నేను జీవుల హృదయము నందుండి వారిపై ఈశ్వరత్వము నిలుపుచున్నాను." అని శ్రీకృష్ణుడు పలికెను.

సత్త్వమునకు, సత్యమునకు హృదయమే కేంద్రము. శ్రీమాత నిత్యము హృదయ మందుండి భక్తులకు భుక్తి, ముక్తి నిచ్చుచు ప్రేమతో పరిరక్షించుచు నుండును. కనుకనే ఆమె 'నిత్యక్లిన్న'.

389. 'నిరుపమ'

సాటిలేనిది శ్రీమాత అని అర్థము.

సృష్టియందు ఎవ్వరినీ శ్రీమాతతో సరిపోల్చలేరు. త్రిమూర్తులు గాని, త్రిశక్తులు గాని, ఆదిత్యులు గాని, రుద్రులు గాని, వసువులు గాని, ప్రజాపతులు, సప్త ఋషులు, కుమారులు గాని, మనువులు, మానవులు గాని ఇందెవ్వరునూ శ్రీమాతతో సరిపోలరు. వీరందరూ ఆమె నుండి దిగివచ్చిన వారే. ఆమెలోని భాగములు. వారికుండు శక్తి గాని, జ్ఞానము గాని, వ్యాపనము గాని మితమైనవే. శ్రీమాత అపరిమిత. ఆమెనుండియే వీరందరునూ దిగివచ్చిరి. మొత్తము సృష్టికూడ ఆమెలో ఒక భాగమే.

ఈమెకు సాటిలేదు అని శ్రుతియందు చెప్పబడెను. ఉపమానము లేనిది. సర్వవ్యాపకమైన చైతన్యముతో సరిపోల్చగలిగినది మరియొకటి ఎట్లుండును?

390. 'నిర్వాణ సుఖదాయిని'

అశరీర సుఖము నిచ్చునది శ్రీమాత అని అర్థము.

శరీరమందు వసించు జీవునకు సుఖ మంతంత మాత్రమే. ప్రజ్ఞను పరిమితము చేయునది శరీరము. పరిమితత్త్వము పూర్ణ సుఖము నీయదు. వాయువు వలె స్వేచ్ఛగ జీవించుటకు వలను పడదు. ఆకాశమువలె వ్యాపించుటకు వీలుపడదు. రూపమెట్టిదైనను ప్రజ్ఞను పరిమితము చేయును. అపరిమితమే పూర్ణము. అపరిమితులై నిలచి పరిమిత రూపము ద్వారా పనిచేయవచ్చును. యోగీశ్వరులైన మహర్షు లట్లుందురు. వారికి రూపము వాహనమే గాని బంధించునది కాదు. ఎంత పెద్ద రూపమైననూ పరిమితి కలిగి యుండును. కావున సుఖము కూడ అపరిమితమై యుండదు. అశరీరస్థితియే నిజమగు సుఖము.

రూపము లన్నియూ క్షరములు. అనగా నశించునవి. జీవు లక్షరులు. అక్షరులైన జీవులు క్షరమైన దేహమునందు బంధింపబడుట వలన సుఖ ముండదు. శరీరములోనికి ప్రవేశించి పనిచేయుట, శరీరము వెలుపల నుండుట (అశరీరులై యుండుట), సిద్ధులు, ఋషులు, యోగులు చేయు పని. అవసర మగుచో శరీరమున ప్రవేశించి కర్తవ్యములను నిర్వర్తించి మరల అశరీర స్థితిలో నుండుట నిజమగు సుఖము. అవసరమైనచో వాహన మెక్కి కదలుట, అవసరము లేనపుడు వాహనము విసర్జించి స్వేచ్ఛగ నుండుట మానవులు చేయుచునే వున్నారు కదా! ఇట్లు శరీరము కేవలము వాహన మని తెలిసి దాని నధిష్ఠించి జీవించుట సుఖప్రదము. అట్టి సుఖము నిచ్చునది శ్రీమాత.

సంస్కృతమున వ, బ శబ్దములకు భేదము లేదు. నిర్వాణ మనగ, నిర్బాణము. నిర్బాణ మనగా శరీరము లేకుండుట. బాణ మనగ శరీరము. శరీరమున బంధింపబడ్డ వారందరును బాణాసురునిచే బంధింపబడ్డ అనిరుద్ధునివంటి వారు. శ్రీకృష్ణుడు బాణాసురుని చెర నుండి అనిరుద్ధుని విడిపించెను. అనగా శరీర బంధము నుండి విడిపించి మోక్షస్థితి కలిగించెను.

శ్రీకృష్ణుడు శరీరము నతిక్రమించి యుండి శరీరమును వాహికగ ధర్మ సంస్థాపనము చేసిన యోగేశ్వరుడు. అనగా యోగీశ్వరులకు కూడ ఈశ్వరుడు. అతనికి శరీరము ఉపాధానము (పనిముట్టు) మాత్రమే. అతడు చతుర్భుజుడై శంఖ చక్ర గదా పద్మధారి యైన శ్రీ మహావిష్ణువు. భూనభోంతరాళముల వ్యాపించిన యజ్ఞపురుషుడు. అతడికి శరీర మొక ఉపాధి. అతడు శరీరము నందు ఉండుట, లేకుండుట ఏక కాలమున నిర్వర్తించినవాడు. కృష్ణ తత్త్వ మనగా శ్రీమాత తత్త్వమే అని పలుమార్లు వివరింపబడినది. శ్రీమాత కూడ సమస్తము వ్యాపించి ఉపాధిద్వారా ఉపాసకులకు దర్శన మిచ్చు చుండును. శ్రీమాత తన భక్తుడైన హిమవంతుని ఉద్దేశించి యిట్లు పలికెను : “నీవు నన్ను విడచి నిర్మలమైన నిర్వాణ పదమును పొంద జాలవు. కావున నన్నే శరణు పొందుము. నేను ఏక కాలమున రూపిగ, అరూపిగ కూడ నుందును. ఇందేది తిరస్కరించిననూ నీకు పరిష్కారము లేదు.”

ఈ నామము ఒక అద్భుతమగు రహస్యము. ఇది తెలిసిన వారే పూర్ణ సుఖమును పొందగలరు.

391. 'నిత్యా షోడశికారూపా'

పదునారు దేవతల రూపమున భాసించెడిది శ్రీమాత అని అర్థము. కామేశ్వరి మొదలు త్రిపురసుందరి వరకు గల పదహారు దేవతలు నిత్యాదేవత లని పిలువబడుదురు. పదిహేను అంగములుగ పదిహేను దేవతలును, వాటికి మూలముగ శ్రీమాత పదహారవదిగా వెలుగొందు చుండును. నిత్యము అట్లే వెలుగొందు చుండును. 'నిత్య' అనగా శాశ్వతమైనది. వికల్పము లేనిది. ఈ పదహారు దేవతలును, పదహారు కళలుగ చంద్రుని నుండి తిథులద్వారా మనలను అనుగ్రహించు చుందురు. అమావాస్య నుండి పౌర్ణమి అంతము వరకు గల తిథులు పదహారు. పదహారు తిథుల యందు వ్యక్తావక్త స్వరూపిణి యగు శ్రీమాత పూర్ణమే అయిననూ చూచువారిని బట్టి వెలుగు నీడలు ఉన్నట్లు గోచరించును. చంద్రుడు వెలుగు భాగము వ్యక్త స్వరూపము. వెలగని భాగము అవ్యక్త స్వరూపము. అమావాస్య చూపరులకు శూన్య స్థితి. పూర్ణిమ పూర్ణస్థితి. కనుపింపక పోయిననూ చంద్రబింబము పూర్ణముగనే యున్నది. కనిపించుట, కనిపించకపోవుట లోకుల దృష్టి యందు. జ్ఞానదృష్టికి లేనిదంటూ లేదు. యోగులకు, జ్ఞానులకు అమావాస్య పర్వదినము. అంతర్లోక దర్శనములు, దివ్యలోక దర్శన ములు అంతర్ముఖముగ పొందుటకు అమావాస్యయే ప్రధానము. యోగు లకు అమావాస్య నిజమగు పౌర్ణమి. వారికి రాత్రులు పగలే.

ఎప్పుడునూ వున్నటువంటి, నిత్యమైనటువంటి శ్రీమాత పదిహేను కళలతో క్రమముగ అవతరించు చుండును. మరల పదిహేను కళలతో క్రమముగ తిరోధానము చెందుచుండును. ఇట్లు సృష్టి అవరోహణము, ఆరోహణము గావించు చుండును. షోడశీ మంత్రము ద్వారా శ్రీమాత నారాధించు వారికి సంతోషముతో దర్శన మిచ్చును. అభీష్టముల నొసగును. శ్రీమాత షోడశాక్షరీ మంత్రము, కోటి వాజపేయములు, షోడశి యాగముల కంటే గొప్పది యని శ్రీవిద్యా ఉపాసకులు భావింతురు.

392. 'శ్రీకంఠార్ధశరీరిణీ'

శివుడు అర్ధ శరీరముగా గలది శ్రీమాత అని అర్థము.

'శ్రీ' అనగా విషము. శ్రీకంఠుడు అనగా కంఠము నందు విషము ధరించినవాడు శివుడు. శివుని అర్ధాంగి శ్రీమాత. ప్రకృతి పురుషులు సృష్టియందు అవినాభావ సంబంధము కలిగి యుందురు. "మొదట ఆత్మయే యున్నది. పిదప ఆ ఆత్మయే రెండైనది. ఆ రెండే ప్రకృతి పురుషులు." వారినే భార్యా భర్తలు అని కూడా అందురు. శంకరుని అర్ధశరీరము పొందిన శ్రీదేవి శివునియొక్క వామభాగముగ యుండును. శివుడు తెలుపు, ఆమె నలుపు. అట్లే శివుడు నలుపై నప్పుడు ఆమె తెలుపు. ఇట్లు అష్టమి తిథిగ కృష్ణపక్షము నందు, శుక్ల పక్షము నందు కూడ దర్శనమగు చుండును. ఆమె కనపడినపుడు అతడు మరు గగును. అతడు కనపడినపుడు ఆమె మరు గగును. దుర్గాష్టమి నాడు ఆమె కనపడును. కృష్ణాష్టమినాడు అత డగుపడును. ఇట్లు ప్రకృతి పురుషుడుగా నున్నది శ్రీదేవియే. అపుడామె 'పరా'.

393. 'ప్రభావతీ'

కాంతి కలది శ్రీమాత అని అర్థము.

కాంతి శ్రీమాత సహజ గుణము. ఆమెయే సృష్టి వెలుగు. ఆ వెలుగు ఆధారముగనే సృష్టి వైభవ మంతయూ యేర్పడు చున్నది. ఆ వెలుగు యందు వేడిమి యున్నది. అది ఆమె తేజస్సు. అందు అందము కూడ యున్నది. వెలుగుల అందము సామాన్యులను కూడ ఆకర్షితులను చేయును. శ్రీమాత వెలుగు మిట్ట మధ్యాహ్నపు వెలుగు వలె నుండును. ఉభయ సంధ్యల యందలి వెలుగు కూడ శ్రీమాతయే. సూర్యుని యందు వెలుగు, చంద్రుని యందలి వెలుగు, అగ్ని యందలి తేజస్సు శ్రీమాతయే. సమస్తమును వెలిగించునది ఆమెయే. సృష్టి యజ్ఞమునకు ఆమెయే వెండితెర. వెండితెర ఆధారముగనే సృష్టి చిత్రము ప్రదర్శింపబడు చున్నది. చూచువారి చూపు యందలి వెలుగు కూడ ఆమెయే. కరణముల యందలి ప్రకాశము కూడ ఆమెయే. ఎక్కడ ప్రకాశ మున్నదో అక్కడ శ్రీమాత యున్నది. ఆమె ప్రకాశ గుణము ద్రవ్యమయము కాదు. ద్రవ్యముపై ఆమె గుణము ప్రసరించినపుడు ఆయా ద్రవ్యములు వెలుగు చుండును.

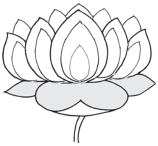

394. 'ప్రభారూపా'

కాంతిరూపము కలిగినది శ్రీమాత అని అర్థము.

శ్రీమాత గుణమే కాదు; రూపము కూడ కాంతివంతమే. కాంతివంత మగు గుణ మున్ననూ, కాంతివంత మగు రూపము ఉండనక్కర లేదు. కాని శ్రీమాత విషయమున రూపము కూడ కాంతి వంతమే. కాంతి రూపముల యందలి కాంతి శ్రీమాతయే అని తెలియ వలెను. కన్నులలోని కాంతి ఆమెయే. శరీరమందలి మెఱపు ఆమెయే. కాంతికి ఆకర్షణ సహజ గుణము. ఆకర్షణము ఎచ్చట నున్నదో అచ్చట శ్రీమాత యున్నదని తెలియవలెను. కాంతి రూపముతోనే అందరిని ఆకర్షించును. దుష్టులను మాయ చేయును. శిష్టులను అనుగ్రహించును. నిజముగ కాంతి మాయా రూపమే. సత్యమును మరుగు పరచగల కాంతి ఆమె. ఆమె కాంతి ఆవరణము నందే శివుడు సత్యమై యున్నాడు. సత్యమునకు ఆమె ప్రథమావరణ మగుటచే సత్యమును కూడ మరుగు పరచగల కాంతి రూపము శ్రీమాతది. ఆమె కాంతి ఆధారముగనే ఇచ్ఛా, జ్ఞాన, క్రియలు జీవుల కేర్పడి సృష్టి కార్యము నడచుచున్నది.

395. 'ప్రసిద్ధా'

'నేను' అని తెలియబడునది శ్రీదేవి.

మనకు మన మున్నామని తెలియజేయునది శ్రీమాత. నిద్రలో మన మున్నప్పుడు వున్నామను జ్ఞప్తి యుండదు. ఉండుట యుండును గాని ఎరుక వుండదు. మన యందలి ఎరుకగ వుండి నిద్ర నుండి లేపినపుడు ప్రతి ఒక్కరును "నేను వున్నాను" అనుకొందురు. ఈ నేనుగ నున్నది శ్రీదేవియే. మన మున్నట్లు మనకు తెలియ చేయునది శ్రీదేవి. మన అందరి యందును 'నేను'గ మేల్కాంచునది. ప్రతి ఒక్కరునూ నేను, నేను అందురు. ఎవరా నేను? ఈ నేను మన నామము కాదు. మన రూపము కాదు. కులము, మతము, జాతీయత, లింగ భేదములతో సంబంధము లేక అందరునూ నేను అందురు. పసివారి నుండి వృద్ధుల వరకు తమను గూర్చి సంబోధించినపుడు నేను అందురు. ఈ నేను అనునది మన యందలి చైతన్యమే. ఇట్లందరి యందు ప్రసిద్ధి గాంచినది శ్రీమాత. ఇంత ప్రసిద్ధిగ శ్రీమాతయే అందరియందు నేనుగ ఉన్ననూ, దానిని గమనింప లేకపోవుట ఆశ్చర్యమే. శ్రీమాత సుప్రసిద్ధ. మన యందలి నేను అను ఎఱుకకు ఆమె మూలము.

396. 'పరమేశ్వరి'

పరాత్పరురాలైన ఈశ్వరి అని అర్థము.

ఈశ్వరి అనగా స్వామిని అని అర్థము. యజమానురాలు అని అర్థము. సమస్తము ఆమె అధీనముననే యున్నది గనుక ఈశ్వరి. సృష్టి సమస్తము ఆమె యధీనముననే యున్నది. సృష్టి కతీతమై యుండి సృష్టిని నిర్వర్తించు చుండును. కావున ఆమె పరమేశ్వరి అయినది. పరము అనగా సృష్టికి పరము అని అర్థము. శివుని నుండి (సత్యము నుండి) వ్యక్తమై సమస్తమును నిర్వర్తించు చుండును. అతడు పరమేశ్వరుడు. ఆమె పరమేశ్వరి. అతడు సత్యము. ఆమె చైతన్యము. అతడు స్థితి. ఆమె దాని అనుభవము. అతడు లేని ఆమె లేదు. ఆమె లేని సృష్టి లేదు. సృష్టియందు వారిరువురు సమానులు. సృష్టి కావల వారిరువురునూ ఒక్కటియే. ఒకటి యం దామె, ఆయన ఇరువురునూ. పరమాత్మగ కలిసి యుందురు. సృష్టి కొరకై ఇరువురుగ యేర్పడుదురు.

397. 'మూలప్రకృతి'

అష్ట ప్రకృతులకు మూలమైనది శ్రీమాత అని అర్థము.

మూల ప్రకృతి నుండియే గుణములు, పంచ మహాభూతములు పుట్టుచున్నవి. మూల ప్రకృతి అవ్యక్తము నుండి వ్యక్తమై పురుషునితో కలిసి మహత్తుగ మారును. ఈ మహదహంకారము నుండి రాజసిక అహంకారము, తామసిక అహంకారము, సాత్త్విక అహంకారము యేర్పడును. ఈ మూడు గుణము లాధారముగ జీవు లేర్పడుదురు. జీవులు త్రిగుణములు, పంచ భూతములు, అష్ట ప్రకృతుల యందుందురు. శ్రీమాత వాటికి మూలమైన ప్రకృతియై యుండును. మూల ప్రకృతి మంత్రము అ, హ, ల రూపము గలదని విద్వాంసులు తెలుపుదురు. ఈ ప్రకృతి వికారము లేనిది. దాని నుండి యేర్పడు ప్రకృతులు వికారముతో కూడి యుండును. అనగ మార్పునకు గురి అగుచుండును. ఈ ప్రకృతి మాయ కావల యుండును. సమస్తమునకు ఈ ప్రకృతియే మూలము. దానికి మూలము లేదు. ఈ ప్రకృతిని తొమ్మిదవ అంకెతో పోల్చుదురు. తొమ్మిదవ అంకెను నవ అందురు. అనగా నిత్య నూతనమై ఏ వికారము లేక యుండునదని తెలియవలెను.

398. 'అవ్యక్తా'

గ్రహింపబడనిది, వర్ణింపలేనిది, తపస్సుచే గాని, కర్మచే గాని పొందరానిది శ్రీమాత అని అర్థము.

మూల ప్రకృతి నుండి మొదటి ఆవరణగా వెలువడునది అవ్యక్తము. మాయ యొక్క ప్రకాశ రూపము గలది. ఈ అవ్యక్తము సృష్టి ధర్మము కలిగి యుండును. సూక్ష్మతమమై యుండును. చక్రము లేనిదై యుండును. దీనికి ఆది గాని, అంతము గాని, చేతన గాని లేదు. విశ్వవ్యాప్తమై నిలచి యుండును. మహత్తున కవ్వలిదై యుండును. మూడు గుణముల సమష్టి రూపముగ యుండును. మూల ప్రకృతి నుండి యేర్పడును. ఈ అవ్యక్త మాధారముగనే వ్యక్తమగు మహతత్త్వము పుట్టును. అవ్యక్తమే వ్యక్త మగుటచేత తర్వాత నామమున 'వ్యక్తా అవ్యక్త స్వరూపిణి' అని కీర్తింపబడినది.

399. 'వ్యక్తావ్యక్త స్వరూపిణి'

అవ్యక్తమైన శ్రీమాత అవరోహణ క్రమమున వ్యక్త మగును అని అర్థము.

శ్రీమాత వ్యక్తముగను, అవ్యక్తముగను కూడ ఏక కాలమున నున్నది. కనబడువానిలో కనబడని ప్రజ్ఞ, శక్తి రూపములతో నున్నది. ప్రజ్ఞ కతీతముగ కూడ నున్నది. కనబడునది చూచి, అది ఆధారముగ కనబడని మూడు స్థితులను గ్రహించువారు తెలిసినవారు. వారినే మనుషులని, బ్రాహ్మణులని వేదము తెలుపుచున్నది.

"చత్వారి వాక్పరిమితా పదాని
తాని విదుర్బ్రాహ్మణా యే మనీషిణః ।
గృహా త్రీణి నిహితా నేంగయంతి
తురీయం వాచో మనుష్యా వదంతి ॥"

నాలుగు స్థితులలో పరా, పశ్యంతి, మధ్యమ, వైఖరిలుగ నున్న వాక్కును మనీషులైన బ్రాహ్మణు లెరుగుదురు. ఇతరులు నాలుగవది అయిన వైఖరీ వాక్కునే ఎరుగుదురు. మూడు వంతులు దివ్యము, అమృతము అయి ఉండి ఒక వంతు మాత్రమే గోచరించు విశ్వముగను, భూతములుగను శ్రీమాత యున్నది. కేవలము కనబడునదే అంతయూ అనుకొనుట అవివేకము. కనబడుచున్న వస్తువునందు నిక్షిప్తమై యున్న మూడు స్థితులు కూడ కలిపి చూడగలిగినచో ఒక వస్తువు యొక్క

సమగ్రరూపము తెలియును. ప్రతి వస్తువు నందు వ్యక్తము, అవ్యక్తము రూపములతో శ్రీమాతయే యున్నది అని తెలియవలెను. శ్రీమాత ఒక పాదమే వ్యక్త మగును, మూడు పాదములు అవ్యక్తముగనే యుండును. అవ్యక్తము మూలప్రకృతితో కూడియుండును. మూలప్రకృతి బ్రహ్మముతో కూడియుండును. ఇట్లు పరమపద సోపాన మంతయు శ్రీమాత రూపము వ్యాపించి యున్నది. తరువాత నామము 'వ్యాపిని'యే.

400. 'వ్యాపినీ'

సమస్త జగత్తు నందునూ వ్యాపించినది శ్రీమాత అని అర్థము.

పరము నుండి మూల ప్రకృతిగను, అటుపైన అవ్యక్తగను, ఆపైన వ్యక్తా వ్యక్త స్వరూపిణిగను పరిణమించు శ్రీమాత ఇచ్ఛా జ్ఞాన క్రియ లను మూడు విధములైన అహంకారములను దాల్చి ప్రకృతి సర్గములుగ (లోకములుగ) పరిణమించును. ఇట్లు జగత్తంతయూ వ్యాపించును. ఇట్లు వ్యాప్తిచెంది విశ్వరూపమై నిలచును. శ్రీమాత వ్యాపక శక్తి అణువునుండి బ్రహ్మాండము వరకు పనిచేయు చుండును. ఆమె లేని జగత్తు లేదు. తాను వ్యాప్తిచెందిన జగత్తును కూడ అతిక్రమించి వసించును.

అటుపైన వివిధ ఆకారములు ధరించును. 'వివిధాకార' అను నామముతో పంచమ శతకము ప్రారంభమగును. ఈ నాలుగవ శతకము వ్యాపిని నామముతో పరిసమాప్త మగుచున్నది.

శ్రీమాత అనుగ్రహముగల భక్తులు దివ్యేచ్ఛ, దివ్యజ్ఞానము లను శ్రీమాత అనుగ్రహము పొంది దివ్యకార్యములను నిర్వర్తించుచు సృష్టి యందు వ్యాప్తి చెందుచునే యున్నారు. శ్రీమాత నారాధించు వారికి యిట్టి వ్యాప్తి శ్రీమాత అనుగ్రహించవలెనని ప్రార్థన చేయుచు ఈ చతుర్థ శతకమును శ్రీమాత పాదముల చెంత సమర్పించుచు పరిసమాప్తము చేయబడు చున్నది. పంచమ శతకమున కిది పునాదియై నిలువవలెనని ప్రార్థన.

శ్రీరస్తు.

శ్రీ బాలా త్రిపురసుందర్యై నమః ।

శ్రీ లలితా సహస్రనామ స్తోత్రరత్నము

ఓం ఐం హ్రీం శ్రీం శ్రీమాత్రే నమః ।

హ్రీంకారీ హ్రీమతీ హృద్యా హేయోపాదేయవర్జితా ॥ 70

రాజరాజార్చితా రాజ్ఞీ రమ్యా రాజీవలోచనా ।
రంజనీ రమణీ రస్యా రణత్కింకిణిమేఖలా ॥ 71

రమా రాకేందువదనా రతిరూపా రతిప్రియా ।
రక్షాకరీ రాక్షసఘ్నీ రామా రమణలంపటా ॥ 72

కామ్యా కామకలారూపా కదంబ కుసుమప్రియా ।
కల్యాణీ జగతీకందా కరుణారససాగరా ॥ 73

కళావతీ కళాలాపా కాంతా కాదంబరీప్రియా ।
వరదా వామనయనా వారుణీ మదవిహ్వలా ॥ 74

విశ్వాధికా వేదవేద్యా వింధ్యాచల నివాసినీ ।
విధాత్రీ వేదజననీ విష్ణుమాయా విలాసినీ ॥ 75

క్షేత్రస్వరూపా క్షేత్రేశీ క్షేత్రక్షేత్రజ్ఞ పాలినీ ।
క్షయవృద్ధి వినిర్ముక్తా క్షేత్రపాల సమర్చితా ॥ 76

విజయా విమలా వంద్యా వందారు జనవత్సలా ।
వాగ్వాదినీ వామకేశీ వహ్నిమండలవాసినీ ॥ 77

భక్తిమత్కల్పలతికా పశుపాశ విమోచనీ ।
సంహృతాశేషపాషండా సదాచార ప్రవర్తికా ॥ 78

తాపత్రయాగ్ని సంతప్త సమాహ్లాదన చంద్రికా ।
తరుణీ తాపసారాధ్యా తనుమధ్యా తమోஉపహా ॥ 79

చితిస్తత్పదలక్ష్యార్థా చిదేక రసరూపిణీ ।
స్వాత్మానందలవీభూత బ్రహ్మాద్యానంద సంతతిః ॥ 80

పరా ప్రత్యక్చితీరూపా పశ్యంతీ పరదేవతా ।
మధ్యమా వైఖరీరూపా భక్తమానస హంసికా ॥ 81

కామేశ్వరప్రాణనాడీ కృతజ్ఞా కామపూజితా ।
శృంగారరస సంపూర్ణా జయా జాలంధరస్థితా ॥ 82

ఓడ్యాణపీఠనిలయా బిందుమండలవాసినీ ।
రహోయాగ క్రమారాధ్యా రహస్తర్పణ తర్పితా ॥ 83

సద్యః ప్రసాదినీ విశ్వసాక్షిణీ సాక్షివర్జితా ।
షడంగ దేవతాయుక్తా షాడ్గుణ్య పరిపూరితా ॥ 84

నిత్యక్లిన్నా నిరుపమా నిర్వాణ సుఖదాయినీ ।
నిత్యా షోడశికారూపా శ్రీకంఠార్ధశరీరిణీ ॥ 85

ప్రభావతీ ప్రభారూపా ప్రసిద్ధా పరమేశ్వరీ ।
మూలప్రకృతి రవ్యక్తా వ్యక్తావ్యక్త స్వరూపిణీ ॥ 86

వ్యాపినీ వివిధాకారా విద్యాஉవిద్యా స్వరూపిణీ ।

OTHER BOOKS THROUGH MASTER K. PARVATHI KUMAR

The following books are available in: English (E), German (G), Spanish (S), French (F), Hebrew (H), Telugu (T), Hindi (HI) and Kannada (K) languages.

1.	Agni (E/G/S)	60-00
2.	Amanaskudu (T/K)	18-00
3.	Antardarsana Dhyanamulu (T)	100-00
4.	Anveshakudu (T)	60-00
5.	Asangudu (T)	15-00
6.	Ashram Leaves (E/G/S)	100-00
7.	Ayurvedic Principles (E)	
8.	Bharateeya Sampradayamu (T/Hi)	10-00
9.	Cow ('Govu' Mahatyam Vivarana) (E/T/K)	20-00
10.	Devapi Maharshi Bodhalu (T/Hi)	60-00
11.	Dhanakamuni Katha (T)	25-00
12.	Doctorine of Eternal Presence (E)	10-00
13.	Gayatri Mantra - Avagahana (T)	10-00
14.	Geetopanishad - Gnana Yogamu (T)	25-00
15.	Geetopanishad - Karma Yogamu (T)	20-00
16.	Geetopanishad - Sankhya Yogamu (T)	25-00
17.	Geetopanishad - Karmasanyasa Yogamu (T)	20-00
18.	Good Friday (E/G/S/F/H)	10-00
19.	Health & Harmony (E)	120-00
20.	Hercules-The Man and the Symbol (E/G/S/F)	100-00
21.	Himalaya Guru Parampara (T/Hi)	12-00

22. Jupiter-The Path of Expansion (E/G/S)	40-00
23. Jyotirlinga Yatra (T)	20-00
24. Katha Deepika (T)	40-00
25. Listening to Invisible Master (E/G/S/F/H)	20-00
26. Lord Maitreya-The World Teacher (E/G/S/F/H)	
27. Maitreya Maharshi Bodhalu (T/Hi)	60-00
28. Mana Mastaru Garu (T)	60-00
29. Mantrams-Their Significance and Practice (E/G/S)	35-00
30. Maria Magdalena (E/S/G/F)	
31. Marriage-A Sacrament (E)	
32. Maruvu Maharshi Bodhalu (T/Hi)	60-00
33. Master C.V.V. (Birthday Message) (T)	30-00
34. Master C.V.V. Noothana Yogamu (T)	20-00
35. Master C.V.V. Yogamu (T)	20-00
36. Master C.V.V. Yogamu-Karma Rahityamu (T)	10-00
37. Master C.V.V. - May Call !(E/G/S)	100-00
38. Master C.V.V. - May Call ! II (E)	100-00
39. Master C.V.V. The Initiator - Master E.K. The Inspiror (E)	15-00
40. Master C.V.V. - Saturn Regulations	125-00
41. Master E.K. - The New Age Teacher (E/G/S)	70-00
42. Mithila-A New Age Syllabus (E/G/S)	100-00
43. Occult Meditations (E/G/S)	100-00
44. Omkaram (T)	30-00
45. On Change (E/G/S)	50-00
46. On Healing (E/G/S)	100-00

47.	On Love (E/G/S)	50-00
48.	On Service (E/G/S)	50-00
49.	On Silence (E/G/S)	50-00
50.	Pranayamam (T)	10-00
51.	Prayers (E/G/S)	100-00
52.	Rudra (E/G/S)	30-00
53.	Sankhya - The Sacred Doctrine (E/G/S)	75-00
54.	Saraswathi - The Word (E/G/S)	60-00
55.	Saturn-The Path of Systematised Growth (E/G/S)	40-00
56.	Shodasopachara Pooja - Avagahana (T)	10-00
57.	Sound-The Key and its Application (E/G/S)	40-00
58.	Spiritualism - Business and Management (E/G/S)	25-00
59.	Sri Dattatreya (E/G/S/T/Hi)	33-00
60.	Sri Gurupaduka Sthavam (T)	30-00
61.	Sri Krishna Namamrutham (T)	25-00
62.	Sri Lalitha-1 (T)	40-00
63.	Sri Lalitha-2 (T)	40-00
64.	Sri Lalitha-3 (T)	40-00
65.	Sri Sastri Garu (E/G/S/F/T/H)	40-00
66.	Sri Shiridi Sai Sayings (E/G/S/T/Hi)	80-00
67.	Steps on Silence (E)	75-00
68.	The Aquarian Cross (E/G/S)	100-00
69.	The Aquarian Master (E/G/S)	75-00
70.	The Doctorine of Ethics (E)	35-00
71.	The Etheric Body (E/G/S)	
72.	The Path of Synthesis (E)	40-00

73.	The Splendor of Seven Hills (E/T/Hi)	15-00
74.	The Teachigs of Lord Sanatkumara	150-00
75.	The Theosophical Movement (E/G/S)	60-00
76.	The White Lotus (E/G/S)	20-00
77.	Time - The Key (E/G/S)	
78.	Uranus - The Alchemist of the Age	150-00
79.	Venus - The Path of Immortality (E/G/S)	80-00
80.	Violet Flame Invocation (E/G)	60-00
81.	Vrutrasura Rahasyam (T)	35-00
82.	Wisdom Buds (E/S)	20-00
83.	Wisdom Teachings of Vidura (E/G/S)	80-00
84.	Moon & Spiritual Astrology (S)	
85.	The Death & Reincarnation (S)	
86.	Commentary on Om Namonarayanaya (S)	
87.	Master Jesus, Life and Teachings (S)	
88.	The Science of Ayurveda & Homoeopathy (S)	
89.	The Teachings of Master D.K. (S)	
90.	The Human Constitution (S)	
91.	The Masters of Wisdom (S)	
92.	The Path of Meditation (S)	
93.	Stories for Disciples (S)	
94.	Spirituality in Daily Life (S)	
95.	Special Practices for Disciples (S)	
96.	Fundamentals of Health & Healing (S)	
97.	Ganesha, The Cosmic Lord of Groupings (S)	
98.	Astrology and Healing (S)	

DHANISHTA OTHER PUBLICATIONS

1.	Puranapurushuni Pooja Vidhanam (T)	10-00
2.	Sarannavaratra Pooja Vidhanamu (T)	30-00
3.	Sri Dattatreya Pooja Vidhanamu (T)	10-00
4.	Sri Hanuman Chalisa (T)	15-00
5.	Sri Mahalakshmi Pooja Vidhanamu (T)	12-00
6.	Sri Rama Pooja Vidhanamu (T)	10-00
7.	Sri Siva Hridayamu (T)	5-00
8.	Sri Siva Pooja (T)	15-00
9.	Sri Soukumarya Satakam (T)	10-00
10.	Sri Surya Pooja Vidhanamu (T)	7-00
11.	Sri Venkateswara Pooja Vidhanamu (T)	8-00
12.	Vinayaka Vratakalpamu (T)	25-00
13.	Vishnu Sahasranamam (T)	12-00